

Sindikati in nov gospodarski sistem

Do konca februarja bo verjetno že sprejel nov gospodarski sistem. Takrat bodo podrobno znani tudi vsi gospodarski instrumenti, od katerih bodo nekateri, kot n. pr. delitev dohodka, v veljavi že od 1. januarja.

Kaj pomenijo v naši ekonomiki predseem pa v družbenem razvoju predvidene spremembe, je posem jasno, saj je bilo o tem že mnogo povedanega na številnih mestih in v mnogih razpravah. Poudarimo naj le to, da predvidene spremembe v gospodarskem sistemu pomenijo za naš razvoj takšno novost, kakršne še ni bilo od takrat, ko so delavci prevzeli tovarne v upravljanje.

Zato ni potrebno posebej poudarjati, da tako velika sprememba zahteva angažiranje vseh družbenih sil. To je potrebno zaradi tega, da bo ta sprememba razumljiva vsem in končno, da bodo poosod nove ukrepe pravilno in dosledno tudi izvajali. V tem pa je vloga sindikalnih organizacij v kolektivih izredno važna.

Kako važno je n. pr. delovanje sindikalne organizacije pri pobijanju malodušnosti, ki je zajela nekatere delovne kolektive, kjer gledajo na nov gospodarski sistem statično. To se dogaja predseem v podjetjih, kjer novi instrumenti na prvi pogled ne obetajo rožnatega stanja ker jih le-ti postavljajo v manj ugoden položaj kot so bila v sedanjem sistemu delitve dohodka, ko je bila tolerirana skoraj vsaka pa celo posem neracionalna proizvodnja.

Nov sistem delitve ne bo več toleriral neracionalno proizvodnjo. Vsako pričakovanje ugodnejšega položaja za sebe, pričakovanje neke »milosti« od skupnosti bo iluzorno. Namesto takega stališča bo boljše da bodo v takih kolektivih temeljito analizirali dejanske možnosti, odkrivali rezerve, razmišljali o sodobni organizaciji dela, o produktivnejšem in racionalnejšem gospodarjenju, ki bo omogočilo kolektivni ne le da se bo vključile v nove instrumente delitve, temveč, da bo ostvaril tudi visoke sklade in zaslužke.

Enako važno je tudi, da se bodo v kolektivih z vso avtoriteto zalagali za spremembe v sistemu notranje delitve čistega dohodka. Potrebno se bo torej zalagati za pravi sistem nagrajevanja po delovnem učinku. To bo omogočilo, da se bo iniciativa delavcev razvila v polni meri, družbeni odnosi pa se bodo gradili na zdravih principih.

Takšno vzdušje pa lahko ostvari le sindikalna organizacija z organiziranim delom med proizvajalci, na sestankih in posvetovanjih. Sedaj, v obdobju občnih zborov, je še posebej ugodna prilika, da se člani sindikata o vseh teh stvareh temeljito pogovarjajo.

M. M.

CELJSKI delavnik

LJUDSKA MLADINA - PARLAMENT MLADIH

V soboto in nedeljo je bila v Narodnem domu v Celju okrajna konferenca Ljudske mladine. Uspelega pregleda dela so se poleg 223 delegatov udeležili tudi številni ugledni gostje, med njimi član predsedstva Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije LADIVOJ BRAJČIĆ, sekretarka centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije FRANCKA STRMOLE, organizacijski sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov JOZE MAROLT, predsednik okrajnega odbora SZDL FRANC LUBEJ in OSS JOZE JOST ter drugi. V prvih vrstah se je med delegate pomešala tudi enainvajsetletnska delegacija Zveze slovenske mladine iz Koroške, ki je s svojo udeležbo še bolj utrdila vezi med celjsko in koroško mladino.

Po številnih pozdravih celjskih pionirskih odredov in mladinskih aktivov iz osemletk je mladina s svojega zborovanja odposlala dve brzojavki — prvo predsedniku Jugoslavije tovarišu Tiču ob njegovem

potovanju v afriške države, drugo pa — protestnega značaja ob dogodkih in umoru zakonitega kongoškega premiera Patricea Lumumbe — varnostnemu svetu v New York. Na te dogodke in na splošne principe jugoslovanske zunanje politike je tovariš Franček Knafelc, predsednik okrajnega komiteja Ljudske mladine navezal tudi uvodni del svojega referata o vlogi Ljudske mladine pri krepitvi Socialističnih odnosov.

Uspehi, ki smo jih v zadnjih letih dosegli v gospodarstvu so porok, da

MLADIH

drugačnih pogojih kot starejši, zato bi ne bilo prav, če bi njihove oblike dela in želje vzporejali s tistimi, ki so jih imeli ljudje pred vojno in takoj po njej.

Po referatu in poročilih je mladina v soboto nadaljevala svoje delo v treh komisijah — za idejno vzgojno in izobraževalno delo, delavsko samoupravljanje in v komisiji za organizacijsko kadrovska vprašanja. V nedeljo so konferenco nadaljevali spet v plenarnem zasedanju, kjer so predsedniki komisij poročali o ugotovitvah z razprave, po volitvah pa so spregovorili tudi gostje — med njimi sekretarka Centralnega komiteja Francka Strmole.

V dvodnevem delu konference smo videli, da si je mladina v zadnji mandatni dobi pri vas res zagotovila pomembno mesto v borbi za napredek. Istočasno pa, ko podajamo pregled dela za zadnji dve leti, si moramo ob 20. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov zadati naloge, ki bodo prelomile z nekaterimi starimi, preživeliimi oblikami. Preko naše organizacije bomo morali širiti tisto revolucionarnost, ki bo našla svoj odmev v komunalnem sistemu, kmetijstvu, celotnem sistemu izobraževanja in v perspektivnem razvoju na sploh. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na individualnega mladince in na njegove življenjske važne osebne probleme. Toda napak bi bilo, če bi vse te reševala le organizacija Ljudske mladine. Za mladince, pa tudi za vso skupnost bo dosti boljše, če ga bomo naučili boriti se za svoje pravice, da se bo naučil postavljati probleme in jih tudi reševati. Takrat, ko bodo vajenci sami reševali svoje vajeniške probleme, takrat ko bodo delavci v proizvodnji sami uvideli, kako velika je vloga mladih v organih samoupravljanja in ko bodo našli predlogi v svetih taki, da bodo res upravičeni — vseh teh problemov ne bo več.

Opazili smo, da ste v vašem okraju res prislunili interesom svojega članstva. Toda zavedati se moramo, da je pa končno naloga naše organizacije vzgojiti popolno socialistično osebnost. Zato bomo morali vzgajati mlade ljudi takrat, ko so za to še najbolj dovzetni in to je v osemletkah.

Velika je vloga naše organizacije, toda zavedati se moramo, da je naše mesto v družbi odvisno le od nas samih.

Hvalevredna pobuda

Občinski ljudski odbori se nahajajo pred izdelavo novega petletnega perspektivnega načrta ter letnega načrta za tekoče leto. V tem času je tudi koristno, da pregledajo, kako se je razvijalo gospodarstvo v preteklih letih in kakšna je bila produktivnost dela. Izkušnje iz preteklih let bodo gotovo veliko koristile pri sestavljanju planov za prihodnje obdobje.

V tem pogledu je hvalevredna pobuda Zavoda za napredek gospodarstva v Celju, ki je izdelal za potrebe občinskega ljudskega odbora v Celju analizo o produktivnosti dela na območju celjske občine za razdobje perspektivnega gospodarstvenega razvoja od 1956 do 1961 leta. To analizo sedaj proučujejo sveti pri občinskem ljudskem odboru, kar jim bo koristilo pri sestavljanju predlogov za nadaljnji petletni perspektivni plan razvoja.

Po podatkih te analize je razvidno, da je gospodarstvo celjske občine doseglo in presešlo petletni načrt v bruto proizvodnji za 20 odstotkov že v štirih letih. To je vsekakor lep uspeh.

Zanimivi so tudi podatki o produktivnosti. Da bi ugotovili produktivnost, je potrebno pogledati, kako je bila planirana in dejanska povečana zaposlenost, odnosno s kakšno udeležbo delovne sile je bil dosežen bruto produkt. Tudi tu so podatki v glavnem zadovoljivi. Od skupnega planiranega povečanja delovne sile (4100 ljudi) je bilo v štirih letih več zaposlenih le 3849 ljudi, ali 2 od-

CELJE, 24. februar 1961
Leto XI, števil 7
CENA IZVODU 20 DIN
GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO PODJETJE
»CELJSKI TISK«
ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

Zvone Dragan predsednik OK LMS

Na prvi seji komiteja Ljudske mladine za celjski okraj je bil za novega predsednika izvoljen dosedanja sekretar okrajnega komiteja in nekdanji predsednik občinskega komiteja za celjsko občino Zvone Dragan. Sekretarsko mesto okrajnega komiteja Ljudske mladine je prevzel Bogdan Marinkovič iz kmetijske šole v Vrbju. Komisijo za idejno-vzgojno delo bo vodil Rado Jonak, komisijo za delavsko samoupravljanje Peter Vidensek, komisijo za delavsko samoupravljanje Viktor Leskovšek, komisijo za delovne akcije Fredi Golavšek, za informativno službo Janez Terček, za društveno udejstvovanje Peter Ivanovič, za šolsko izobraževanje Tončka Jakše, organizacijsko kadrovsko komisijo pa bo vodil sekretar okrajnega komiteja.

PRIPRAVE ZA UREDITEV MUZEJA REVOLUCIJE V CELJU

Pred kratkim se je sestala iniciativni odbor za ureditev Muzeja revolucije v Celju. Člani tega odbora so pregledali stari celjski magistrat, kjer naj bi uredili prostore za muzej NOB. Ta stavba bi po zunanji in notranji ureditvi posem odgovarjala temu namenu. Ing. arh. Samec bo pripravil za preureditev magistrata načrte in predračune, nakar bodo začeli prostore preurejati. Tako bo zgodovinska stavba starega magistrata restavrirana, Muzej revolucije pa bo dobil prikladne prostore v središču mesta.

V ta namen že pripravljajo tudi brošuro, ki bo služila obiskovalcem tega muzeja. V njej bodo tudi kratki zgodovinski podatki, zato bo brošura lahko služila tudi v šolske namene.

OB 20-LETNICI VSTAJE

Osrednja okrajna proslava bo 8. oktobra v Šoštanju

Glede na to, da je okrajni odbor za proslavo dvajsetletnice revolucije že sprejel okvirni program in smernice svojega dela, smo obiskali njegovega predsednika tovariša JOZETA JOŠTA in ga prosili za kratek razgovor.

Na vprašanje, kako je rešena organizacijska plat dela tega odbora je dejal, da so spričo obsežnosti programa že na prvi seji ustanovili še dva pododborna. Tako bo prvi pomagal ustreznim občinskim odborom pri političnih pripravah za izvedbo vseh proslav, drugi pa se bo v prvi vrsti ukvarjal s programi v okrajnem, kakor tudi v občinskih merilih.

Ko je tov. Jošt govoril o vsebini proslav na čast 20-letnice revolucije, je rekel, da bo glavni poudarek na občinskih proslavah v tem, da bi pri njih sodelovalo čim več državljanov in kolektivov. Občinske proslave dvajsetletnice vstaje bodo v prvi vrsti vezane na spominske dneve določenih območij iz prvega leta ljudske revolucije. V okviru teh proslav pa naj bi svoje prireditve pripravljale tudi družbene in politične organizacije, delovni kolektivi, šole in drugi. Zela je, da naj bi bile manjše proslave v vseh primerih pred zaključno občinsko proslavo. Tako je že zdaj znano, da bo celjska občina počastila 20. julij kot praznik ustanovitve Prve celjske čete. Prebivalci žalske občine bodo bržkone počastili dan ustanovitve Savinjske čete itd.

— Ali se bodo proslave nanašale samo na obdobje ljudske revolucije?

— Ne. Proslave naj bi ne obujale samo spominov iz časa ljud-

ske revolucije, temveč prav tako delo in borbo Komunistične partije pred vojno in nadalje povojno izgradnjo naše socialistične domovine. Zato bomo prav tako govorili o razvoju in uspehih delavskega ter družbenega upravljanja, o razvoju komunalnega sistema, o gospodarskih uspehih, ki temeljijo na pridobitvah zmagovito končane revolucije itd. V teh proslavah bodo sodelovali vsi delovni kolektivi, družbene in politične organizacije, skratka vsi državljani.

— Kako pa je z osrednjo okrajno proslavo?

— Tudi zanjo smo že sprejeli okvirni program. Okrajna proslava 20-letnice revolucije bo vezana na osmi oktober 1941. leta, ko je enota partizanov napadla Šoštanj. To je prvi partizanski napad na mesto sploh. V počastitev tega dogodka bo okrajna proslava v Šoštanju. Kot kaže bodo prireditve trajale teden dni. V tem času pa bo odprta razstava NOB, razen tega pa bodo izvedene najrazličnejše kulturne in telovadne prireditve. Ob zaključku proslave bo še množično zborovanje.

— Kako pa tečejo priprave v občinah?

— V vseh občinah so že ustanovili odbore za proslavo dvajsetletnice revolucije. Trenutno se ti odbori ukvarjajo s sestavljanjem programov proslav, kajti do konca tega meseca bi morali imeti izdelane že vse načrte. Ko že govorim o tem, bi rad povedal še to, da bomo z vsemi temi proslavami in prireditvami skušali v največji možni meri posredovati mladini razvoj ljudske revolucije ter uspehe v političnem in gospodarskem življenju.

Prav tako bi rad opozoril, da

gre v vseh teh primerih za zelo resne proslave. Zato priporočam organizacijam, da naj v počastitev te obletnice ne prirejajo veselje in podobnih zabav. Pa tudi zbiranje denarnih sredstev za potrebe nekaterih naših organizacij naj ne gre pod geslo proslav dvajsetletnice revolucije.

M. B.

S SEJE LJUDSKEGA ODBORA CELJSKE OBCINE

Zbori volivcev

Pretekli teden je bila najprej skupna zasedba na seji obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Celje. Na začetku dela so se odborniki seznanili z osnutkom družbenega plana za letošnje leto, zatem pa še o pripombah na smernice perspektivnega programa petletnega gospodarstvenega razvoja celjske občine.

Na ločenih sejah so najprej sprejeli odlok o ustanovitvi sklada za negospodarske investicije, zatem pa

so potrdili še predlog o ustanovitvi občinske Delavske univerze. Na dnevnem redu zasedanja je bil tudi predlog delavskih svetov Tovarne organskih barvil in Cinkarne o pripojitvi, oziroma o združitvi obeh podjetij.

Zelo zanimivo je bilo poročilo predsednika sveta za blagovni promet o gibanju cen. Končno so sprejeli še sklep o sklicanju zborov volivcev v času od 26. februarja do 5. marca.

VREME

za čas od 23. febr. do 5. marca

Nestalno hladno vreme s pogostimi in večidel snežnimi padavinami in mrazem ponoči. Posebno močne padavine pričakujemo okoli 25. februarja in 3. marca.

OB 20-LETNICI VSTAJE

Celjska občina bo počastila 20. julij

Pred dnevi se je v Celju prvič sestel občinski odbor za proslavo dvajsetletnice vstaje. Ko se je konstituiral, je za svojega predsednika izbral sekretarja Občinskega komiteja Zveze komunistov tov. TONETA SKOKA.

cev predlagal tudi večje število svojih članov za odlikovanje. Nadalje bo občinski odbor Zveze borcev, pa tudi odbor za proslavo 20-letnice revolucije priporočil

Ceprav bodo imele tudi v celjski občini proslave mednarodnega praznika žena, 27. aprila - dneva ustanovitve Osvobodilne fronte, prvega maja, 4. julija itd. obeležje dvajsetletnice revolucije, bodo vendarle posvetili največ srbi in pozornosti praznovanju občinskega praznika - 20. julija. Po okvirnem in prvem osnutku naj bi se prireditve in proslave na čast ustanovitve Prve celjske čete začele že pred spominskim dnevom. Računajo, da bodo vrsto prireditev začeli z razstavo NOB, ki jo nameravajo v mestu ob Savinji odpreti okoli desetega junija. To pa predvsem zaradi tega, da bi si jo lahko ogledala še šolska mladina. Po tem datumu, zlasti pa v tednu pred 20. julijem, bodo izvedli še ostale pomembne prireditve, ki jih bodo pripravile družbene in politične organizacije, šole in podobno. Da bi bile zlasti te prireditve in najrazličnejše proslave na dostojni višini in v duhu borbenega praznika, bo občinski odbor za proslavo 20-letnice vstaje sklical sestanek vseh družbenih in političnih organizacij, na katerem se bodo pogovorili o pripravah pa tudi o programu proslavljanja. Računajo da bodo v okviru teh prireditev zajeli še množično zborovanje na predvečer občinskega praznika. Ni izključeno, da bi v tistih dnevih ne pripravili še ustrezne akademije itd.

Osrednja občinska proslava ustanovitve Prve celjske čete pa bo na Reševni skupaj s prebivalci šentjurske občine.

Poseben delovni načrt, ki pa je vključen v program proslavljanja dvajsetletnice revolucije, si je dala tudi občinska organizacija Zveze borcev. Tu gre predvsem za ureditev skupnega groba padlih na Goloveu in na Svetini. V tem času bo občinski odbor Zveze bor-

Celjski motiv

POGLED na svetu

Začnimo s tekmo o osvajanju vesolja. Ko je nedavno SZ poslala okoli planeta doslej največji satelit težak 6500 kg, in izstrelila raketo proti Veneri, 24 milijonov kilometrov oddaljeni od naše Zemlje, je predsednik ZDA Kennedy čestital Hruščevu, v Ameriki pa so s kislim obrazom ugotavljali, da je zdaj SZ tri leta pred Ameriko. To še ni politika, pač pa je na politični tir speljal Hruščev brzojavno zahtevalo za Kennedyjevo čestitko. V njej je zadel »željico na glavico«, ko je dejal, da je sporazum o razorožitvi in o nadzorstvu nad njo odvisen samo od SZ in ZDA. Če bosta ti dve državi sklenili, da svet ne bo več tekmoval v oborožitvi, marveč v produkciji, trgovini in kulturi, se nam res utegnejo nasmehnuti boljše časi.

Nad azurno gladino upanja, ki ga goji človeštvo do nove ameriške administracije, pa se že mrenijo strasti nezaupanja. Kennedy bi rad najprej ustvaril ozdušje spodobnosti med ZDA in SZ, nato pa naj bi taj, na diplomacija krčila pot do sporazumov v Kongu in Laosu, za tem šele naj bi na vrsto prišla razorožitev in drugi večji problemi — končno pa naj bi prišlo do sestanka med njim in Hruščevim. Kennedy se torej pripravljiva na politični maraton ali pa na nekak svetovni Pan Mun Jon. Če bo uspešno pretekel prvi dve fazi, potem šele pride na vrsto, kar je glavno. Vrata za sestanek so odprta, toda ameriška vlada mora vse prej dobro preštudirati.

Kako to študira, se je videlo nedavno v Varnostnem svetu, ki je razpravljaval o Kongu. Kennedy se je sicer »zgrozile, ko je slišal za umor Lumumbe, toda Stevenson o OZN ni dal take izjave, ki bi umor prepričala ali pa ga takoj maščevala. Nasprotno, Kennedy je nekaj dni po umoru izjavil, da je za Ameriko Kasavubu prva domača oseba v Kongu in da je zakonita vlada tista, ki ji on daje mandat. Vloga OZN, kakršno pač igra, je treba utrditi. S tem je Kennedy podprl kolonialistično intervencijo v Kongu in tiste, ki so v službi intervencije, med njimi pa je Kasavubu. V Afriki je Kennedy slabo startal.

Predsednikov brat Edward Kennedy in še trije drugi demokrati poslanci so na svoji poti po Afriki ugotovili, da ugled ZDA v Afriki pada in to predvsem zaradi rosne diskriminacije v ZDA in zaradi ologe, ki jo OZN igra v Kongu. Seveda je vplivalo na to padanje ugle-

da tudi stališče ZDA do resolucije o kolonializmu na Generalni skupščini OZN leta 1960.

Umor Lumumbe je sprožil val protestov po vsem svetu. Demonstracije pred belgijskimi konzulati so pokazale na neposrednega krivca, ki se ne more odreči kapitalov, naloženih v bogati koloniji, pokazale pa so tudi na zahodne države, ki v taki ali drugačni obliki uvajajo, bi rade uvedle ali vsaj podpirajo novi kolonializem. Predsednik Gane Kwame Nkrumah je to odkrito povedal vladam ZDA, Anglije, Francije in drugih držav Atlantske zveze, češ da podpirajo marionetne režime v Kongu. Žal se je izkazalo, da tudi generalni sekretar OZN Hammarskjöld ni objektivni razsodnik, marveč agent kolonializma, sodegovoren za razvoj v Kongu, razvoj, ki ni samo stvar Afrike, marveč vsega sveta, ker je stvar miru kot nedeljive celote. Na sejo Varnostnega sveta je bil povabljen tudi zastopnik Kasavubuja, s čimer je generalni sekretar demaskiral svojo navidezno objektivno politiko neomešavanja. Njegov načrt za ureditev razmer v Kongu pomeni dejansko likvidacijo neodvisnega Konga in je torej agresija tudi na vse neodvisne afriške države. Hammarskjöld bi rad spravi sprite stranke v Kongu po načelu deli in vladaj, s tem pa bi uničil tisto silo, kateri v roku je sredi leta 1960 OZN izročila državno suverenost. S tako politiko je Hammarskjöld močno načel ugled OZN.

Ni čuda, če je Nehru, pač eden najboljših poznavalcev kolonializma imenoval marilce Lumumbe bandite politiko zahodnih sil v Afriki pa lahko imenujemo mednarodni banditizem. Incident med francoskim vojaškim letalom in sovjetskim, ki je nosilo Brežnjeva, je simboliziral, izpričuje pa dokaj jasno, s kakšnimi sredstvi namerava Zahod obdržati svoje položaje v Afriki. Ta sredstva se črpajo iz vojnih proračunov, kar je nedvoumno pribil Kwame Nkrumah. Če je Guineja odpustila 41 strokovnjakov OZN z rokom 48 ur, je s tem odločno povedala, da Afrika od takih uslug nima kaj pričakovati, prav po starem antičnem geslu o Danajcih, ki se jih je treba bati, tudi če prinašajo darila.

Ni čuda, če je potovanje našega predsednika Tita v svetu zabeleženo kot poslanstvo miru in pogovornih načel koeksistence, naša država pa po njem nastopa v Maroku, ZAR, Tunisu, Guineji, Gani, Togu in Libiji kot ugodna zastopnica tretje sile, sile nevezanih držav, ki so s takim uspehom nastopile na zadnjem zasedanju Generalne skupščine OZN. T. O.

vodstvom šol, da naj bi tako imenovane majske izlete učencev usmerjali v znane partizanske kraje.

Ko so govorili o proslavljanju ostalih praznikov, so se domnili da bodo v okvir 8. marca sprejeli gostovanje folklorne skupine iz Makedonije. Skrb za organizacijo primerne proslave na čast 27. aprila pa je prevzela celjska mladina. Medtem, ko bodo tudi letos prvega maja pripravljene izlete, pa bo dan mladosti združen z zaključkom tekmovanja mladine celjske občine. M. B.

Ukinitve Zveze ženskih društev

Pred dnevi je bila v Celju konferenca zveze ženskih društev. Preusvajanje ženskih društev iz celjskega okraja so najprej razpravljale o vlogi in delu zveze, za tem pa so se pogovorile še o rezultatih ankete o zaposlovanju žena.

Zveza ženskih društev je v času svojega obstoja uspešno opravljala svoje naloge. Ženska društva so ustanovljala zato, ker na terenu ni bilo nobene organizacije, ki bi se podrobneje bavila s problemi mlavnice, vzgoje in varstva otrok itd. V novem času pa, ko se Socialistična zveza vse bolj uveljavlja na vseh področjih družbenega udejstvovanja, ženska društva v svoji stari obliki ne bodo več potrebna. Zene se bodo vključevale v najrazličnejše sekcije pri Socialistični zvezi, posebna društva za žene pa naj bi obstajala le še tam, kjer ni nikogar, ki bi njihovo delo nadaljeval.

Na podlagi vsega tega so na konferenci sklenili, da Zvezo ženskih društev ukinejo.

Kvaliteta in množičnost

V nedeljo dopoldne je bil redni letni občni zbor Občinskega strelskega odbora Zalec. Na skupščini so analizirali dosežene uspehe, pa tudi nekatere pomanjkljivosti, ki so jih spremljale lansko leto. Iz poročil in razprave je bilo očito, da je strelski šport na območju žalske občine dosegel vidne uspehe v kvaliteti in množičnosti. Veliko aktivnost so pokazali tudi pri gradnjah strelišč za malekalibrsko puško. Upravičeno pa se lahko ponašajo še z delom pionirskih strelskih dručin. Med njimi je najboljša v Taboru, po kvaliteti pa strelska družina »Slavko Slander« v Sempetru.

Razveseljena je ugotovitev, da so se skupščine poleg številnih delegatov udeležili tudi najvidnejši predstavniki javnega in političnega življenja žalske občine.

V zadnjem tednu na DOMOVINI

Petek, 17. februarja
SEKRETARIAT Zveznega izvršnega sveta za splošne gospodarske zadeve je izdal navodila o obremenitvi vključevanju vseh podjetij v ustrezne zbornice.

Sobota, 18. februarja
V ZAKONODAJNEM ODBORU Zveznega zbora so ugodno ocenili predlog, po katerem bi lahko delavski sveti uvedli 45 urni delovni teden namesto sedanjega 48 urnega.

Nedelja, 19. februarja
V RESKI LAJDELNICI so splovili prvo od šestih motornih linijskih ladij z nosilnostjo 10.500 ton, ki jih v tej ladjedelnici naročila Argentina.

Ponedeljek, 20. februarja
V JEDRSKEM INSTITUTU »JOZEF STEFAN« so pod vodstvom inž. Borisa Navinskega konstruirali in izdelali prvi elektronski difraktopraf v državi. S to aparaturo je mogoče določiti sestavo in kristalno strukturo snovi.

Torek, 21. februarja
PRESEDSTVO Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je razpravljalo o nekaterih političnih problemih, ki se pojavljajo ob uvajanju sprememb v gospodarskem sistemu. V tej zvezi je opozorilo sindikalne organizacije naj budo spremljajo morebitno neupravičeno povečanje cen in take pojave najostreje obsodijo.

PRESEDNIK Ljudske skupščine LRS Miha Marinko je izročil tovarišu Josipu Jerasu odlikovanje Red zasluge za narod I stopnje, s katerim ga je odlikoval predsednik Tito ob njegovi 70-letnici. Sreda, 22. februarja

PO DVODNEVNEM zasedanju je bila končana seja Zveznega izvršnega sveta, na katerem so sprejeli več osnutkov zakonov in drugih predpisov, s katerimi se izpolnjuje gospodarski sistem ter vključja in razvija z doseženimi uspehi in cilji družbenega ter gospodarskega razvoja dežele.

Pohod bratstva in enotnosti

Pohod XIV. udarne divizije preko Hrvaške na Stajersko imenujemo tudi pohod bratstva in enotnosti. Prič v zgodovini narodnoosvobodilne borbe je šla tako močna slovenska partizanska edinica preko velikega dela Hrvaške svojim nalogam nasproti. V Zumberaku in ostalih mejnih predelih so sicer večkrat v borbah sodelovale hrovske in slovenske partizanske edince, vendar je šele zdaj prišlo pravi do tako tesne povezave med hrvaškimi in slovenskimi političnimi ter vojaškimi zastopniki.

Po trodnevni borbi za mesto Kočevje je XIV. udarna divizija odšla na svoje nove položaje v Belo Krajino, kjer je pričakovala povelje za pohod na Stajersko.

Divizija se je dne 6. januarja nahajala v vasi Suhor in obrobnih zaselkih tik ob hrvaško-slovenski meji. Mejo med Hrvaško in Slovenijo je divizija prekorčila 7. januarja in se ustavila v vasi Vivodini. Tukaj se je komandant Glavnega štaba France Rozman-Stane in komisar Boris Kidrič sestali s štabom XIV. udarne divizije. Ob tej priliki je dobila divizija povelje za pohod na Stajersko. V mraku naslednjega dne se je pričel slavni pohod divizije preko hrvaškega ozemlja iz Vivodine proti Sv. Jani na Vranovem dolu. V noči od 10. na 11. januar se je prebivala divizija na cesti in železniški progi Zagreb—Karlovac. Ves sektor ob cesti in progi je bil dobro utrjen, posod so bile ustaške zasede. Divizija se je pri prehodu zapletla v krajše borbe in si pod borbo izsilila prost prehod. V tej borbi so padli trije naši borci,

med njimi tudi komandant Sercejeve brigade Jaka Rihar, 16 naših borcev pa je bilo laže ranjenih. Komando nad Sercejevo brigado je sprejel komandant I. bataljona Mičo Došenovič.

V hitrih marših se je divizija premaknila v noči od 13. na 14. januarja do Kravarskega in se še v tej noči pri vasicah Dolnja in Gornja Rača s čolni prepejala preko Save. Prehod preko reke se je zaradi premajhne ustaške čuječnosti popolnoma posrečil. Divizija se je skoraj vsi noč do 8. ure zjutraj prevažala s čolni in to v neposredni bližini močnih ustaških garnizij. Ko so prebivalci vasic Prečne in Dubrovčaka zvedeli, da prihaja k njim slovenska divizija, so nas sprejeli izredno gostoljubno. Za divizijo so zbrali vse najboljše, kar so vasi premogle. Zene in dekleta so nas pričakale z ogromnimi jerbasi belega kruha, svinjskega mesa, slanine in pečene kuretine. Za vsakega borca XIV. divizije je bilo dobro preskrbljeno.

Cez dan je divizija počivala. V naslednji noči pa je po manjših praskah prekorčila pri vasi Vezišče železniško progo Zagreb—Virovitica in počivala v vasicah Rečica in Kompator. Tukaj se je že pričelo hrvaško osvobodno ozemlje.

V jutranjih urah dne 17. januarja je odkorakala XIV. udarna divizija v polni svoji moči v mestce Cazmo, ki je bilo nekaj dni poprej osvobodeno. Ko je divizija v strunem vojaškem maršu zakorakala po mestnih ulicah in se je zasilila slovenska partizanska pesem, so se pričela po hišah odpirati vsa okna. Sprejeti smo bili z nepisnim navdušenjem. Vse hiše, na katerih so se še poznali sledovi borb, so imele razobežene zastave. S tako ljubeznijo nas ni na vsem dolgem pohodu nihče sprejel.

V Cazmi so nas hrvaški aktivisti porazdelili po posameznih hišah v mestu in neposredni okolici. V večini slučajev smo nosili po vsej Hrvaški kotle za kuhanje zastonj. Uporabljali jih nismo. Vso hrano so nam z veseljem kuhali po hišah. Ta dan je bil za divizijo počitek.

Da se vsaj malo oddolžimo, so kulturniki XIV. udarne divizije priredili zvečer v največji mestni dvorani partizanski miting. Dvorana je bila premajhna, da bi lahko sprejela vse obiskovalce. Ubrano petje partizanskega pevskega zbora je poslušalo prebivalstvo tudi zunaj dvorane. Tukaj je Kajak zadnjič pred svojo smrtjo zanosno recital svoje pesmi, med njimi tudi ono: »Samo milijon nas je...« Tukaj je imela divizija tudi svoj miting na pohodu.

Iz Cazme je divizija nadaljevala svoj pohod preko Dabrave in preko proge Križevci—Bjelovar in Križevci—Koprivnica, kjer je imela počitek v vasi Osijek in obrobni predelih. Dne 24. januarja je bila divizija na sektorju Kamenščak—Apatovac s smerjo h Gornji reki. Zaradi napadov močnih ustaških in nemških sil se je vrnila nazaj v Kamenščico in se obrnila v smer Kalniškega pogorja. Od tod je nadaljevala pohod v Hrovaško Zagorje. Brigado Toneta Tomšiča je v okolici Belca napadla močna ustaška skupina. Ustaši so doživeli neuspeh. Tomšičeva brigada jih je ugrla nazaj na njihove izhodiščne položaje pri Zlataru.

Dne 1. februarja so prišle kolone ustašev iz smeri Krapina proti Radobuju, kjer je divizija počivala. Bračičeva brigada je ustaške kolone odbila.

V noči od 3. na 4. februar se je divizija ustavila na črti Sopot—Pregrada—Dubravci in se dne 6. februarja pojavila ob hrvaško-slovenski meji v vasi So. Katarina—Sela. S tem dnem se je končal pohod bratstva in enotnosti XIV. udarne divizije preko Hrvaške.

Vsi borci in vse komandni kader je pokazal v tem dolgem in napornem pohodu preko Hrvaške izredno požrtvovalnost in je lep primer visoke morale in tovarištva.

Stane Tertak

Dvajset tisoč zadev na leto

O DELU OKRAJNEGA SODIŠČA V CELJU

Na eni zadnjih sej Občinskega ljudskega odbora Celje je o delu Okrajnega sodišča v mestu ob Savinji poročal njegov predsednik IVAN MIŠIČ. Iz poročila povzemamo nekaj najbolj značilnih ugotovitev:

Okrajno sodišče v Celju je do slej sprejelo vsako leto okoli 23.000 zadev. Tako visoka številka je seveda posledica prevelikega območja, ki ga je zavzemalo. Z začetkom dela okrajnih sodišč v Slovenskih Konjicah in Zalcu se bo ta pritisk sicer omilil, navzile vsemu pa še zmeraj pričakujejo okoli dvajset tisoč zadev letno. Z letošnjim letom se je področje celjskega okrajnega sodišča zmanjšalo na tri občine in sicer Celje, Sentjur in Laško. Kljub temu bo dotok zadev na celjsko okrajno sodišče še vedno prevelik. To še predvsem zaradi tega, ker se pričakuje, da bodo prvostopna sodišča sprejela nekaj pristojnost, dosedanjih okrajnih sodišč. To pa seveda odpira možnost, da bo na tem območju odprto še eno okrajno sodišče.

Glede na takšen obseg dela bi pričakovali, da je imelo okrajno sodišče v Celju zagotovljene vse ostale pogoje. Vendar temu ni tako. Pomanjkljivi so bili materialni pogoji, pa tudi kadrovska zasedba je bila številčno prešibka, ne samo glede na število zadev, temveč tudi v primerjavi s sistemizacijo delovnih mest. Na precejšno delovno stisko Okrajnega sodišča v Celju pa je vplivala še služba pravne pomoči. Obseg tega dela je že tolikšen, da bi zanj morali imeti posebne uslužbence. Saj je bilo samo v 1959. letu za to službo opravičenih na sodišču 117 uradnih ur in 39 zunaj. Dodatno delo za sodišče pa prinaša še zapis pogodb. Državljanje se namreč zelo pogosto obračajo na sodišče glede zapisa pogodb, ki niso vezane na sodno obliko.

Vse te okoliščine so imele seveda svoj vpliv na redno delo Okrajnega sodišča, na trajanje postopka, na zaostanke in v določeni meri tudi na kvaliteto dela. Cetudi se je število neresenih zadev ob koncu lanskega leta občutno zmanjšalo v primerjavi s prejšnjimi leti (30. novembra lani so imeli na celjskem Okrajnem sodišču 2.442 neresenih zadev, konec 1957. leta pa celo 10.183), pa stanje še vedno ni zadovoljivo. Da se je zlasti v zadnjem letu občutno zmanjšalo število neresenih zadev, je zasluga kolektiva Okrajnega sodišča v Celju, ki ni štedil s trudom in časom.

Značilna je ugotovitev, da v kazenskem postopku število kaznivih dejanj upada. V tem okviru pada tudi število kaznivih dejanj zoper zasebno in družbeno premoženje, narašča pa število dejanj zoper življenje in telo ter zoper čast in ime. Skupno dosega to ti primeri celo 80 in več odstotkov vseh kaznivih dejanj, ki se v enem letu obravnavajo pri Okrajnem sodišču.

Civilnih tožb je iz leta v leto manj, rase pa število plačilnih

nalogov. Število ostalih zahtev, kot iz rodninskega prava, stvarno pravnih zahtevkov, odpovedi stanovanj in poslovnih prostorov itd. je seveda manjše.

V izvršnem postopku se najtežji primeri pojavljajo pri stanovanjskih deložacijah. To tembolj, ker ta problem zadeva v postvke družbenega standarda, pa tudi zaradi tega, ker se sodišča navadno znajdejo v precepu, ko morajo uporabiti po zakonu predvidena nasilna sredstva, družbeno mnenje in organizacije pa zavzemajo nasprotna stališča. Tu se pojavljajo še drugi boleči primeri, kot če ima zavezanec sicer pravico do nadomestnega stanovanja, pa teh prostorov ni in nadalje, kadar je treba izvršiti deložacijo na cesto, kar je seveda težko ne samo s človeških vidikov, temveč tudi zaradi splošnega družbenega gledanja. V enaki meri pa se seveda pojavlja tudi vprašanje, kaj pa je potemtakem z zaščito državljanov, ki uveljavljajo svoje zakonite pravice in ki je največkrat v prav tuko, če ne še v slabšem položaju, pa je prikrajšan zaradi človeške rešitve primera na časovnem učinku. Vse to kaže, da bodo moralni pristojni stanovanjski organi v še večji meri sodelovati s sodišči.

Sedem poravnalnih svetov

V Sentjurski občini so pred približno dvema letoma ustanovili sedem poravnalnih svetov. Z njihovim delom so nadvse zadovoljni, saj so ti sveti doslej uspešno rešili že 167 sporov, zaradi katerih so se mnogi ljudje gledali postrani že leta in leta.

Počitek in pesem...

TO IN ONO IZ LAŠKE OBČINE

Rekonstrukcija VOLNE v Laškem

Med podjetji, ki so pred eno največjih nalog v času svojega obstoja — rekonstrukcija, je tudi industrija volnenih izdelkov »Volna« Laško. Uspehi, ki jih je ta kolektiv v zadnjih letih dosegel, so omogočili, da rekonstrukcija ni več samo želja, temveč da se iz dneva v dan porajajo pogoji, ki jo omogočajo. V »Volni« pa se tudi zavedajo, da bodo položaj na tržišču, ki so si ga z velikim prizadevanjem kolektiva zagotovili, lahko obdržali le, če se bodo smelo spoprijeli z rekonstrukcijo.

Iz tovarne v prostorih nekdanje pivovarne in nato usnjarne se je razvila industrija volnenih izdelkov, ki je znana po vsej Jugoslaviji, utira pa si pot tudi že na inozemsko tržišče. Ko je kolektiv po osvoboditvi združil zgornji in spodnji obrat, ki sta prej imela vsak svojega lastnika, je s tem prevzel najstarejši strojni park volnarske industrije v Sloveniji. Kolektiv je sicer prodajal stare in dokupoval nove stroje, da je lahko začel izdelovati nekatere modne tkanine, toda danes je vsem jasno, da je temeljnija rekonstrukcija nujno potrebna.

Kako si je kolektiv »Volna« osvojil tržišče? Zavedali so se — in tako se tudi zdaj tega zavedajo — da s svojimi kapacitetami ne bodo mogli konkurirati nekaterim velikim industrijam volnenih izdelkov na jugu naše države. Hkrati pa so vedeli tudi to, da ti veliki kolektivi ne bodo mogli zadovoljevati modnih »muhe« potrošnikov, ker proizvodnja v majhnih količinah zanje ni rentabilna. »Volna« je zato pristihnila drobnim željam potrošnikov in s svojimi modnimi izdelki dopolnjevala proizvedene večjih industrij volnenih izdelkov. No, in v tem vidijo svojo perspektivo tudi po rekonstrukciji.

Zagotovljen domači trg je omogočil večjo proizvodnjo in iz leta v leto tudi porast bruto proizvoda. Tako je v 1960. letu bruto produkt presegel milijardo in dve sto milijonov dinarjev, predvidevajo pa, da se bo v letošnjem letu še povečal, in to kar za 400 milijonov dinarjev. V naslednjih letih bo ta številka močno narasla in po rekonstrukciji bi se proizvodnja povečala za petkrat. Pri tem pa je zanimiv podatek, da predvidevajo, da bi pri pet-

Še enkrat: kje je rešitev?

Na članek »Kje je rešitev« Ivana Melinca, ki smo ga objavili v eni zadnjih števil, smo sprejeli od Občinskega odbora Zveze borcev v Laškem takle odgovor:

Komisija za otroke padlih borcev pri občinskem odboru Zveze borcev posveča otrokom veliko

Vaše vstice

borcev vso pozornost. Tudi Ivana Melinca ni prezrla. Ob zaključku šolskega leta smo ga z materjo povabili na razgovor. Mati je povedala, da sta s sinom na posestvu sama in da ga zaradi izpustnosti zemlje ne more obdelovati. Predlagali smo ji, naj sina vključi v uk, sama pa naj posestvo proda ali odstopi kmetijski zadru-

Več ljudi, več ve Pripombe k urbanistični ureditvi Laškega

V času, ko se pretresa urbanistični načrt Laškega, je važno slišati mnenja vseh strokovnjakov, ki imajo pri tem kaj povedati ter ne nazadnje tudi Laščanov samih, za katere se načrtuje in ki bodo in načrt, pozitiven ali negativen, občutili na lastni koži. Ze večkrat je bilo ugotovljeno, da so tovrstne debate preveč zaprte v ozke kroge strokovnjakov urbanistov in komunalcev.

Proces demokratizacije našega upravnega in javnega življenja se ni prodrl v eno njegovih osnovnih sfer, v načrtovanje naših lastnih domov in naselij, ki se odmika v namišljeno sfero strokovne nedotakljivosti in kritike, čeprav se je ravno na tem področju dosti več mnogo grešilo in potrošilo velike vsote slabo načrtanega denarja. »Ljudski glas« se ignorira, čeprav imajo prebivalci, ki so zrušeni z nekimi naseljem, čestokrat boljši poslih za njegovo ureditev — regulirano kontinuiteto organske rasti naselja — kot pa strokovnjak — tujec, ki prihaja od časa do časa študirat naselje, potem pa dela na njem v svojem kabinetu in po svoji zamisli.

Kot ni življenje samo razum ampak tudi čustvo, tako tudi ni naselje samo stvar tehnike ampak tudi razpoloženja. Zaradi pomanjkanja teh vezi se vedno znova ugotavlja, da so urbanistični in regulacijski načrti pustili, nepraktični, nepopolni ter čisto organizacijsko in estetsko zgrešeni, poleg tega pa še dragi in komunalno prezahtevni (napačno vodilo:

kratnem povečanju proizvodnje zaposlili samo polovico več delavcev, kot jih imajo zdaj.

In kakšna naj bi bila nova rekonstruirana »Volna«? Nova tovarna naj bi stala na sedanjem nogometnem igrišču poleg pivovarne. Takšna lokacija je izredno koristna zato, ker bi pivovarna »Volna« preskrbovala z odpadno vodo, segreto na 25 stopinj, ki je pivovarna ne more več uporabiti, za volnarsko industrijo pa je prav zaradi te toplote izredno primerna. S pivovarno bi imeli tudi skupne režijske delavnice, železniški transport, laboratorij itd.

Zgradba nove tovarne bi bila brez oken in tako popolnoma zaprta, kar zagotavlja stalno nespremenjeno temperaturo, ki je velike važnosti za volnarsko industrijo. Prizidek z upravnimi prostori, garderobami, pralnicami in pomožnimi obrati pa bi omogočal, da bi med delovnim časom nikomur ne bilo treba zapuščati tovarniške zgradbe. V sedanjih prostorih predstavlja največjo neprijetnost razdrobljen in zato tudi drag interni prevoz. V novi tovarni bi ta nevspečnost povsem odpadla.

»Volna« namerava izvesti rekonstrukcijo v treh etapah. V prvi naj bi zgradili predilnice in polovico prizidka, v drugi tkalnice in drugo polovico prizidka, v tretji pa apreture, barvarne, garaže, ureditev okolice itd. Uresničitev prve etape pa bi tudi že omogočila precej več sredstev, ki bi jih potem uporabili za nadaljnjo rekonstrukcijo.

»Volna« bo torej nujno morala v rekonstrukcijo. Vprašanje sredstev je sicer s tem tesno povezano, upajo pa, da bodo tudi tega rešili.

Nekoč uspešni — zdaj pa...?

Se pred leti so imeli v laški občini, zlasti pa v Laškem samem nekaj zelo delavnih organizacij ljudske tehnike. Zdaj pa delata le še foto in radio klub v tekstilni tovarni Volna. Razen tega v občini pogrešajo občinski odbor ljudske tehnike.

Kje so vzroki, da so šli v tem pogledu nazaj, namesto da bi krenili naprej?

gi. Potem bi bila upravičena tudi do invalidskega dodatka.

Ob drugem razgovoru je Ivan Melinc izjavil, da se bo za uk pravil jeseni. Pri zadnjem razgovoru pa smo mu svetovali, naj se preko zime vpiše v večerno šolo in dokonča osemletko, da bo potem, ko se bo odločil za uk, polič laže izbral. Priporočili smo mu, naj se o tem pogovori z materjo in če se bo odločil za vpis, mu bomo v Laškem preskrbeli dvakrat tedensko prenočišče in vložili prošnjo za priznanje posebnega invalidskega dodatka.

Toda odgovora ni bilo. Verjetno sta se z materjo posvetovala z ljudmi, ki ne poznajo določbe in Uredbe o posebnem invalidskem dodatku za otroke padlih borcev in tretjega člena Uredbe o invalidskem dodatku in ostalo je pri starem.

Več pozornosti informativni službi menijo v Laškem

Uspeh pri izpolnjevanju raznovrstnih nalog, ki jih terja naš družbeni razvoj od vsakega posameznega državljanca izhaja v precejšnji meri tudi od informiranosti in obveščanju državljanov, zato je ideološko politična komisija pri Občinskem odboru SZDL Laško na svoji nedavni seji temu vprašanju posvetila potrebno pozornost.

Ko je omenjena komisija analizirala dosedanje vloge informativne službe pri občinskem odboru, je ugotovila, da je bilo delo občinskega ljudskega odbora spremljano le od članov svetov, raznih komisij in članov ljudskega odbora, dočim so pa bili ostali občani o delu in dogajanju na občinskem ljudskem odboru dokaj slabo obveščeni.

Podobno je bilo v podjetjih, kjer

so se o tarifnih pravilnikih, proizvodnih planih in družbenem planu ukvarjali le upravni odbori in delavski sveti podjetij. Zato so bile posamezne naloge čestokrat spremljane z nepotrebnimi težavami.

V posameznih gospodarskih organizacijah so bili primeri, ko so upravni odbori in delavski sveti na svojih sejah obravnavali tudi nujne komunalne probleme občine in v te namene dodelili potrebna sredstva, ostali člani kolektiva razen tistih, ki so na omenjenih sejah prisostvovali, pa o teh nujnih komunalnih problemih občine niso bili seznanjeni. Zato je sklep delavskega sveta o dodelitvi razpoložljivih sredstev za navedene namene pri mnogih članih kolektiva naletel na negotovnanje. Iz tega sledi, da reševanje problemov v zaprtem krogu nujno privede do pasivizacije širšega kroga ljudi, hkrati pa povzroča kopico nenamernih kritik in ugovorov, ki kalijo odnose, kar čestokrat preraste tudi v politični problem.

Prav zaradi teh ugotovitev, je

mnenje politično ideološke komisije pri občinskem odboru SZDL Laško, da je nujno treba uvajati informativno dejavnost povsod tam, kjer je to potrebno. Zaradi obsežnosti tega vprašanja predvsem pa zaradi velikih pomanjklivosti v dosedanjem načinu obveščanja državljanov menijo komisija, da bi naj v vseh večjih podjetjih začeli izdajati tovarniška glasila, ki naj bi izhajala vsaj enkrat na mesec.

Zbore volivcev v gospodarskih organizacijah naj bi sklicevali vsaj enkrat v treh mesecih. Na njih naj bi odborniki zbora proizvajalcev poročali o delu ljudskega odbora in o gospodarsko politični problematiki na področju občine. Organi delavskega samoupravljanja naj bi koristili te zbore tudi zato, da bi na njih seznanili delovne kolektive z delom organov upravljanja v podjetju. Vsi člani upravnih odborov in delavskih svetov naj bi dobili vsaj tri dni pred sejo poleg običajnega vabila še kratko obrazložitev gradiva, ki bo dan na seji v razpravo.

Ker pa zbori volivcev predstavljajo eno od najneposrednejših oblik vpliva volivcev na delo ljudskega odbora, bo potrebno v bodoče redneje sklicevati zbere volivcev. Le-ti morajo postati stalna oblika, preko katere bo ljudski odbor obveščal volivce o delu in nalogah ljudskega odbora in se hkrati seznanjal z mnenjem ljudi.

Občinski ljudski odbor naj bi na podoben način kot občinski odbor SZDL in občinski komite ZKS pričel izdajati svoje glasilo, ki bi izhajalo enkrat mesečno. Preko njega naj bi se občani sproti seznanjali o vseh problemih, s katerimi se ukvarja občinski ljudski odbor na sejah svetov, v raznih komisijah in na sedanjih občinskega odbora.

T. K.

BELEŽKA

Povedali so...

Se nikoli nisem bil v Zgornji Rečici pri Laškem in tudi v Vrhu nad zemljo pri Laškem nisem bil. Povedali so mi, da vendar pišem o teh dveh krajih. Besede, ki jih spravljam na papir, sem povzel za razgovor tamkajšnjih ljudi. Povedali so mi na nedavni občinski konferenci Socialistične zveze. Čeprav je od takrat minilo že nekaj tednov, upam da nisem zamudil s tem pisanjem. Če pa sem, mi ne šteje v zlo, temveč se raje veselite z domačini, saj so potemtakem uredili nekatere probleme, ki res niso kar tako.

V Zgornji Rečici bi morali dobiti telefon, je poudaril delegat iz tega kraja. Pa tudi dostava pošte ni takšna, kot bi si želeli. Prej smo jo dvigovali v trgovini podjetja »Izbrar«, zdaj pa jo bomo iskali po hišah.

Naši ljudje bi se zelo razveselili, če bi lahko v Hudi jami vsak dan kupovali meso.

Pravite, je nadaljeval, da boste pašnike na Smohorju povečali od petnajst na štirideset hektarov. Namen je dober. Toda pri uresničitvi tega načrta bodo morali biti pristojni čimprej bolj natančni in bolj pazljivi kot so bili oni iz neke kmetijske združbene organizacije v Celju ki so kupili neko posestvo, ko pa bi ga morali plačati, so ugotovili, da nimajo denarja...

V Vrhu nad Laškem nas tarejo štirje problemi: telefon, pošta, vodovod in prosvetno društvo.

Dela pri gradnji vodovoda bodo stekla. Zato pa bolj pogrešamo telefonsko zvezo z dolino. Naši ljudje so pripravljene pomagati pri postavitvi telefonske napeljave.

Prosvetno društvo že dve leti ne dela. Radi bi dobili prosvetni dom. Domačini so se odločili, da bodo sama prispevali okoli sto petdeset kubikov lesa za njegovo gradnjo. Pomagali bi tudi z delom, prevozi in podobno. Taki pripravljenosti bi res ne smeli prezreti.

S pošto imamo velike težave. Pri nas pravimo, da je takšna kot v srednjem veku. Včasih zaide do nas po zelo čudnih ovinkih. Iz Laškega gre najprej v Celje, od tod v Senjuro, nato na Planino in končno v Jurklošter. Tako minejo trije, štirje dnevi preden jo dobimo v roke. Dolga je ta pot. Za ta čas predolga.

ODMEVI IZ LAŠKEGA

Zanimivo je, da pred vojno niso v Laškem nikoli postavljali zahteve po gradnji odprtega bazena. Pa ne, da bi ljudje ne hoteli imeti kaj več, kot so imeli. Ne, toda bazena niso potrebovali, ker so se lahko kopali v čisti Savinji.

Kaj pa danes? Reka je umazana bolj kot bi smela biti. Kopanje v njej je zdravju škodljivo. Ker so industrijska podjetja gluha in ker navzlic vsem prošnjam in pritožbam še kar naprej spuščajo odpadne vode v Savinjo, je razumljivo, da iščejo prebivalci Laškega izhod drugje. To pa je edinole odprti plavalni bazen.

Samo, kdaj se bo stvar premaknila z mrtve točke in kdaj ga bodo začeli graditi?

V Laškem so dobili vodovod S tem so rešili velik problem. V mestu je zdaj dovolj pitne vode. Razen Občinskemu ljudskemu odboru so Laščani za to pridobitev zelo hvaležni tudi Pivovarni ter Vodni skupnosti, ki sta podprla to gradnjo.

V laški občini je okoli tisoč šest sto mladine, v organizacijah LMS pa je vključeno le približno petdeset odstotkov mladih ljudi. Zaenkrat imajo osem mladinskih aktivov, še letos pa se bo to število povečalo za štiri, saj bodo aktivne LMS ustanovili v Marija gradu, nadalje v Brezi, v Vrhu nad Laškem ter v osnovni šoli Rimske Toplice.

Rekordna proizvodnja

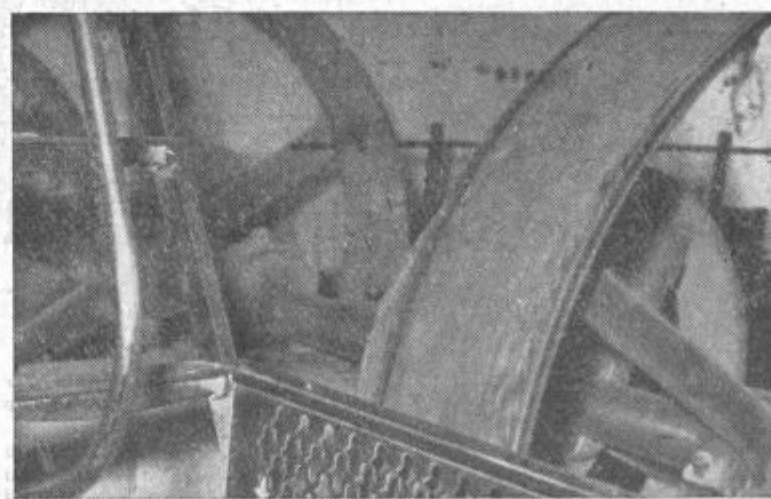
Rudarji laškega premogovnika so lani nakopali 134.500 ton premoga, kar je največ doslej. Temu proizvodnemu rekordu so dodali še nekaj drugih lepih uspehov. Zaradi nagrajevanja po enoti proizvoda, so povečali jamsko in rudniško storitev za 17 odstotkov, istočasno pa so znižali lastno ceno za devet odstotkov. Izredno veliko pozornost so posvetili odpiralnemu in raziskovalnemu delu. Zaradi doslednega izvajanja raziskovalnega dela, si je rudnik močno utrdil svoj položaj; vsi izgledi so tudi, da si bo znatno podaljšal svojo življenjsko dobo.

Več ljudi, več ve Pripombe k urbanistični ureditvi Laškega

graditi mesta iz oboda v središče, pravilno je obratno, kar je vedel že srednjeveški človek, naši strokovnjaki pa to ugotavljajo na podlagi dragih eksperimentov v skoraj vseh naših mestih (še zadnji čas). Iz tega lahko potegnemo

nauk: več demokratizma v naša mestna načrtovanja in gotovo bo marsikateri strokovnjak napaka odpadla, ker bo imela svoj življenjski praktični korektiv v glasu sodržavljanov, po starem reku — da več ljudi več zna.

Nezaščitene transmisije so vedno nevarne

Zelo redki, lahko bi rekli izjemni so primeri, da nadzorni organi pri pregledih podjetij najdejo predpisano zaščiteno transmisijsko napravo. V mnogih primerih zaščita manjka, ponekod je pomanjkljiva ali pokvarjena, pogosto pa jo delavci sami odstranijo z izgovorom, da jim je napoti pri delu.

Iz leta v leto se ponavljajo te pomanjkljivosti, čeprav nas statistični podatki in številne poskodbe redno opozarjajo, da tukaj nekaj ni v redu in, da po ne-

potrebem trpimo večkrat zelo težke posledice.

Če že govorimo o skrbi za delovno varnost potem storimo to v praksi, pri stroju, na delovnem mestu in ne le z besedami. Tako bi bilo potrebno storiti tudi na tem mestu, ki ga prikazuje naša slika.

Kultura in prosveta v Laškem

Svet za prosveto občinskega ljudskega odbora Laško je na svoji zadnji seji med drugim razpravljal tudi o stanju knjižnic pri prosvetnih društvih. Sklenili so, da jim bodo letos posvetili več pozornosti in zato predlagali občinskemu ljudskemu odboru, da zagotovi za potrebe knjižnic vsaj dva milijona dinarjev. Ta sredstva bi uporabili tudi pri opremljanju novih knjižnic v Laškem, Rečici in Rimskih Toplicah.

Svet je razpravljal tudi o občinski pionirski glasbeni reviji, ki bo v začetku aprila v Rimskih Toplicah. Na reviji bodo sodelovali trije mešani dvoglasni zbori in šest enoglasnih zborov, nastopili pa bodo tudi solisti, tamburški zbor in zbor harmonikarjev. V laški občini imajo doslej le

sedem televizijskih sprejemnikov. Ker je tudi sprejem izredno slab, so se odločili, da bodo zgradili relejno televizijsko postajo, sredstva pa naj bi prispevala občina, nekatera podjetja, zdravilišče in kmetijska zadruga. Poleg tega so se člani sveta odločili, da bodo že letos začeli obnavljati razvaline starega gradu in freske v marijagraški cerkvi, ki so že iz petnajstega stoletja in sodijo med najstarejše umetnine v Sloveniji.

V Rimskih Toplicah bodo v naslednjem šolskem letu začeli graditi novo popolno osemletko. Ker pa zaenkrat ni potrebnih finančnih sredstev in ker se tudi za prostor še niso odločili, je svet menil, da bi problem osemletke rešili s prizidkom paviljona. T. K.

Posavinja. Svoječe terasastega terena in arhitekture je pri Laškem zgledno, saj je uglaseno v tako popolno sliko, kot pri malokaterem naših mest. Sikovitost se povečuje zrealna slika mesta v reki ter učinkovita kuliserija Huma, ki pozorišče mestnega organizma spreminja v nekaki oder, na katerem se razvija že od 12. stoletja dalje življenje Laškega.

Pri urbanistični obravnavi Laškega je treba upoštevati dva dopolnjujoča se momenta, mesta in njegovo funkcije v pokrajini. Zadači moment je pri Laškem še posebno pomemben, ker ma, daje turistično veljavno prav s svojo aktivno izoblikovanostjo. To je razlog, da se ne sme sedanjo mestno kompozicijo razbiti s prefrano raztegnitvijo naselja, niti ji vzeti njeno vizuelno podobo s postavitvijo stavb, ki bi motilo ali celo razbile njeno skladnost z obdajajočo naravo. Vsaka moderna stavba, ki se ne bi v svojo višino in obliko prilagodila neposrednemu mestnemu ambientu, je nezaželjena, ker bi ga distonirala. Posebno občutljiva je vedota za stavbno višino, ki lahko pokvari celotno melodijo njegove crescenda in s tem uničijo urbanistični ensembl. Zato je treba biti pri novogradnjah (če so potrebne) v mestnem jedru previden, kar posebno velja za zasedavo Taborovega pobočja, kjer se s stavbami ne sme preveč v višino niti previsoko v breg, da ostanejo razvaline ločene od mesta pod njim in da obdrže svoj ambientski okvir. Vsekakor se mora zasedava ustaviti ob vrhnji alici in ne sme višje.

Novi del mesta naj se gradi na zapadnem bregu Savinje ali pa južno starega mestnega jedra v smeri izoznice in pivovarne. Tudi gradnja mestnega jedra je možna, vendar naj ostane prihranjena

za predel vil in individualnih hiš z vrtovi. Zaradi primarnosti terena je možna tudi turistična izraba tega predela (športne naprave, camping itd.). Tako bi bil severni del mesta izrabilen v zdraviliško-turistično športne namene, sredina v stanovanjsko-upravne, južni del pa v industrijske svrhe. Ta razdelitev mesta bi imela svoje opravilo tudi v vodnem in zravnem režimu, ki sta usmerjena predvsem proti jugu ter odasašata mestne odplake in industrijske odpadke, posebno dim od mesta in turistično-zdraviliškega centra stran.

Zaščiteni mestno jedro naj se samo regulira in ne predeluje. Ohrani naj značilno nepravilnost sestave poslopji, ker leži v njem pestrosti in raznolikosti glavni mik starega mesta. Ogibati se je treba vsakega poskusa linearnega reševanja mesta ter ne zadržati vrtoev in zelenic, ampak jih kvečjemu urediti in po možnosti še povečati. Z eno besedo, povsod je treba paziti, da se ne žrtvuje stare estetike čestokrat nedograjzenemu ali napačno razumljivemu modernizmu, kar velja posebno za stare fasade, ki se rade predelujejo v izločene namene. Če bodoči urbanistični načrt upošteva vse spomeniško-varstvene elemente, katerih Laško obiluje, bo ohranil mestu vse one karakterističnosti in mlike, ki ga delajo turistično-priljubljeno in zanimivo, obenem pa tudi zadostil zahtevam moderne življenja, ki se razvija in kipi na bregovih Savinje pod skalnimi vrhovi Huma, Maliča in Kopitnika. V pravilni in neprilipni razmejitvi obloge starega in modernega, bo glavna vrednost ter življenjska tehtnost in upravičenost bodočega urbanističnega načrta. J. C.

Uspešna žetev

Občinska konferenca Zveze borcev NOV v Šoštanju

Preteklo nedeljo je bila v dvorani Sindikalnega doma v Šoštanju redna letna občinska konferenca ZB NOV za šoštanjsko občino. Konferenca se je udeležilo nad 120 delegatov osnovnih organizacij in gostov, med njimi zastopnik glavnega odbora ZB NOV Slovenije ZUPET, predsednik okrajnega odbora ZB IVAN KOVAČIČ-EFENKA in JANKO ZEVART, sekretar občinskega komiteja ZKS.

O dejavnosti Zveze borcev v preteklem letu je na konferenci poročal predsednik občinskega odbora Andrej Stegnar, ki je najprej podčrtal veliko dejavnost članov Zveze borcev v celotnem družbenem življenju občine, zlasti pa v njenem gospodarskem razvoju. Naglasil je potrebo po takšni aktivnosti tudi v prihodnjem obdobju pri izvrševanju nalog perspektivnega in letnega družbenega plana.

Vse osnovne organizacije ZB štejejo 1635 članov, kar je glede na množično udeležbo prebivalcev občine v narodnoosvobodilnem boju premo. Občinski odbor ZB računa, da je izven organizacije še okrog 10 % bivših borcev, aktivistov in internirancev. Dejavnost osnovnih organizacij se je izboljšala. Zlasti uspešna je bila v Smartnem ob Paki, Saleku, Pesju, Ravnah, Sentilju, Družmirju, Topolšici in Skaloh, do čim v Velenju ni bila taka, kot bi lahko bila. Komisija za reševanje materialnih zadev je med socialno ogrožene borce in družine padlih borcev razdelila v preteklem letu nad 700.000 dinarjev. Ta komisija je pomagala bivšim borcem tudi pri uveljavljanju pravic, ki jih imajo po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Za 8 oseb je dosegla dodelitev posebne priznave v znesku od 6000 do 10.000 dinarjev, v enem primeru pa celo 25.000 dinarjev. Večina upravičencev, ki prebivajo v gosto naseljenih krajih, je svoje pravice že uveljavila in bo zato komisija v bodoče

posvečala posebno pozornost tistim svojim članom, ki prebivajo v obrobnih hribovskih vaseh, ki svojih zakonitih pravic ne uveljavljajo zaradi nevednosti ali pretirane skromnosti.

Komisija za otroke padlih borcev je v preteklem letu skrbela za 90 otrok. Od teh otrok se jih 9 šola na višjih šolah, 5 na visokih, ostali pa v splošno izobraževalnih, vajenskih in srednjih šolah. Poleg posebnih invalidskih dodatkov, ki jih ti otroci prejema, je bil tem otrokom dodeljen znesek 400.000 din kot prispevek občinskega ljudskega odbora.

Občinski odbor je v zadnjih 6 letih za te potrebe izplačal nad 6,5 milijona dinarjev. Materialni položaj teh otrok je zadovoljivo rešen, večji problemi pa so še glede njihovih šolskih uspehov in moralno politične vzgoje.

Komisija za izobraževanje bivših borcev je ugotovila, da ima večina bivših borcev zelo nizko strokovno in splošno izobrazbo. Od vseh članov ZB jih je z nedokončano osemletko kar 883, dočim ima višjo šolsko izobrazbo samo 17 borcev, 16 pa visoko. Po vojni si je pridobilo popolno osnovnošolsko izobrazbo 58, nepopolno srednjo šolsko izobrazbo 16, srednješolsko 34, višješolsko izobrazbo 7, visokošolsko pa tudi 7 borcev. Zaradi tega bo skrb za izobraževanje članov ena osnovnih nalog te organizacije v prihodnjem obdobju.

Tudi stanovanjske razmere za bivše borce še niso v celoti rešene. Se vedno stanuje 236 članov v neprimernih stanovanjih, od tega 157 v vlažnih. Občinski ljudski odbor je pokazal veliko razumevanje, saj gradi za potrebe upokojenih in nezaposlenih članov zveze borcev 7 družinskih stanovanj. Podjetja pa bodo pri dodeljevanju stanovanj morala prvenstveno upoštevati borce, ki so pri njih zaposleni.

Dejavnost Zveze borcev pri zbiranju gradiva iz NOV je bila zelo uspešna. Delo na kroniki »Saleška dolina v borbi« je zelo napredovalo in bo ta knjiga najbrž izšla že letos. Izboljšali so tudi oskrbovanje grobov padlih borcev in spomenikov. Lani so odkrili spomenika v Družmirju pri Šoštanju in Paki pri Velenju, uredili grobišče v Hrastovcu in odkrili tri spominske plošče v Šoštanju. Letos bo potrebno prekopati še posmrtno ostanke 13 padlih borcev, ki so pokopani v oddaljenih krajih.

L. F.

Nad 70.000 din

Za alžirske otroke so na Osnovni šoli Miha Pintarja-Toleda Velenje zbrali 71.000 dinarjev, kar dokazuje popolno razumevanje velenjske mladeži za uboge alžirske otroke.

-Vo-

Več takih zgledov

Bilo je zgodnje jutro, ko sem stopal proti Tovarni gumiranega papirja Velenje. Tam so pripravili občni zbor njihove novo ustanovljene sindikalne podružnice. Ljudje v tovarni so že čakali. Ze z njihovih »mirjenih obrazov« si lahko sklepala da se razumejo. Taka je bila tudi celotna slika občnega zbora. Formalnosti ob izvolitvi upravnega in nadzornega odbora so bile kaj kmalu opravljene. Razgovor o dolžnostih in nalogah podružnice pa je »ekel kar dve uri. Njihova letna proizvodnja se bo letos povzpela na sto ton gumiranega papirja. 15 ljudi je zaposlenih v lepih in zračnih prostorih. Njihove plače so dokaj lepe, vsi so lani znašale povprečno 24.000 dinarjev na zaposlenega. Organizacija dela v tovarni je dobra, še več pa je vredno medsebojno razumevanje in zato skupno reševanje vseh problemov.

Trenutno so vsi, razen direktorja polkvalificirani in nekvalificirani delavci. Ker pa je bil razgovor o tem tako pester, naj navedem nekaj podrobnosti. Zivahne besede so narekvale nekaj pametnih misli, predvsem pa vzgled. Vsi, ki želijo doseči katerokoli kvalifikacijo, naj b' šli v večerno gimnazijo, sedanjo osemletko. Drugi tovariš je predlagal: »Organizirali naj bi tečaje za posamezne teoretične in strokovne predmete.« Vsi so sklenili, da bodo dobili strokovnjaka za strokovne predmete. Za teoretične predmete pa naj bi se vključili v jeseni v večerno šolo. Vsi so spontano pritrdili. Ni bilo težko reči, zakaj. Med njimi je

VAŠE VRSTICE Zakaj tak odnos?

Kmalu bo poteklo tretje leto, kar so v Preboldu zgradili cesto od ambulante do kopaljšča. Ta cesta teče čez moje zemljišče. Ko sem pred pričetkom gradnje vprašal komisijo, ki je odločala o tem, kje bo cesta tekla, kako bo z odškodnino za zemljišče in zahteval predosem, da zemljišče izpišejo iz zemljiške knjige ter me tako razbremenijo davka, so mi zatrdili, da je zadeva že v teku in da bodo zahtevi ugodili še preden bo cesta zgrajena.

Preteklo je leto dni in nihče se za to ni nič zmenil. Podal sem se na občinski ljudski odbor Zalec, kjer mi je neki uradnik pojasnil, da »je stvar že v teku ter da bodo na mesto poslali geometra, ki bo zemljišče izmeril, potem pa da bodo izvršili izpis.

Čakal sem zopet leto dni, se ponovno podal na občinski ljudski odbor, kjer pa o zadevi nihče ni nič vedel. Pošiljali so me iz urada v urad, pri čemer me je neki uradnik grdo nahrulil in mi končno objubil da bodo »zadevo uredili.« Čakal sem in zopet ni bilo nič. Pritoževal sem se na zboru volivcev, napisal sem na krajevem uradu v Preboldu uradni dopis občinskemu ljudskemu odboru v Zalcu — toda vse je bilo zaman.

Ker se mi zdi nezdružljivo plačevati davek od zemljišča, s katerim sploh ne razpolagam in ker pri najboljši volji ne razumem brezbriznega odnosa pristojnih organov, da bi zadevo rešili v skladu z obstoječimi zakoni in moralno odgovornostjo, bi želel javnega pojasnila.

F. Marinc, Prebold

Lepo sobotno popoldne so se zbrali lovci iz Griž in bližnje okolice v svoji lovski postojanki pod Gozdnikom. V nedeljo zjutraj so se odpravili na južno stran gozdnika, kjer se zadržujejo divji prašiči. Ko so napravili zasedo, sta psa-gonjača ter mlad fant prignali prašiče v lovsko zasedo. Skupina petih prašičev je pridrlava preko drče, kjer je bil na straži tovariš Drobne Jože iz Pongraca in jih zaporedoma postrelil.

Tovariš Drobne je s tem pokazal veliko lovsko sposobnost in prisotnost du-

ha, saj bi se marsikdo ob pogledu na kmetijska in gozdarska, obe bosta imeli določene pristojnosti in samostojne delavske svete.

Enajstčlanski upravni odbor nove zadrage so izvolili iz vrst proizvajalcev in članov kolektiva. Na predlog nekaterih članov je zadrugi svet sprejel dva sklepa in sicer ta, da bi obdelovalne površine hmelja ločili od ostalih obdelovalnih površin, da bi s tem razbremenili kmetijske proizvajalce pri reži živine in proizvodnji gnojila ter da bi pri staležu živine izenačili vrednost konja z govedom.

P. H.

Prva seja zadružnega sveta

KZ »SAVINJSKA DOLINA«

Pred dnevi je bila v Zalcu prva seja zadružnega sveta kmetijske zadrage »Savinjska dolina«. Razpravljali so o bodočih nalogah nove zadrage. Začasni zadrugi svet, ki je bil izvoljen na izrednih občnih zborih, šteje 47 zadržnikov in 28 članov kolektiva. Za predsednika so izvolili Vlada Plaskana, podpredsednika ObLO Zalec, za podpredsednika pa Jožeta Jelovška, zadržnika iz Petrovc.

Na seji je predsednik Občinskega odbora SZDL Zalec Ivan Kač obrazložil organizacijsko strukturo nove zadrage ter posameznih organov in njihovo delovanje, pri čemer se je zadržal ob vprašanju upravljanja. V novi zadrugi sta

predvideni dve poslovni enoti — kmetijska in gozdarska, obe bosta imeli določene pristojnosti in samostojne delavske svete.

Enajstčlanski upravni odbor nove zadrage so izvolili iz vrst proizvajalcev in članov kolektiva. Na predlog nekaterih članov je zadrugi svet sprejel dva sklepa in sicer ta, da bi obdelovalne površine hmelja ločili od ostalih obdelovalnih površin, da bi s tem razbremenili kmetijske proizvajalce pri reži živine in proizvodnji gnojila ter da bi pri staležu živine izenačili vrednost konja z govedom.

S. L.

Perspektive šoštanjske občine

Pred dnevi so se v šoštanjski občini sestali občinski komitej ZK, občinski sindikalni svet in občinski odbor SZDL. Razpravljali so o petletnem perspektivnem gospodarskem in družbenem planu. Le-ta bo v na-

slednjih petih letih popolnoma menjal strukturo šoštanjske občine in jo spremenil v velikansko industrijsko področje! Osnova vsemu bo vplivanje bogatih zalog velenjskega lignita. Plin bo prvi produkt energo-kemo kombinata. Jasno je da bosta povečana proizvodnja velenjskega premogovnika in gradnja kemo kombinata vzporedno terjala še vrsto drugih problemov, ki jih bo treba reševati! Nove ceste, 1300 stanovanj, nove trgovine, pekarna, ureditev vrtnarje, hleva za 200 glav živine in še in še. O smernicah petletnega načrta bodo v tej občini govorili na zborih volivcev, ki bodo od 2. do 13. marca.

Po skupni seji so ločeno razpravljali še: občinski komitej ZK o pripravah za letno konferenco, občinski odbor SZDL o zborih volivcev in pripravah za proslave 20-letnice ljudske revolucije, občinski sindikalni svet pa je razpravljal o pripravah za zbere volivcev-proizvajalcev, kjer bodo govorili o petletnem perspektivnem razvoju šoštanjske občine.

-Vo-

Povečati kapacitete

Med najbolj turistične točke Saleške doline smemo šteti restavracijo Jezero v Velenju. Te dni so imeli tam letni občni zbor njihove sindikalne podružnice. Na njem so največ govorili o veliki potrebi po preureditvi ozke kuhinje z enkratno kapaciteto 50 obrokov. Prav tako je tudi prostorov premalo, saj restavracija lahko sprejme le 120 ljudi. V posebno težavnem položaju je podjetje v poletni sezoni, ko mrgoli tujcev ob Velenjskem jezeru. Glede prenočišč bo verjetno z izgradnjo hotela še letos to vprašanje rešeno. Se vedno pa bo ostalo odprto vprašanje zadovoljive postrežbe v tem gostišču, ki je tako pri domačinih kot pri tujcih zelo priljubljeno. Lepi denarji, ki bi jih turisti pustili ob Velenjskem jezeru, romajo drugam. Poleg tega pa bi s preureditvijo kuhinje in razširitvijo prostorov odpravili večno godrnjanje gostov, ki ne morejo biti pravočasno postreženi. Zelja tega podjetja, da bi lahko povečalo svoje kapacitete, je popolnoma upravičena in za nadaljnji razvoj turizma v Saleški dolini prepotrebna!

PREDAVANJA ZA MLADE KOMUNISTE

V Velenju in Šoštanju so v februarju organizirali v okviru delavske univerze ciklus predavanj za mlade komuniste, ki se ga udeležuje 80 članov ZK. Do sedaj so izvedli tri predavanja.

V Velenju so pričeli graditi novo osnovno šolo

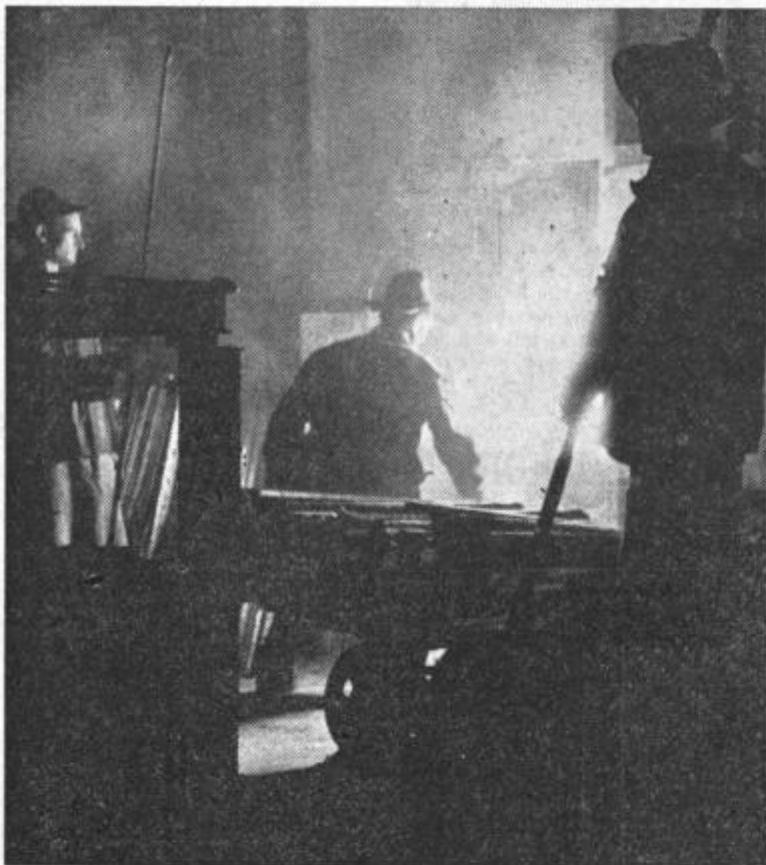
Te dni so ob reki Paki poleg rudarske šole v Velenju začeli z gradnjo nove osnovne šole. Gradbena dela na tej šoli je prevzelo Gradbeno podjetje VEKO iz Velenja. Šola naj bi bila v letošnjem letu pod streho, dočim bi naj bila vsa ostala dela opravljena prihodnje leto. Stroški za izgradnjo te šole bodo znašali okrog 250 milijonov din. Delovni kolektivi velenjskih gospodarskih organizacij, zlasti pa kolektiv Rudnika lignita Velenje so pokazali veliko pripravljenost pomagati pri izgradnji te šole in bodo za to gradnjo prispevali precejšnja denarna sredstva.

V prostore te šole se bodo preselili učenci sedanje I. osnovne šole, ki ima večino razredov v skrajno neprimernih prostorih. Ima samo 7 učilnic s 354 m² površine. Nima ne kabinetov in ne telovadnice. V teh 7 učilnicah se stiska preko 500 učencev in je zaradi tega šolski pouk za učence nižjih razredov v treh izmenah. Stevilo šoloobveznih otrok v Velenju letno raste in je računati, da jih bo v šolskem letu 1965/66 že 2300 v 64 oddelkih. 1150 jih bo obiskovalo osnovno šolo Miha Pin-

Odbori in komisije kmetijske zbornice v Celju

Da bi Kmetijsko gozdarska zbornica v Celju, ki je bila ustanovljena 1. januarja, čim uspešneje poslovala, bo imela več strokovnih odborov in komisij. Na zbornici menijo naj bi upravni odbor zbornice imenoval odbor za sadjarstvo in vinogradništvo, odbor za živinorejo, odbor za organizacijo in poslovanje družbenih kmetijskih obratov, odbor za izobraževanje kmetijskih kadrov, odbor za gozdarstvo in lesno industrijo, komisijo za vodno gospodarstvo in komisijo za preurejevanje gozdnih površin v kmetijske.

V. V.

Motiv iz Cinkarne

Foto: A. Deržek

Prišel je v Velenje med eudacije ...

V oddelku za kadrovske socialno službo ga je sprejel tovariš Vovk. Pravkar se je vrnil od vojakov in odločil se je, da bo postal rudar. Franc je zdrav in priden delavec, doma iz Kozjanskega. V Velenje je zva-bilo novo mesto in sorazmerno dober zaslužek. Zato bi rad šel čimprej na delo v jamo. Toda v jami do sedaj še ni delal. Rudnik lignita ga je sprejel v službo.

To je bilo pred letom dni.

Te dni smo ga srečali v rudarskem klubu, kjer je veselo pripovedoval, da je položil izpit za priučnega kopača. Včasih je moral rudar delati dve in tudi po tri leta preden je imel pravico do takega izpita. Danes gre vse hitreje, ker je Rudnik lignita uvedel smotrno izobrazbo na delovnem mestu, ki omogoča rudarjem hitro napredovanje.

Se preden je Franc šel na delo v jamo, je bil s spojnimi tovariši-novinci na štirimesečnem

seminarju, kjer se je spoznal z zgodovino rudnika, z gospodarskimi perspektivami komunne delovno disciplino, s socialnimi vprašanji, z gospodarjenjem v podjetju in s storilnostjo dela. Takrat se je v popoldanskih urah na tem seminarju srečal tudi prvič z vsemi sredstvi od lopate, krampa pa do verižnega transporterja, ki jih uporabljajo v jami. V te namene je v rudniku urejena posebna delavnica za novince. Tu je prvič slišal o rudarskih dolžinskih merah — o čevlju, pedi in palici. Srečal se je z žlebljenjem stojk in ravnanjem z železnimi oporami.

Mesec dni je delal na šolskem delu v jami. Potem so ga poslali na Zapadno polje. Bil je iznajdljiv in marljivo delavec in zato se je že po šestih mesecih prijavil v seminar za pridobitev kvalifikacije priučnega rudarja. Vsak dan je hodil na seminar v delavsko uni-verzo. Po štirih mesecih je položil izpit.

Se pred omenjenim tečajem takrat, ko je bil na šolskem delu, je dvakrat tedensko hodil na razgovore, ki jih je predala za novince uprava rudnika in se seznanil z našo družbeno ureditvijo in ekonomiko s socialno politiko in tudi estetsko vzgojo.

Francetova pot je podobna poti vseh mladih ljudi, ki so se brez kvalifikacije odločili za rudarski poklic. Z njim je položilo izpit še dve sto mladih rudarjev.

Franc s tem izpitom še ni zadovoljen. Pravi, da se bo čez leto ali dve prijavil še v tečaj za kvalificiranega kopača.

Stanuje v samskem domu hrani pa se v novih prostorih za družbeno prehrano v obnovljenem rudarskem domu. Tu je hrana poceni in dobra. Kljub temu pa že misli na družino. Rad bi si uredil svoj dom, kakor mnogi njegovi tovariši.

Občina, daj, daj...

Po Smarskem so se v teh dneh sestajali ljudje na zborih volivcev. Občina je podajala obračun o svojem gospodarjenju in s perspektivnim načrtom obetala za tekoče leto. Volivci so različni: ta doume težave, ki jih brodirjo na Smarskem, drugi spet ni dorasel razumeti splošno in širšo problematiko. Dosti je še takih, ki ocenjujejo občinske uspehe le po tistem kar vidijo narejena samo pred svojim pragom. Seveda kritično je meriti napredek samo po blatnih cestah, ki so na Smarskem dejansko potrebne korenitega popravila. Ljudje, ki so na zborih zastopali občinske upravne organe, so morali podrobno, temeljito pojasnjevati. Tako je vsaj bilo na zboru kjer je sodeloval načelnik uprave za dohodke šmarske občine tov. Marjan Mikuš.

»Tovariši, kolikor smo imeli, toliko smo lahko potrošili in kolikor bomo imeli, samo toliko bomo lahko porabili in nič več.« je odločno podčrtal. »Lani smo porabili 275 milijonov dinarjev: prosveta 103 milijone, socialno skrbstvo 20 milijonov, komunalna 10 milijonov, državna uprava 56 milijonov...«

Volivci so poslušali, nekateri majali z glavami, nekdo pa se je kar v tri dni, mož s povešenimi brki oglašil: »E, pa avtomobil tudi košljajo! V hipu sem se spomnil!«

Bilo je v pisarni občinskega predsednika. »Tovariš predsednik, v soboto zvečer imamo sestanek; k nam morate priti! Ljudje bi se radi z vami pogovorili.« je molodaval tovariš iz Obsoletja. »Ob sedmih? Pridem! Da, zagotovo pridem! Telefon je zavonil: »O, pravkar sem obljubil, da pridem v Bistrico. Verjemite, da bi rad, toda razdvojiti se ne morem.« Klicali so s Kozjanskega. Tako je ta reč. Zbori so povsod. Povsod bi radi imeli v svoji sredi predstavnike občine. Kolikokrat se sliši: »Zadnjič smo vas čakali, pa nobenega ni bilo! Občina je velika, s premerom 80 kilometrov in živimo v dobi tehnike...«

Prav gotovo je brkati mož spregledal nešteto podobnih prizorčkov v občinskih uradih. Nergal pa je rad, dokler tovariš Marjan ni predlagal, da zbor imenuje tričlansko komisijo z brkati možem na čelu ki naj preveri občinske izdatke. Tudi sovaščani so ga s šaljivimi opazkami kmalu pomirili. Mimo davkov hišnine, cestnega sklada, razumljivo, nikjer niso mogli. Seveda, najlepše bi bilo, če bi občina lahko uslišala refren: »Občina, daj, daj!« Toda občina, to so vendar državljani.

»Razumeti morate, da smo lani za popravilo cest lahko porabili le 5.300.000 din; to pa nikakor ni moglo zadostovati potreb. Največ je šlo za cesto Drensko rebro—Virštanj, ki zdaj že povezuje Kozjansko z obsoletsko železnico v Ime-

— Tovariši, je doignil glas predsednik posvetovanja, tovariši popisovalci, mislim da sem vam povedal vse, kar je važno za uspeh vaše akcije spodaj v občinah. Mi tukaj zgoraj v okrajnem merilu pričakujemo, da bo ta akcija v redu potekala. —

Polem pa se je predsedujoči spomnil, da posvetovanja v okrajnem merilu, pa čeprav je samo s'rokoono, ne kaže odbrnkati kar tako brez vsake politične vsebine. Zato je pozeel:

— Tovariši! Vsak stik z našimi ljudmi, zlasti pa z našimi organi delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja mora utirjati naša socialistične demokratične. Ljudje se morajo vedno poč-

Moč navade

iti sodegovorne, čutili morajo da imajo polno pravico sodejstva. Zlasti je treba krepiti vlogo voljenih organov v okviru občin in vlogo občinskih političnih forumov. Komuna, tovariši, je naša osnovna, temeljna in poglavitna celica celotne socialistične družbe. Za to morate imeti kar najbolj tankočuten pristop... S temi besedami zaključujem svoje izvajanje in prosim, da se v razpravi oglasite o vseh nejasnih vprašanjih. —

Med fistimi, ki so veseli, da se je

nem. Vsekakor je bila ta cesta zelo potrebna, je nadaljeval tov. Marjan.

Morda bi se lahko manj potil, če bi krajevni odbor in organizacija SZDL v polnejši meri uveljavila svoji vlogi med državljani. Tako pa je moral nekateri znane reči živo pojasnjevati volivcem, ki so bili zelo radovedni.

»Mirno lahko rečem, tovariši, da bi bilo bolj težko, če ne bi celjska skupnost komun vsaj do neke mere uravnala porazdelitev dohodkov ki jih ustvarjajo posamezne občine. Sentjur in Smarje, to sta občini, ki bi samo z lastnimi dohodki težko gospodarili. Zaenkrat vsaj še. Odmiranje okraja prenaša skoraj vse kompetence na občino. Državljanji bodo vse lahko opravili na občini. Pritožujete se večkrat zaradi prevelike odmere. E, seveda se, saj vas kar vidim! Vidva sta se že lani, če se dobro spominjate je smehljaje upadel, ko je videl, da so se nekateri volivci očitno zganili.

»Da, zdaj bo boljše! Vaši tovariši državljani, bodo prošnje tudi reševali in ti poznajo pogoje zelo dobro«. Živahno je stekla beseda tudi o tem, čeprav so najbolj prislulnili, ko so slišali, da bo odmera kmečke dohodnine v tekočem letu manjša. Za spoznanje seveda, ker se bodo dohodki iz drugih virov povečali.

To so samo rahli paberki s šentvškega zbora. Pogovorili so se še o mnogih drugih rečeh: o završki cesti, o vodovodu, o šestdesetih tisočakah, ki jih prejme krajevni odbor... Vsega ne moremo opisati. Nekaj pa je morda takega, kar se je dogajalo na vseh zborih na Smarskem. Zanimanje državljanov je vedno večje, pa tudi zavest, da je uspeh v kraju odvisen predvsem od njih samih, je vedno trdnjša.

Združitev kmetijskih zadrug

Občinski ljudski odbor Mozirje je na svoji zadnji seji potrdil sklepe občinskih zborov kmetijskih zadrug v Mozirju, Rečici ob Savinji, Račmirju, Ljubnem ob Savinji, Lučah, Solčavi, Novi Štifti, Gorjem gradu, Bočni, Smar-nem ob Drebi in Kerkarju o združitvi teh zadrug v enotno zadrugo za območje cele mozirske občine s središčem v Mozirju. Na občinskih zborih, ki so bili ponekod zelo živahni, so po vsestranski razpravi ugovorili, da je ta združitev ekonomsko upravičena in potrebna. Nova zadruga bo imela še letos nad milijardo dvesto milijonov dinarjev prometa in bo lahko ustvarila boljše pogoje za razvoj kmetijstva v mozirski občini kot pa prejšnje male kmetijske zadruge.

Rozevija

sestaneh relativno hitro končal, se vedno najde bela vrana, ki dneoni red zavleče s točko razanoe.

Ploskanje je nagrada za izvajanje. Tako se tudi spodobi za govornika v okrajnem merilu. Potem tišina, spogledovanje in spel mrta tišina.

— Prosim, tovariš, se oglašite pisovalce iz občinskega merila, kaj naj storimo, če v podjetjih in drugih gospodarskih organizacijah ne bomo naredili na pripravljeno sodelovanje. Recimo, da nam podatkov, ki jih zahteva anketa, ne bodo hoteli dati? —

Vaše vstice

Varpoljčani se pritožujejo

Tovariš urednik!

Približno pred enim letom je Kmetijsko gospodarska poslovna zveza v Mozirju preuredila znan valjni mlin v Varpolju pri Rečici ob Savinji v kolkosjo farmo, ki jo je zadnji čas prevzela Kmetijska zadruga Rečica ob Savinji. Nas Varpoljčane čudi, da so ta valjni mlin preuredili v kolkosjo farmo, saj bi iz poponoma nove štirinadstropne industrijske stavbe lahko napravili kaj bolj koristnega, zlasti če upoštevamo, da spada k stavbi tudi vodna sila s turbino 46 Ks.

To nas sicer toliko ne zanima, je pa druga stvar, ki nas vznemirja. Okrog valilnice se širi groznost smrad, ki prihaja tudi v stanovanja. Vas Varpolje je strnjena in ravno sredi vasi je valilnica. Pri valenju se mnogokrat pripeti, da se vložena jajca zaradi neravnine greta pokvarijo in segnijejo. To gnobilo delavka enostavno odlaga v odprto jamo ali pa jo čez okno zmeče v rečni kanal, kjer vsi živinorejci iz vasi napajajo živino in zajemamo vodo za pranje. Pri odmetavanju teh odpadkov skozi okno se zgodi, da jih veter raznaša po vasi, smrad pa se širi tudi do najbolj oddaljenih soedov. Tudi vse pojunele pšičance in kolkosje odmetujejo v kanal, kjer jih voda s'rovi ne odnaša. Zadnje čase, ko je topleše vreme, je smrad še hujši, mero-dajni pa ničesar ne pokrenejo proti temu.

Menimo, da smamo tudi mi Varpoljčani pravico uživati čisti savinjski zrak, ki veje iz bližnjih Savinjskih alp. Zato zahtevamo, da se valilnica ukine ali pa uredi po sanitarnih predpisih. Še bolje bi bilo, da bi jo presečili iz Varpolja, saj je nečisto primernejši kraj, kjer bi kolkosja reja bolj uspevala. Kajti ta lep in moderna stavba kot je mlin, v kateri je sedaj valilnica, ni primerna za takšno dejavnost. Verjetno bi mlin lahko s pridom uporabili v še bolj koristne namene.

Matija Jeraj
in ostali vaščani

BISTVENO JE SODELOVANJE

Življenje kmetijskih zadrug se je združljivo vsebinsko spremenilo. To je bilo očito tudi na prvi seji novega združenega sveta šmarske kmetijske zadruge, ki zajema območje nekdanjih šestih kmetijskih zadrug. Nova zadruga je raztegnila meje od Sladke gore, Kristan vrha, Pristave, Zibike, Vinskega vrha do Sentvida.

Nič ni pomagalo, pa čeprav se je otepal; petdesetlanski združni svet je izvolil za svojega predsednika prizadevnega kmetovalca Ivana Zogana, ki ga kličejo kar Vanek, iz

Za nadaljnji napredek komune

Tudi v šentjurski občini razpravljajo o petletnem planu

Kot v vseh ostalih krajih, so se pred dnevi tudi v šentjurski občini pričele razprave o družbenem planu in proračunu za tekoče leto, istočasno pa tudi o petletnem programu perspektivnega razvoja občine. Zanimanje je med proizvajalci v kolektivnih in prebivalci na vasi živo, še bolj kot prejšnjega leta. To je v veliki meri posledica živahnega razpravljanja o bodočih nalogah v luči splošne in gospodarske problematike na občinskih zborih SZDL. Prav zaključki, sprejeti na teh zborih in konferencah so dali bogato gradivo za sestavo plana. Hkrati pa so nakazali vrsto aktualnih problemov v gospodarskem in družbenem življenju komune, pa tudi pota in načine njih uspešnega reševanja.

Na osnovi tačto nakazanih potreb na eni in objektivnih možnostih na drugi strani postavlja predlog letnega, še posebej pa perspektivnega plana v ospredje bistvene proizvodne in druge naloge, katerih pravočasno reševanje omogoča nadaljnji gospodarski napredek komune in vsakega občana posebej. Pričakovane napredka za seveda ne bo mogoče doseči, če ne bomo omogočali gospodarsko rast družbenih posestev in obratov kmetijske zadruge, istočasno pa vzpodbujali in razširjali proizvodno sodelovanje zadruga in zasebnih proizvajalcev. Zadovoljivi rezultati, ki so jih v lanskem letu dosegla kmetijska posestva, dajejo jamstvo, da bodo uspešno izpolnjene naloge plana v tem letu, ki predstavlja povečanje skupne proizvodnje za 20,9 odstotka; samo v živinoreji za 34,6 odstotka ob povečanju obdelovalnih površin za 45 odstotkov. Razumljivo je, da je struktura denarnih naložb taka, da omogoča predvsem povečanje hlevskih zmogljivosti na posestvu Slom in na posestvu Planina, ki bo poleg sedanjega živinorejskega obrata v Šentjuru pričelo intenzivno izgrajevati nov živinorejski center na Selah pri Šentjuru, kjer je že lani kmetijska zadruga uredila manjši obrat. Združitev kmetijskih zadrug je poleg drugega omogočila usmeritev materialnih

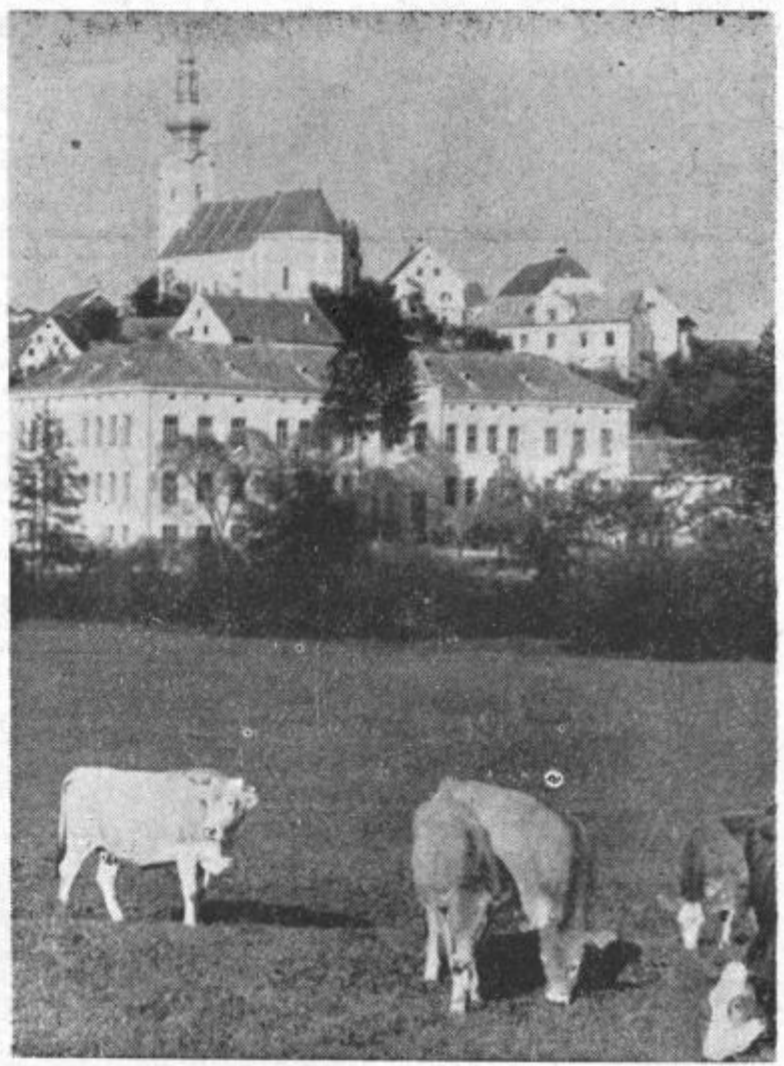
in drugih sil v izgradnjo ključnih obratov zadruge po vnaprej utrjenem enotnem programu v skladu s pogoji posameznih združnih okolisev. Pomembna bo zlasti izgradnja združnega živinorejskega obrata v Slivnici, mlekarkega obrata za področje Šentjura, Dramelj in Ponkve, izpopolnitev kmetijske mehanizacije, servisne strojne delavnice in še vrsta drugih nalog.

Poleg kmetijstva je vsaj zadnja leta dobivala čedalje večji pomen industrijska proizvodnja. Zato ni naključje, da je dobila industrija v nadaljnji gospodarski izgradnji komune važno mesto, ki si ga je z uspehi v teh letih tudi že zagotovila. Dejstvo, da sta prav ALPOS in Lesna industrija Bohor v precejšnji meri dala pogoje za rast Šentjura, postavila pred oba kolektiva in vso občino obveznost, da se v teh podjetjih proizvodnja razširi in omogoči zaposlitev delovne sile, ki se postopno sprošča

v kmetijstvu. Letošnje proizvodne naloge so dokaj obsežne. V celoti predstavljajo povečanje realizacije od 993 na 1137 milijonov dinarjev ali za 14,5 odstotka, v obdobju 5 let pa na 1939 milijonov dinarjev ali za 95,2 odstotka.

Pomembnejše mesto dobivata tudi obrt in trgovina. Možnosti za porast osebne in družbene potrebnje zahtevajo nujen razvoj obrtniške proizvodnje in uslužnostne dejavnosti. Prav na tem področju čakajo letos obrtne kolektive, predvsem pa krajevne odbore odgovorne naloge.

Ta neposredna gospodarska in ostala vprašanja (šolstvo, zdravstvo, komunalna) bodo v teh dneh predmet razprav svetov ljudskega odbora, političnih organizacij, predvsem pa zborov volivcev, da bo moč z najširšo mobilizacijo vseh občanov dosledno izpolnjevati naloge programa razvoja občine v naslednjem obdobju.

Motiv iz Šentjura pri Celju

Ustanovili so novo kmetijsko zadrugo

Pred dnevi je bil v Mozirju ustanovni občni zbor, kjer so ustanovili novo kmetijsko zadrugo z imenom »Zgornja Savinjska dolina«. Občnega zbora se je udeležilo 80 delegatov iz 11 dosežanih zadrug z območja občine Mozirje. Zboru so prisostvovali tudi predstavniki občinskega ljudskega odbora in občinskih političnih forumov.

Na občnem zboru so zelo dosti govorili o prihodnjih nalogah nove zadruge. Proizvodni kolši bodo v novi zadrugi odigrali pomembno

na'ogo, saj bodo prav ti imeli neposreden stik s kmetijskimi proizvajalci. Delegati so se tudi sporezneli, da investicijski sklad zadruge združijo in ga ne cepijo na posamezne proizvodne okolise. Na občnem zboru so sprejeti tudi pravila zadruge in izvolili združni svet, ki šteje 72 članov. V zadrugi združni svet je zastopanih tudi 40 odstotkov delavcev in uslužbenecv zaposlenih pri KZ. Za predsednika zadruge s'voja je bil izvoljen tov. Franc KRAJNC, kmet iz Bočne.

V NEDELJO OBČNI ZBOR ZADRUŽNIKOV V SLOVENSkih KONJICAH

V nedeljo bo v Slovenskih Konjicah prvi občni zbor združnikov združene kmetijske zadruge za konjiško občino. Kot je že znano, so se vse prejšnje štiri zadruge združile v eno močno kmetijsko organizacijo, ki šteje preko tisoč članov. Isti dan se bo prvič sestal tudi novi združni svet, ki bo štel 60 članov. Vsak združni svet prejšnje zadruge je izvolil 15 svojih članov v vodstvo nove zadruge, politične organizacije pa so skrbele, da bodo v novo združeno vodstvo prišli res najboljši združniki. Seveda bo mandatarna doba novega združnega sveta kratka, ker se že predvideva, da bodo v kratkem redne volitve novih združnih organizacij. Vsekakor pa bo odgovornost združnega sveta le precejšnja, saj gre za začetek izvajanja političnih in gospodarskih nalog na področju kmetijstva, od česar je odvisno nadaljnje delovanje kmetijske zadruge.

Po številu vključenih združnikov, po vrednosti letne proizvodnje v novi zadrugi, ki bo znašala že letos nad milijardo in dvesto milijonov dinarjev, in po razložitvi mehanizaciji predstavlja nova kmetijska zadruga zelo močno združeno proizvodno organizacijo v Zgornji Savinjski dolini.

POSEK GOZDOV

V prihodnjih letih namerava jo na področju konjiške občine izsekati okoli 67 ha gozdnih površin. Precejšen del teh gozdov je v »kolici Loč, ostali pa so v drugih krajih občine. Seveda bo pred poskokom gozdnih površin potrebna strokovna komisija preiskala in ugotovila, če je zemljišče primerno za kmetijske površine, v kolikor bi se kmetijski vrtval na klimatske razmere in vse ostale pogoje, ki jaa je ob takem poskusu potrebna upoštevati. Mimo tega pa nameravajo vsak posek takoj prerigrirati in uporabiti kot kmetijsko površino ter na ta način praktično sprosti ugovarjati, če so vse analize bile točne.

ZADNJA ETAPA v pripravah na mladinski pevski festival

Pod predsedstvom Andreja Svetka je bilo v nedeljo dopoldne v Celju še zadnje posvetovanje pripravjalnega odbora za izvedbo celjskega mladinskega pevskega festivala, ki bo v dnevih od 19. do 23. maja. Navzoči so bili zastopniki posameznih okrajev — glasbeni pedagogi ter vidni slovenski skladatelji, kot gosti pa so se posvetovanja udeležili tudi predsednik in tajnik Združenja glasbenih društev Hrvaške Palčok in tajnik Zveze Svobod in prosvetnih društev Vinko Trinkaus.

Ker bo uspeh celjskega festivala v največji meri odvisen od občinskih in krajskih zborov, so posamezna poročila in razprave prijave predvsem vprašanja poteka priprave za te revije, pri čemer so posamezni zastopniki poudarili, da so le-te prišle pravočasno, za zagotovljenimi finančnimi sredstvi in v skladu z množičnostjo, saj bo po nepopolnih podatkih nastopilo letos preko 728 zborov s preko 40 tisoč pevci ali 128 zborov in 10 tisoč pevcev več kakor lani. Tako je mladinsko pevsko gibanje zajelo skoroda sleherni slovensko šolo.

V razpravi je prišla do izraza težnja, naj bi bile občinske in krajske revije praznik vse počke mladine. V celjskem okraju bodo te revije 9. in 17. aprila, medtem ko bo okrajna revija pevskih zborov 23. aprila v Rogoški Slatinici.

Kljub nekaterim težavam, ki so se pokazale zlasti v zvezi s pomanjkanjem zborovodij in glasbenih pedagogov, pričakujejo, da bodo tako občinske kakor okrajne revije v primeri z lanskim letom letos v še večji meri afirmirale našo pevsko kulturo. Nje končna afirmacija pa je festival. Ta naj bi pokazal napore in prizadevanja, hkrati pa poudaril tudi pomen estetske vzgoje pri oblikovanju mladih pevcev. Da bi prišla do polnega izraza kvaliteta nastopajočih zborov, so na lanskem

plenumu sprejeli propozicije, ki so za vsak zbor določale dvajsetminutni program. Toda na tem posvetovanju se je pokazalo, da so za zmogljivost, zlasti pa za neprimerne delovne pogoje, v kakršnih je večina zborov, prezahtevne. Zato so sprejeli nove propozicije, ki določajo število obveznih pesmi in prosti izbiro z omejitvijo dvanajst minut.

V času festivala, na katerem bodo poleg drugih zborov nastopili

tudi zbori glasbenih šol Jugoslavije kakor zbori iz zamejstva, in ki se ga bodo udeležili opazovalci iz Anglije, Francije, Nemčije, Avstrije, Poljske, bodo pripravili razstavo mladinske glasbene literature. Na njej bodo vse jugoslovanske založbe razstavile vse mladinsko glasbeno literaturo, ki bo verjetno dosegljiva interesantom. Razen tega bo pripravljali odbor poskrbel za predvajanje magnetofonskih posnetkov najboljših jugoslovanskih zborov.

V okviru festivala bo 21. maja množični nastop pevskih zborov na Slandrovem trgu, dva dneva pa sta določena tudi za posvet glasbenih pedagogov, na katerem naj bi obravnavali vprašanja sodobne glasbene vzgoje kakor vsa ostala vprašanja mladinskega zborovskega petja.

OB RAZSTAVI Okupatorjevi zapori in taborišča

Ob vstopu v dvorano Narodnega muzeja v Ljubljani so mi pogledi obviseli na slikah in likovnih izdelkih, ki so me spomnili na grozote vojnega časa.

Ko sem gledala oblike, pisma in izdelke internirancev, sem čutila, kako plemenitega značaja so bili ti ljudje, saj so si želeli in se borili samo za eno, za svobodo. Živo so mi stali pred očmi interniranci, ki so po njihovih licih tekli curki krvi. Izmučeni se poslavljajo od svojih dragih, v obraz pa se jim režijo gestapovci. Tesno mi je postalo pri srcu, ko sem preletela mariborske, celjske in begunjske zapore. Mrzel pot mi je oblihl teko, ko sem strmela v mrčane, temne in ozke hodnike, celice, v katerih so mučeniško umirali naši ljudje. Zgrožila sem se ob pogledu na fotografije, ki prikazujejo smrt naših žena v Ravensbrücku. Nemo sem strmela

v jočkajoče nedolžne otroke. Tu je neka slika prikazovala interniranca, ki gre v smrt ob spremiljavi glasbe... tu so bile fotografije lačnih, onemoglih, nič več ljudem podobnih ljudi, oči starčkov, lačnih otrok... Začutila sem, da je bilo življenje v taboriščih nekaj grozotnega, poniževalnega... in spomnila sem se tistih verzov:... tu se je smrt utrudila do smrti, tu se je uresničil biblijski pekel...

Razstavo »Okupatorjevi zapori in taborišča« bodo prenesli tudi v Celje. Ljudje iz Celja in okolice, ki so bili v velikem številu tudi sami v raznih koncentracijskih taboriščih in zaporih, si bodo to razstavo gotovo z zanimanjem ogledali.

H. P.

TRIO EBERT

Pred dnevi se je naše koncertno občinstvo srečalo z umetniško redkega slovesa, ki so ob prepolni koncertni dvorani zabeleži s svojjo igro in toplino.

V Soštakovičevem triju iz leta 1944 so pokazali nekateri prijeme godalne igre, ki so nastali v Sovjetski zvezi v direktni povezavi izvajalcev z modernima skladateljema Prokofjev in Šostakovičem. Moderna glasba si v iskanju novih stilnih prijemov utira najbolj ključasta pota, vendar je slog Soštakovičevega tria preseljen v svojem močnem prikazu duševne situacije.

O tem, kako so izvajali Dunajčani glasbo dunajskih klasikov Haydna in Beethovna, naj pero molči. To je pač bila interpretacija iz prve roke in za zgled. Tako oblikovanje tona, kot ga zmore pianist, zahteva razen poznavanja sloga tudi izredno tehnično zmogljivost, violina je pela ljubko, violončelo je toplo brundal svoje, vsi trije pa so ustvarili bogato razpoloženje, ki se ne pozabi.

Krstna predstava na malem odru SLG

Janez Zmavc: »ROK IN LEA« — Premiera v torek, 28. februarja ob 19.30

Tovariš urednik, zaprosili ste me, da bi kaj povedal v zvezi z bližnjo premiero »Roka in Lea« v celjskem gledališču. Težko je zdaj še kaj povedati, ko je v dramo že vse povedano. Vsaj dozdeva se mi, da sem vse povedal. Resda sem pustil na koncu vprašanje odprto — za premislek. Lahko bi torej debatirali o koncu. Vendar je boljše, če ne zaključim problema že zdaj, pred uprizoritvijo.

Za kaj torej gre? ... Vzel sem običajni zakonski trikot. Moža inženirja, ki dela; ženo, ki se verjetno dolgočasi, in ljubimca, ki najde v njej svojo proo veliko ljubezen. Tudi žena Lea jo najde. Zda bi se morala odločiti in oditi iz ljubimca. V dramo se ves čas rešuje samo ta dilema: ali bo odšla z ljubimcem ali ostala zraven moža. Oboje je vezano na neko moralo. Vendar morala ni izhodišče, niti ne zaključni sklep dela. Menim pač takole: če odkrije Lea pravo, resnično ljubezen — v sebi, predumem in sebi — bi ji morala slediti do konca življenja; vse drugo, za kar se potem odloči, je zgrešeno, izpripeno, celo nemoralno. — Nisem pa hotel dokončno soditi. Razlago, oziroma četrti dejavnik, ki ni napisano, prepuščam presoji občinstva.

Stara in že nekoliko zaprašena je tudi resnica, da naj bo gledališče ogledalo časa. V kakšni meri sem sledil temu zakonu, bodo drugi povedali. Hotel sem pač podati izrazito, intenzivno podobo našega časa, čeravno je problem zasnovan nemara ožje. Pojem časa pa ni niti bistveno vezan, niti ni absolutno pogojen z družbeno razvojnimi spremembami. Družba je v nenehnem razvoju, nekatere stvari pa so stalne in spreminjajo le svojo podobo. Skušal sem ujeti odsev te podobe.

Delo sem pisal od decembra 1959 do maja 1960, nekako tako dolgo, kakor je trajal natečaj SLG v Celju. Nemalo sem bil potem presenečen, ko sem zvedel za nagrado. Običajno se mudim dije ob tekstu, tokrat pa me je natečaj spodbudil. Dobro je tako. Sicer bi se v svoji neodločnosti nemara še zdaj ukvarjal z vse mogočimi korekturami in pomisleki. Celjski natečaj je bil dobra stvar. Gledališče si je z njim zagotovilo uprizoriljive tekste, pomagalo je dramatikom, ki mnogokrat vse preveč životarijo, odmaknjeni od gledaliških centrov.

Režijo drame je sprejel Andrej Hieng. V glavnih vlogah bosta nastopila Vera Perova in Pavle Jeršin. V stranskih Breda Gostičeva, kot mati, Sandi Krošič kot ljubimec. Radživo sodobno deklo bo Maja Sugmanova, sodnik Marjan Dolinar, v vlogi prijatelja Konrada Jože Pristavca, Nada Božičeva, Marija Goršičeva, Janez Škof in Zlatko Sugman pa bodo v veseljaški sceni prispevali potrebno razpoloženje. Sceno je zasnoval Sveta Jovanovič, kostume Vida Zupanova. Uprizoritve bo v okviru celjskega Malega odra v Jovyerju gledališča.

Ob gostovanju mariborske opere Napol izpolnjena pričakovanja

Čeprav lahko trdimo, da ima Celje enega najboljših dramskih korpusov v državi, se je izkazalo, da so vsa ta časa po osvoboditvi naši ljudje le nekaj pogrešali, zakaj ne le čista dramska beseda, temveč ljudski glas, ta najzlahknejši instrument je tisto, kar do konca izpolni in požlahtni naše čustvovanje.

Danes, ko vidimo, da je gledališče postalo potreba, skoraj vsakdanji kruh delovnega človeka, da ni več le hram izbrancev — za kar se lahko zahvalimo naši skupnosti in repertoarni politiki Slovenskega ljudskega gledališča v Celju, — se nam zdi potrebno, da vprašamo javnost, ali bi Celje zmoglo napolniti dvorano ob morebitnih rednih gostovanjih Oper iz Maribora in Ljubljane? Odgovor na to vprašanje se nam je prav vsilil v soboto, ko je gostovala pri nas Opera iz Maribora s PRODANO NEVESTO! Naša gledališka hiša je bila tako polna, aplavz tako spontan, da se nam je zdelo, kot da se je vrnil k nam dolgo pogrešan, star znanec.

Ne glede na to, da je pred vojno bil skozi petnajst let v Celju stalen operni abonma, da sta pri nas gostovali operi iz Ljubljane in Maribora z najbolj znanimi pevci in da smo vsa ta leta pogrešali to tako potrebno dopolnilo kulturnega življenja zaradi objektivnih težav — visoki potni stroški gostujočih ansamblov

ter nizke dotacije, je najhuje to, da se je tokrat moralo več kot tisoč rednih abonmentov odpovedati pričakovanemu in redkemu užitku.

Uprava SLG Celje se je našla ob tem gostovanju v izredno neprijetnem položaju, čeprav brez svoje krivde. Poleg rednih abonmentov je vrsta naših delovnih kolektivov ostala praznih rok, prav tako pa večina naših srednjih šol. Podatkov o številu naših srednješolcev nimamo, vendar poglejte okoli sebe, ob času ko dijaki zapuščajo šolska poslopja!

Celje postaja veliko mesto, vsak dan večje. Nove šole, vedno več mladih ljudi, katere morajo pedagogi voditi v Ljubljano ali Maribor, da jim prikažejo, kaj pomeni peta, ne samo govorna beseda.

Cas je, da naša skupnost nekaj stori. SLG Celje je pripravljeno pomagati pri organizaciji gostovanj; Uprava SLG v Mariboru je pripravljena sodelovati, ansambel Opere bi z veseljem ustregel želji Celjanov. V sporazumu s Sveti za kulturo bi lahko poskusilo z nekakšno anketo, ki bi dala točen odgovor na to vprašanje. Kujmo železo, dokler je vroče, kajti poletje je kratko in jesenska sezona je blizu!

V primeru pa, da bi bil odziv naše javnosti zares velik, bi naše gledališče bilo pripravljeno razpisati tudi redni operni abonma za novo sezono.

IZBRANE OPERNE ARIJE

Ljubljana se je tokrat odzvala vabilu iz Celja in nam bo poslala v sredo, 1. marca v goste odlično operno pevko Boženo Glavakovo, ki bo izvajala izbrani operni repertoar s težiščem na Verdiju (Trubadur), Straussu in Bizetu (Carmen). Da bo koncert še pestrejši, pridejo v poštev tudi znane predelave Chopinovih klavirskih kompozicij, kot je »Hrepenenje« in tudi romantična Griegova pesem »Ljubim te«.

Koncert organizira celjski godalni orkester, ki nosi od tekmovanja v Beogradu l. 1960 zastavo jugoslovanskega prvaka med amaterskimi orkestri. Pod umetniškim vodstvom profesorja Dušana Sancina, ki je hkrati tudi pobudnik, idejni in organizatorni vodja, je ta orkestralni sestav, sestavljen pretežno iz amaterjev in študentov glasbene akademije, zaslovel daleč izven domačega mesta. Kritike širom po naši državi so pisale o tem orkestru, da »izvoja skladbe tako občuteno in toplo, da je zaslužil vse priznanje poslušalcev« (Koper, 1951), da zveni kot »poklicni komorni orkester« (Obzorje, 1951), da je njegovo igranje »do potankosti izdelano« in da bi bila njegova »tehnična popolnost v čast marsikateremu poklicnemu orkestru« (Murska Sobota, 1951). Koncerte tega orkestra so zabeležile na magentofonski trak radijske postaje Trsta, Zagreba, Ljubljane, Maribora in Kopa.

Da bodo tokrat prišli na račun tudi ljubitelji čiste orkestralne muzike, je poskrbljeno. Slišali bomo priljubljene stavke iz romantične glasbe Čajkovskega, predklasičnega Corellija s solisti dr. R. Pilihom, K. Korentom in A. Podjaverškom in zopet orkestralne operne medigre iz Mascagnijeve operne toornosti.

Vlado Modic

Dirigent — prof. Sancin

S polje študijske knjižnice

- Barac A.: Hrvatska književnost od Preporoda do stvaranja Jugoslavije. I-II. Zagreb 1954-1960. S. 137-62.
- Cerčič V.: Leksikon pojmov v mednarodnem transportu i trgovini. Zagreb 1959. S. 202-40.
- Calovska Lj.: Socializem in osvoboditev žensk. Ljubljana 1960. S. 202-69.
- Fellingner K.: Lehrbuch der inneren Medizin. I-II. Wien & Innsbruck 1951 do 1954. S. II 586.
- Hazard P.: Kriza evropske zavesti. Ljubljana 1959. S. 202-13.
- Ilyés G.: Petični. Zagreb 1960. S. 202-74.
- Kamniški zbornik. I-VI. Kamnik 1955 do 1960. S. 13-10.
- Marković Lj.: Temeljni pojmi in zakonitosti politične ekonomije. Ljubljana 1960. S. 202-16.
- Marx K.: Das Kapital. S. Aufl. Berlin 1959. S. 202-04.
- Marjanovič J.: Narodnoosvobodilna vojna in ljudska revolucija v Jugoslaviji 1941-1945. Ljubljana 1959. S. 202-95.
- Radmacher: Repertorium der Chemie. Essen 1959. S. 202-95.
- Schnabel R.: Macht ohne Moral. Eine Dokumentation über die SS. 2. Aufl. Frankfurt-Main 1957. S. 202-05.
- Vadnal A.: Elementarni uvod v verjetnostni račun. Ljubljana 1959. S. 202-73.
- Vučkovački-Savič V.: Umetnost Indije. Beograd 1959. S. 202-05.
- Vuković V.: Umijeće šahovskog napada. Zagreb 1959. S. 163-02/20.
- Zus A.: Temeljni družbene in državne ureditve FLR. Ljubljana 1960. S. 204-31.

S sedanjim načinom izpraševanja v naših šolah je le malokdo zadovoljen, kar ni prav nič čudno — saj se ta način merjenja učencevega znanja od konca XVI. oziroma začetka XVIII. stoletja, ko so ga uvedli jezuiti v svoje šole, ni v bistvu izpremenil. Medtem pa se je le marsikaj spremenilo — zato so začeli uvajati v nekaterih državah za merjenje učencevega znanja že pred desetletji učne teste.

V preteklem letu je odločil Prosvetni svet Jugoslavije, da bomo začeli v naših šolah meriti učencevo znanje tudi z učnimi testi, zato si ogledimo v poljudni obliki nekatere bistvene značilnosti učnih testov:

Ker je nemogoče, da bi učitelj izprašal učenca vso učno snov, mu da navadno do tri vprašanja in ga na to oceni po načelu »štihprobe« za celotno učno snov. Iz tega sledi, da lahko dobi učenec pri istem znanju slabo ali pa dobro oceno, glede na to, kaj je vprašan. (To velja zlasti za višje razrede osnovnih šol in za srednje šole, kjer je predmetni pouk). Za razliko od takega merjenja znanja pa mora učenec pri učnih testih odgovoriti na vprašanja, ki zajemajo celotno učno snov.

Učenci sedaj pogosto trdijo, da je učitelj pristranski, ker so nekateri učenci vprašani lažje, drugi pa težje snovi in da je »vse odvisno od sreče«. Pri učnih testih dobijo vsi učenci ista vprašanja, loterije torej ni več.

Učitelj lahko pri sedanjem izpraševanju učencu — po svoji presoji — pomaga ali pa ne, kar je zopet po-

vod za trditev, da je učitelj pristranski. (Ta trditev je lahko resnična, ali pa tudi ne). Pri učnih testih mora vsak učenec samostojno, brez vmešavanja učitelja, odgovoriti na testna vprašanja.

Sedaj se učenci in starši pritožujejo, da ima vsak učitelj svoje merilo — eden milejšje, drugi strožje. Pri učnih testih je merilo enotno in objektivno realno.

Učenci sedaj mnogokrat zatrjujejo staršem, da »so vse znali«, ali pa trdi učitelj, da »ni učenec ničesar znal«. Vsa taka in podobna prekanja ter dokazovanja brez dokazov bi z učnimi testi odpadla po starem pregovoru: izgovornje besede izginejo, napisane ostanejo — učencevo znanje je namreč preko testnega materiala vsakomur in vsak čas na vpogled.

Pri sedanjem izpraševanju učencev po načelu »štihprobe« največkrat niti učitelj niti učenec, še manj pa starši, ne vedo povsem natančno, kaj učenec zna in česa ne zna. Iz testnih rezultatov pa je v podrobnostih razvidno učencevo znanje in neznanje, kar je velikega pomena, če gre za učenca, ki bi hotel manjkajoče znanje nadoknaditi.

S sedanjim načinom merjenja učencevega znanja lahko učitelj »oceni« v eni učni uri največ dva,

tri učence. Z učnimi testi pa je mogoče v eni učni uri ugotoviti dejansko znanje celotnega razreda.

Sedaj učenci pogosto kritizirajo svoje učitelje: da so pri izpraševanju natakneni in zadirčni ter neučakani in nervozni; da so jim eni učenci simpatični, drugi pa antipatični; da ocenjujejo učence po obleki in po gmotnem ter družbenem položaju staršev; da je sosedov zato odličen, ker je oče dober učiteljev znanec; da učitelji vzdržujejo s slabimi ocenami disciplino itd. itd.

Pri učnih testih odpadejo vsi ti, nekoliko učeno povedano, subjektivni faktorji in s tem tudi prenehajo spori zaradi ocen tako med učenci in učitelji kot med šolo in domom.

Učni testi pa imajo končno še vrsto prednosti, ki jih pa v poljudnem članku ni mogoče razčlenjevati. Vendar bi bili kratkovidni, če bi videli pri učnih testih samo prednosti in nobenih pomanjkljivosti. Trdimo pa lahko, da prednosti učnih testov zdaleč prevladujejo v primerjavi s sedanjim merjenjem učencevega znanja, zato bo preudarno uvajanje učnih testov v našo šolsko prakso velik in izredno pomemben korak naprej.

Tega koraka pa ne moremo napraviti preko noči, saj nimamo no-

O merjenju učencevega znanja Polletne izkušnje eksperimentalne osnovne šole v Laškem

benih izkušenj z učnimi testi, tujih izsledkov pa tudi ne moremo preprosto posnemati. — Učne teste moramo najprej izdelati na podlagi naših učnih načrtov, jih preizkusiti na manjšem številu učencev in nato jih bomo mogli šele postopoma uvajati v vse šole. Izdelavo prvih učnih testov in eksperimentalno preizkušanje le-teh na manjšem številu učencev je poveril Zavod za napredek šolstva LRS eksperimentalni osnovni šoli v Laškem, ki je edina te vrste v celjskem okraju.

Tako so začeli na osnovni šoli v Laškem že v septembru preteklega leta s konstruiranjem učnih testov. In sicer zaenkrat za slovenski jezik in za matematiko od IV. do VIII. razreda in imajo sedaj za sabo že polletne izkušnje. Te odgovorne naloge so se lotili v Laškem v neposredni povezavi z oddelkom za pedagoško in psihološko raziskovalno delo pri Zavodu za napredek šolstva LRS, s predstojnikom univerzitetnega inštituta za psihologijo v Ljubljani ter z oddelkom za psihometrijo v Institutu za pedagoška izstrazivanja v Beogradu.

Po naročilu Zavoda za napredek šolstva LRS in v sodelovanju z okrajno prosvetno pedagoško službo pa je izvedla ekipa desetih ljudi z osnovne šole v Laškem poizkusno

testiranje v preteklem tednu še na treh popolnih osnovnih šolah v celjskem okraju (Smarje, Store, Celje, II. osnovna šola). To so bili prvi sistematični poizkusi merjenja znanja učencev z učnimi testi na stopnji osnovne šole v Sloveniji. Na podlagi dobljenih rezultatov, ki zajemajo učno snov za I. polletje, bo mogoče uporabljene učne teste znatno izpopolniti. Po vsej verjetnosti bodo izdelali do zaključka tekočega šolskega leta na laški osnovni šoli prvih deset testnih baterij učnih testov, ki bodo obsegale učno snov iz slovenskega jezika in matematike za vse šolsko leto in to od IV. do VIII. razreda.

Zanimivo je vedeti, kaj pravijo učenci k »izpraševanju« z učnimi testi. Ogledimo si nekaj najbolj značilnih mnenj: —raje odgovorjam na testna vprašanja, čeprav tudi tu ne gre vse po sreči; — snov je obširnejša in laže napišem, kar veš; — se mi zdijo zelo praktični; — sem za učne teste, ker dobim tako oceno, kot jo zaslužim; — pri učnih testih lahko bolj pokažeš svoje znanje; — pri učnih testih gre samo za bistveno, kar bomo res rabili v življenju;

— tu je znanje ocenjeno zelo natančno in preišljeno;

— nihče se ne more pritoževati zaradi ocene;

— ker dobimo vprašanja napisana, imamo več časa za odgovore;

— tako se bom več naučila;

— zahtevajo več mišljenja in natančnosti, spomin pa ni tako važen, ker so pač stvari napisane;

— škoda, da niso učnih testov že prej uvedli in da jih ne uporabljajo tudi pri drugih predmetih.

In učitelji? Zaenkrat bi skoraj lahko trdili, da je tudi pri nas odnos učiteljev do učnih testov podoben kot drugod po svetu: sredine skoraj ni — eni jih navdušeno in brez pridržkov sprejemajo, drugi jih pa z nič manjšo ogorčenostjo in v celoti odklanjajo. Ta ugotovitev je menda tipična in mnogo pove. Razumljivo pa je tudi človeku, ki nima neposredne zveze s šolo, da bo tisti učitelj, ki opravlja svoje delo v šoli z odgovornostjo in prizadevnostjo, z veseljem sprejel učne teste, saj bodo testni rezultati — ob upoštevanju vseh ostalih sodilno-čujnih činiteljev (kar posebej poudarjam, ker je to velikega pomena) — najzgovornejši in najbolj neizpodbiten dokaz za učiteljev kvaliteten pouk in uspešno vzgojno delo.

Pa starši? Njihovega mnenja zaenkrat še ne poznamo...

Učni testi potemtakem ne pomenijo samo novega načina merjenja znanja učencev, ampak pomenijo mnogo več, borbo za večje in boljše rezultate šolskega dela.

I. S.

Anekdote

Sacho Guttyja so po njegovi zadnji premieri vprašali, kaj sodi o kritikih. Stari avtor, režiser in igralec jim je odgovoril: — Potujte po katerikoli deželi, povsod boste videli spomenike pesnikom, pisateljem, skladateljem, slikarjem, kiparjem... Pa mi povojte, ali je kdo kdaj videl kakšen spomenik kritiku...?

Ko je francoski satirik François Rabelais ležal na smrtni postelji, so ga sorodniki nagovarjali, naj napravi oporoko. Rabelais se je sprva branil, naposled pa jim je izročil zapečateno kuverto, v kateri je bila njegova oporoka. Po njegovi smrti so oporoko odprli in prebrali: — Veliko sem dožan, nič nimam... ostalo pa zapuščam revežem.

Parseval Grandmaison, nekdaj član Francoske akademije, danes že pozabljen pesnik, je bil avtor Philipse, epa v tridesetih stihih, ki ga je pisal polnih trideset let. Seveda je pesnik v tem dolgem času večkrat pozabil na katerega svojih junakov. Ko je delo naposled le izšlo v knjigi, je rekel eden njegovih prijateljev:

— Kaj ste pa napravili, Parseval! Veliki Senecchal je v drugem spevu umrl, v sedemnajstem pa se nenadoma spet pojavi in govori kralju dolg govor!

— Ali je to res, ali se motite?

— Prišežem vam, da je res.

— No — licentia poetica, pesniška svoboda, pa nič drugega. In naposled se v tako dolgem času tudi čudež lahko zgodi, je rekel pesnik.

— Zaradi mene, je rekel prijatelj. — Toda kaj se je zgodilo z vitezom in lepo gospo, ki sta se v četrtem spevu kakor Enej in Dido zatekla v pekel? V nadaljnjih stihih ju namreč ni več!

— Dragi moj, je odvrnil Parseval, — nikar ne mislite, da sem pozabil nanju. Pa kaj hočete? Zaljubljena sta in toliko imata drug drugemu povedati, da ne prideta do konca, pa sem ju pustil kar v peklu.

MODROVANJE PRED IZLOZBO

»Hm, hm, tale tranzistorjski radio je res žepni, samo ne vem, če je za moj žep...«

— Nikar se ne jezi, dragi! Mama se je ponudila, da bo ostala v nama in skrbeli za otroke, ki jih bova imela...

POHORJE VABI

Iz leta v leto prihaja na Pohorje vedno več ljudi. Zadovoljni in nasmejani se vračajo domov in globoko v spominu jim ostanejo lepote, ki se jih niso mogli dovolj nagledati.

Jugovzhodna stran Pohorja je manj znana kot ostali predeli. Tu je tudi manj koč. Ena najbolj priljubljenih je koč pod Roglo oziroma koč na Vitanjski planji. Okoli nje so lepa smučišča in 30 m

Počasi se skozi smreke prikaže prijazna koč. Ze na vratih te sprejme prijazen nasmehek oskrbnice Pepce, ki ji pravijo »študentovska mamica« ali »Klopna Pepca«. Pozna jo veliko ljudi ne samo kot oskrbnico in izvrstno kuharico, temveč kot ženo, ki je ostala zvesta planinarjem. Stara je že okoli 60 let, pa še vedno smuča in večkrat tudi sama gospodari po koči. »Oskrbnica sem že od 22 leta.

visok razgledni stolp. Pot do Rogle skozi Zreče in Resnik ni preveč strma. Nekaj časa, in sicer do spodnjega Vidmarja, se lahko seljemo z avtomobilom, od tukaj pa je še 3 ure hoda do Rogle. Veliko turistov se med potjo ogleda pri zgornjem Vidmarju, pri Veroniki, ki je znana partizanska mamica. Od tu naprej je pot lepa, čeprav nekoliko strma, le pozimi je ponekod poledenela. Po tej poti vlačijo po snegu pohorski kmetje v dolino les. Ustavila sem enega izmed njih in ga povprašala:

»Pa si upate po taki poti s konji in lesom?«

»Kaj hočete, to je naš kruh. Navajen sem tega dela in nikoli se mi ni pripetilo ničesar.«

Res so pogumni ti ljudje. Pozimi vlačijo les, poleti pa nabirajo gobe, maline, planinski lišaji itd., in se s tem preživljajo.

Zdi se mi, da je to njena specialiteta. Sneg je vabil in zapodil smo se po smučiščih. Občudovali smo okolico in smreke, pokrite s snegom in ivjem. Majhen ovinek in pred nami se je razkrila prečudovita slika. Za kopastimi vrhovi smo zagledali vrhove Savinjskih Alp, ki so se kopale v soncu. Nemo smo se zastremeli v ožarjene vrhove in temne sence. Takrat nam je prišlo na misel, da bi šli občudovat sončni zahod na stolp. Povzpeli smo se po strmih vstopnicah in zasopihani prišli na vrh. Nudil se nam je krasen razgled. Videli smo Slovenske Gorice. Medvednico, Gorjance, Kum Zassavsko hribovje, Haloze, Savinjske Alpe, Karavanke, Peco, Uršljo goro, Kamniške Alpe in Celovško kotlino. Sonce je počasi tonilo za vrhovi Savinjskih Alp. Nebo je zažarel, na drugi strani pa je vzhajal mesec. Sneg se je iskril v zadnjih žarkih sonca. Počasi smo se spustili s stolpa in se odpeljali proti koči. Med potjo se je kolegica skoraj zalepila v smreko.

»Pazi, saj nimaš sečnega dovoljenja.«

Zasmejali smo se, se še nekajkrat spustili po smučišču in odšli v koč, kjer sta nas čakali Pepca z večerjo in topli peč.

Zjutraj smo vstali zelo zgodaj, ker smo hoteli videti sončni vzhod. Sivo okno smo zagledali tri srne, ki so večkrat prišle obiskat oskrbnico Pepco. Ko so nas zagledale, so zbežale. Prav takrat se je dvignilo sonce in obsijalo koč. V dolini je še ležala megla. Vse je tako vabilo, a žal smo se morali posloviti. Za nami je gledala Pepca in nas vabila, naj se še ogledamo. Trdno smo se odločili, da se bomo še vrnili. Za nami sta ostala koč in prijazen obraz oskrbnice Pepce.

Z. Klemenc

22. V.

Jutro je jasno, vendar temno, sotoče zapustimo ob enih. Štiri drobne lučke iščejo prehod med razpokami, moreno in varnim snegom. Svet nad taborom I. se spreminja vedno bolj, zmanjkuje prehodov, ožji so in vsak čas pričakuje človek, da mu zmažaka tal pod nogami. Po prečnici v levo zavijemo kot običajno naravnost navzgor v plaznico, vendar ne moremo do police, ker se je odprla globoka razpoka, ki nas prisili v novaren ovinek tik pod ledeniške odlome.

V največji strmini odpovejo Badwaru dereze firme Avčin. Zabitega na cepin ga z Antejem ponovno podkujeva v največji brzini, kajti nad nami je viselo nekaj sto vagonov že prodanega ledu, ki je čakal samo še transporta v dolino. Dobro ra. po ožena sv. z Antejem navila tempo po alpsko in tako je bil izkupiček na dlani. Mr. Badwar je izgubil sapo. Vedno težje je šlo, začel je drseti, postal je nesiguren in tako sva ga razbremenila že »pod klinčkom« skoraj za vso priljago, ki je seveda presedala na najini rameni. Kljub temu je vidno izgubljal moč in v težki dolžini pod »hidrocentralo« popolnoma odpovedal. Precejneval je svoje moči, sedaj je bil na koncu, celo že tačo daleč, da je govoril nerazumljive besede, klafil je z rokama in postajal nevaren za celo navezo. Na višini 5.800 m, tik nad ledeno dolžino je resno obvisel na moji vrvi. Kljub soncu, ki je žgalo neusmiljeno v ledeni slap, smo čakali celo uro, hranili kapetana z glukozo in vsemogočim, mu izpraznili nahrbtnik do konca in počasi odrinili dalje. Cele ure je trajala polževa hoja, nekajkrat je padel v sneg od izčrpanosti, vendar ni odnehal. Tu dan je slavil svoj 26. rojstni dan in je hotel na vsak način do južnega sedla. Poznala se mu je trda špartanska šola angleških colliageev. Izčrpan do nezavesti je padel v šotor. Bil je nesposoben za vsak pogovor ali delo. Takoj po prihodu sva se z Antejem lotila šotorov, ki jih je sneg potlačil in na pol zasul.

Opoldne je zapihal veter, ki se je kmalu spremenil v vihar. Pod jasnim nebom je bčičal z brzino preko 90 km na uro. Šotori so bobneli, trgalo je vrvice, bal sem se da nas prestavi v dolino. Med sunki viharja sem se ojunatil po potrebi za izhod, vendar sem to neumnost drago plačal. Nekaj metrov od šotora me je zajel sunek,

in v naslednjem hipu sem letel preko grebena dobrih 10 m nad južno pobočje in se zapilil v sneg tik nad odlomom platoja. Po vseh starih sem se s skrajnim naporom in brez sape privlekel nazaj do šotora. — Sledila je noč brez spanja, polna tulobega viharja, miru in nenadnih udarcev. Vsak nles posebej se je najvil že na grebenu in s pritajenim šumom naraščal v grmenje, sikonila sva glavi v šotoru — naslednji hip je s truščem udarilo v platno, kost ledu so brneli mimo in votlo sekali v našo streho.

Težko smo čakali jutra, ki pa ni prinesel olajšave. Do desetih je neusmiljeno udarjalo in le počasi je veter ponehaval. Vrhovi in sedlo so bili zaviti v oblake prašča, vrtinci so sukali preko taborišča. V polni višinski opremi sva zlezla z Antejem iz šotora in zavila v veter proti pobočju Trisula II, vendar sva po nekaj dolžinah odnehala. Napor dihanja je bil prevelik, počakala sva še eno uro in krenila ponovno. Morala sva najti mesto za tabor III. V vetru se je pridružila še Antejeva bolezen. S težavo se je vlekli za menoj, večkrat počival in lovil sapo. Počutil sem se dobro in kljub klozastemu snegu in vetru hodil ves čas prvi. V dveh urah sva dosegla sedlece pod piramido Trisula II na višini 6.240 m, kjer je lepo mesto za rejele taborišče pod vrhom, ki bo zahteval resno delo z ledenimi klini in stalno vrvoje. Pot do vrha postaja za vsako etapo težja, vedno znova naletimo na nepredvidene težave in strmino. Trisul svojih treh vrhov ne bo oddal zastoni. S tem, ko se je pokazal greben Trisula II, tehnično silno težak, se naše delo podaljša vsaj za teden dni. Ob dveh sva bila zopet pri šotorih, Ang Nima naju je pričakal z juho. Krenili smo takoj v sestop do baze II, ker se je kapetanu stanje slabšalo in sestopa zjutraj v tistem snegu z njim nisem tvegala. Odjuzen sneg je lepil na dereze, kapetana je metalo sem in tja, visel je več na moji vrvi, kot stal na lastnih nogah. Počasi je šlo po prečnicah, držal sem padec za padcem in tokrat sem se zaklel, da himalajskega vodnika ne igram več nikdar nikomur. Preveč je tvegano, da bi svoje življenje dajal drugemu napredaj. Da bo veselica popolna, je začelo na polovici sestopa snežiti in na koncu smo že lezli do kolen v mokro brozgo. Gonil sem navzdol, kolikor je pač šlo, dokler nisem stal pod taborom I zopet na varnih tleh in oddal kapetana Ang Nima v oskrbo, z Antejem sva jo pobrisala v bazo, da pozdraviva živce in jezo. Ob prihodu sva zvedela žalostno novico, da se je zdravstveno stanje Kersnika poslabšalo in je odšel z zdravnikom v bazo I na višino 3.900 m. Razpoloženje je postalo klavrno, strah nas je, da izgubimo Staneta. Kljub temu ali prav zato smo sedli po večerji k posvetu vsi, razen kapetana, ki je bil preveč utrujen, in napravili načrt za nastok. Drugi dan naj odrinejo Aleš, Marjan, Zoran in Tensing na sedlo ter poskušajo postaviti taborišče III in počakajo najinega prihoda z Antejem. Midva morava nato pripraviti nastok na Trisul II in I, ki naj bi po načrtu (če se bo strinjalo vreme) v desetih dneh, Z raketno smo proslavili kapetanov rojstni dan in Marjanov god ter legli spat. Zavzel sem Stanetovo mesto. Z Marjanom poslušava radio, piševa dnevnik in premljavava dogodke na gori vsak po svoje.

HOLMES UGANE VSE

Slavni detektiv Sherlock Holmes pravi Watsonu: »Oho, vidim, da ste obekli porhantaste spodnjice.«

»Odlifeno, Holmes, odlično, mojster! Ampak kako, vruga ste to uganili?«

»Sklepam po pogledu, ker vidim, da sta pozabili obleči hlače!«

CUDEN CLOVEK

»Veste,« pravi gost natarjarju, »jaz sem res čuden clovek: imam rad majhne otroke, majhne mucke, majhne psičke, majhne skrbi — samo majhnih porcij nikakor ne maram.«

C. Rakuša

Ledena strmina med taborom III. in IV.

Pisma iz Chicaga

Če kaj mislim na dom? Seveda mislim. Saj me vsaka druga, tretja stvar spomni na nekaj, kar je doma drugače, morda boljše, morda slabše.

Opazoval sem pismonošo. Na vozičku s tremi kolesi ima za boji ali vrečo s pošto. Po pošto mu ni treba iti na poštni urad temveč ima vsak pismonoša v svojem rajonu na kakem križišču velik zaboj, v katerega mu vsuje vsako jutro črnc iz kamiona uso njegovo pošto. Chicago ima morda sto poštnih podružnic. Ali si lahko predstavljate dren, če bi vsi pismonoše dobivali pri podružnici pošto? Torej je s tem veliko delo prihranjeno. Zakaj ima voziček in ne torbo za svojo pošto? Videl sem, da ima vsak dan preko dvajset kilogramov pošte, katere v torbi res ne bi mogel prenašati. Tako opravi svoj posel mnogo laže.

Pa opazujte pismonošo doma: v svoji torbi ima na jer-

menu deset, pa često tudi do dvajset kilogramov pošte, ki jo prenaša od hiše do hiše. Količino stopnic prehodi pismonoša vsak dan. Gradijo pa vedno nove hiše s štiri ali več nadstropji in brez dvigalov. Poznam v Ljubljani hišo, v kateri dvigalo ves mesec ni delovalo. Posledica tega je bila, da je moral pismonoša za vsako ubogo pismo preplezati šest nadstropij.

Vseh teh težkoč tukaj ni. Vsi stanovalci imajo v veži svoj poštni predal, v katerega vrže pismonoša pošto. Če pa rabi pismonoša od stranke kak podpis, potem pozvoni, da pride stranka k njemu na podpis. S tem je pismonoši delo ogromno olajšano. Ali se ne bi to dalo uvesti tudi v vseh naših mestih? Ali bi bila to velika žrtev za stranke, ki ne stanujejo v pritličju, da bi imele v veži vsaka svoj poštni predal? Ob velikih praznikih pa si poštna uprava tukaj preskrbi študente, ki pomagajo pismonoši pri raznašanju pošte. — Vse to sem napisal iz enostavnega razloga: posnemajmo, kar vidimo drugod dobrega in pametnega.

C. Rakuša

Grenki spomini Slovenca

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

Neko noč sem se prebudil od žeje. Odšel sem v kuhinjo po vodo in tam sem našel ženo s tistim možakom! Bliskovito ga je obrnila da mu nisem videl v obraz in ga potisnila skozi vrata. Na moje očitke ni odgovarjala, temveč se je hladnokrvno odvrnila od mene in odšla v spalnico. Jaz pa sem omahnil na stol in premišljeval, kako se je to moglo zgoditi.

Trideset let mi je bila vzorna žena, nikdar nisem bil z njo trd, vse dobro in slabo v življenju sem delil z njo, ves čas sva živela v slogi in zadovoljnosti in tudi dohodke od zemljišča, ki nama jih je izplačevala uprava cest, sem delil z njo točno na polovico, prejela vsa usak po 150 dolarjev na mesec.

Vso noč nisem zatisnil očesa, bes in žalost sta se borila v meni, zjutraj pa me je vprašala, kako sem spal, kot da se ni nič zgodilo. Vsa zadovoljnost in dobra volja sta se poslovila od nas. Žena je po tem dogodku postala še bolj prezeta, nič več ni skrivala svojega razmerja, posedala je na verandi in ga čakala. Ko sem bil že na koncu svojih moči in sem temu hotel napraviti nasilen konec, sem se spomnil na materine besede, ki me je pred odhodom v svet pripravljala na težave, ki me lahko dolete. Ker sem se zavedel, da sem pred življenjem zapeljivcem v življenjski nevarnosti, želela sta se polastiti tudi moje polovice rente, sem vzel kovček in se odpeljal v Cus Bay Oregon, tristo kilometrov od doma, da bi se pomiril. Menil sem, da se bo tudi žena v moji odsotnosti spametovala. Po dveh tednih so me otroci klicali domov, češ da se je mama pomirila. Toda bilo je vse kot prej. Ker

nisem imel drugega dela, sem vzel v roke Calif obtožnico in iz nje sestavil 36 kritic. Kasneje sem šel s tem svojim umotvorom v tiskarno časnikov Oregonian in Oregon Journal, če bi mi ga ponatisnil, pa sem bil pri obeh zavrnjen. Razburjen sem taval po mestu in v zmedsi sem stopil v napačen avto, ki me je pripeljal v Canionsville Oregon. Hotel je bil polno zaseden a ponudilo so mi brezplačno oskrbo, če bi prevzel oskrbo rožnih gred v bližnjem vrtu. Seveda sem to priliko rad izkoristil, da sem se rešil domačih razmer. Imel sem dovolj časa za sprehode v naravi, kar me je malo pomirilo. Bil sem v vročem pasu, spomnil sem se gotoveljske lipe in si zaželel njene sence in blagodejnega vaškega miru.

Čez nekaj dni sem se poslovil od prijaznega Canionsville ter odpotoval nazaj v Milwaukee. Shranil sem kovčke na postaji in krenil peš proti domu. Spotoma sem srečal svojo najmlajšo hčerko z njeno družino, ki se me je vsa srečna oklenila. Tri mesece sem bil odsoten in moji domači so se že bali, da se mi je kaj zgodilo. Zadnjikrat sem ženi ponudil, da napolniva kovčke in se podava nazaj v Jugoslavijo. Segla mi je v besedo, da tega ne moreva storiti takoj, ker se sin še ni vrnil od vojakov, obe opremjeni hiši pa tudi ne moreva pustiti brez nadzorstva.

Cas je hitro tekel. Dnevno so prihajali otroci in nagovarjali mater, da se naj poda z menoj v Jugoslavijo. Ostala pa je neomajna in naposled sem uvidel, da je vse zaman in opustil to namero.

Uredil sem premoženjske zadeve, eno hišo sem dal mlajšemu sinu, drugo pa starejšemu. Dva tedna pred odhodom sem jo ponovno nagovarjal, naj si oskrbi slike za potni list. Zopet zaman in odločil sem se

odpotovati sam. Pred odhodom pa sem se še spomnil, da dolgujem svojim sosedom Milvačanom pojasnilo, s katerimi sem se 16 let dobro razumel, zakaj puščam ženo in kam odhajam. Napisal sem 90 verzov, v katerih sem vse razložil, tudi to, da sem globoko užaljen, ker mi sodnija ni sodila po pravic. Delal sem pošteno 48 let v Združenih državah, nikdar nisem storil nobenega najmanjšega prestopka, vendar nisem našel toliko razumevanja kot zločinec Chesman, ki je brezplačno dosegel osemkratno pomilostitev.

Žena mi ni podala roke v slovo, četudi je vedela, da se poslednjil vida in odšel sem molče iz svoje hiše. Sin me je odpeljal na železniško postajo. V New Yorku sem se vkrcal na »Ile de France« ter se žalosten odpeljal domovini naproti. V Ljubljano sem prispel ves izčrpan in nestrpen, pomiril sem se šele v Zidanem mostu, kjer sem zagledal naš domači rekt. Blizal sem se Savinjski dolini, zibelki moje mladosti. V Celju so me čakali sorodniki in mi izrekli dobrodoščilo. Dva dni smo se veselili, nato pa sem se odpeljal dalje. V Zalcu sem videl mnogo napredka, toda hrepenenje me je gnalo naprej v svojo rodno vas. Hodil sem peš, pri Brinškovem posestvu sem zavil po bližnjici na Gotovlje, okušal radost domačnosti, spominjal sem se svojih poti v šolo pred davnimi leti. Dospel sem na ovinek, kjer grade novo igrišče za mladino. Od tam je lep pogled na mojo rojstno vas. Kraj sem pogrešal naše lipe, ki je ni več. Samo trhel štor označuje kraj neštetihih lepih mladostnih spominov, prošanj, tožb, radosti in veselja.

Zelzel sem prebivati v bližini moje drage lipe, a tam ni bilo nobene hiše na prodaj in tako se mi je posrečilo, da sem našel v bližnjem Semptru prostor, ki mi je ugajal, ter sem si ga po svoje preuredil. Tu sedaj živim v miru, brez gmotnih težav. Tako se zaključuje moja žalostna zgodba. V mladosti sem koval lepe načrte, vendar me je tujina razočarala. Plačal sem visoko ceno, izgubil sem ženo in otroke, pokvaril sem si zdravje a vsemu temu je krival pozrelost kapitala, ki me je spravil na boben. Tolaži pa me dejstvo, da preživljam svojo poslednja leta v svobodni domovini, v miru in z vsem preskrbljen.

KONEC

Za male bralce

MOJ KRAJ MUSTAFA

VČERAJ DANES JUTRI

Kakšen je bil Prebold? Največji stavbi v Preboldu — graščina in tovarna sta bili v rokah tujih mogotcev. Ti so z delavci slabo ravnali in jih še slabše plačevali. Delavci so se zato leta 1936, uprili in začeli stavkati. Da je stavka uspela, so v veliki meri pripomogli zavedni proletarci. Tu je bil dom Slandrovih, Hribarjevih, Kotnikovih in drugih. Mnogo delavcev je odšlo v tujino, ker doma ni bilo dela. Pa tudi kmetski se je slabo godilo, saj so bili skoraj vsi zadolženi.

Ko je prišel okupator, so bili zavedni ljudje Prebolda pripravljani, da se borijo za zmago. Čeprav je bil krvni davek — padlo je 175 ljudi — za tako majhen kraj kot je Prebold precej velik, je končno le zasijala svoboda. Danes pri nas ni več kapitalistov. Tovarne so v rokah delavcev. Za vse je doma dovolj kruha in nič več jim ni treba odhajati v tujino. Že nad deset let opravljajo delavci svoje tovarne. Kmetje se združujejo v zadrage, gradimo nova naselja, dobili smo zdravstveni dom, vodovod, kopalnice in še in še.

Iz šole se je vsula skupina razigranih učencev. Zagnali so vik in krik. Starejši ljudje so jih z deljenimi občutli opazovali. Otroci so se ustavili na bližnjem griču. Na Vojkov ukaz so prenehali kričati in pričeli z dogovorjenim delom. Delali so velike kepe in jih zlagali na kup — želeli so namreč imeti čimvečjega sneženega možaka. Takšnega, ki bi jim ga zavidala vsa vaška otročad. In res je bil snežen mož kmalu gotov. Na glavi je imel počen lonec, za nos velik koren, v roki pa staro metlo. Bili so ga zelo veseli. Obkrožili so ga, zapeli in zaplesali. Potem so mu izbrali ime. Izbral ga je pravzaprav Vojko in potem so ga vsi klicali Mustafa.

in stara metla. Potem je padel s postelje. Bilo je že jutro. Hitro se je oblekel in stekel na grič. Ves upehan je presenečen ugotovil, da je Mustafa žil in nepoškodovan. Glasno se je nasmjal in bil vesel, da so hude sanje mimo.

Mirko Dobraj, Linhartova 9, Celje

Moji prijatelji in jaz

Naša hiša stoji ob križišču cest. Ena pelje proti Ljubecni, druga proti Skofji vasi, tretja proti Arcelinu in četrta proti Trnovljam.

Veliko prijateljev imam in tudi jaz imam mnoge rad. Kadar pride kdo izmed nas po eni izmed teh štirih cest, že priteče nasproti drugi in tretji, pa še črti. Kramljamo, pomislimo na žogo in že igramo odbojko ali igro med dvema ognjema. Potem se skupaj podamo proti potočku, ki se vije skozi našo vas proti Hudinji. Tam se poigramo, zaplesamo, če je sneg, se kepamo in nato ubere vsak svojo pot proti domu. Lepo je pri nas na križišču in lepi in dobri so moji prijatelji.

Rafko Brance, Zadržova 23, Skofja vas

Naša Pika

iz iste ekodele.

Ko smo pred leti dobili ljubko srnico Lisko, ji je bila Pika prava mama. Varovala jo je in skrbelo zanjo in ko nam jo je lovsko društvo vzelo, je bila zelo žalostna.

Mi vsi imamo Piko zelo radi, ker je prisrčna črna kosmatinka.

Ivo Zemva, Dobrna 2

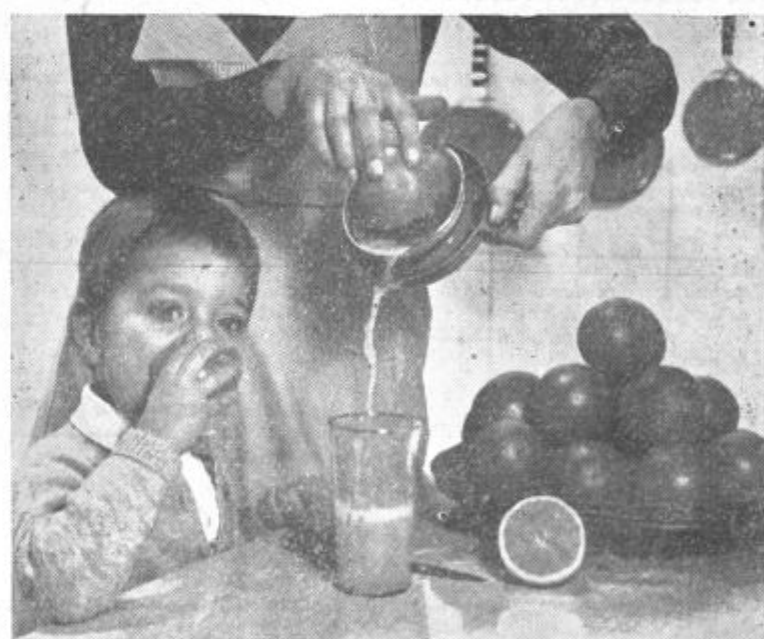
Pogum pa tak

Ko sem se nekega večera vračala domov, sem doživela to-le. Fremišljevala sem vse mogoče, o strahu pa še pomislila nisem. Nkoli se nisam ničesar bala, toda tisti večer sem se tako prestrašila, da me še danes jezi, če se spomnim.

Vesela, da bom kmalu doma, sem pospešila korak. Toda nenkrat sem zagledala štiri majhne, svetle lučke. Ustavila sem se in premišljevala, kaj neki bi to moralo biti. »Korajža velja,« sem si rekla in stopila naprej. Toda tedaj so se lučke premaknile in se mi približale. Kar srce mi je zastalo. Toda lučke so bile oči naših dveh muc, ki sta ob poti nekaj čakali. Morda mene, morda ugodno priliko za lov. Kdo ve, tola še danes sem huda, kadar ju zagledam.

Dragica Kodrin, Kočnica, Prevorje

MAMICA ŽE VE

da so M-hcu ob tem letnem času najbolj potrebni vitamini, ve pa tudi, da jih ima Mihec naravno v njihovi oranžni barvi in velikosti žogice, pa je zaradi tega pripravila v proračunu za zimske mesece velik prostor za pomaranče. Kaj hočemo — tablete, pa čeprav imajo okus po čokoladi, so pač še vedno zdravilo, če jih dobimo v lekarni.

Mladim bralcem!

Spet je minilo štirinajst dni in med vašimi prispevki smo poiskali najboljše. To pot izbira ni bila težka, ker so nam nagradni spis napisali samo trije — Stefan Novak, ki prejme prvo nagrado tisoč dinarjev, Milan Jeršič iz Teharja, ki bo dobil petsto dinarjev in Irena Šumec iz Bukovčaka, ki bo po pošti prejela prav tako petsto dinarjev.

Toda priznati moramo, da smo precej začudeni, ker ste nam le trije pisali. No, morda naslov novega prispevka ni bil zanimiv, ali pa je prišlo vmes kaj drugega, da nam niste utegnili pisati. Naj bo tako ali drugače, odločili smo se za novo obliko sodelovanja. Iz petih sličic smo sestavili slikanico, vas pa prosimo, da napišete tekst pod njo. Torej, zanima nas, kaj mislite, da se je v slikanici zgodilo. Dobro si ogledite in nam prispevke pošiljate čimprej. Upamo, da bomo do prihodnjic spet našli kakšen zanimiv motiv. Torej, svinčnike v roke — in bodite bolj pridni, dragi mladi bralci!

Talkrat sem bil vesel in srečen. Bilo mi je, da bi zavričkal od veselja, da bi vsemu svetu povedal, zakaj sem vesel in srečen. Redkokdaj mi je srce tako burno utrpalo kot tisti dan in malokdaj sem bil tako ponosen na samega sebe. Hitel sem sročiti ulice. Nisem se oziral in menda tudi ne odzdravljaval znanec. Bil sem zelo zamišljen. Ali bo, ali ne bo? Kako vesel bi bil, ko bi bilo!

In še potem ko sem bral, nisem mogel verjeti, da je res. Bral sem še enkrat. Bral pozabil sem na vse, le na tiste tiskane črke in nase ne.

Pred dnevi pa sem bil še tako brez dela. Bila je nedelja in dolgočasil sem se. Poslušal sem radio in bral Celjski tednik. Toda, po-

Moj prvi članek

tem sem se nenadoma zagledal nekaj, kar me je pritegnilo: »Nagradna sličica! Pošljite kakšen prispevek, spis ali pesmico do...«

Tako! Nenadoma sem imel delo, ki ga imam rad. Hitro sem rešil uganko in prijel za pero. Nečisto sem dvomil v to, da bom uspel, da bo moj prispevek objavljen.

Potem sem bral; bral počasi, da ne bi kaj izpustil. Skoraj bi postal objesten, ko sem šel domov. Na vse sem gledal z lepimi očmi in vsem bi bil najraje povedal, da sem naj srečnejši človek na svetu, da sem ponosen nase in na svoj prvi članek v časopisu.

Stefan Novak, Gimnazija, Celje

Mama je Vojka sicer pokarala, ker je prišel tako pozno domov, pa je deček vendarle zadovoljen legel v posteljo. Toda ponoči je imel strašne sanje. Na njihov grič se je prihotopil sovražnik. Z vročimi rokami je prijel Mustajo. Vojko je v snu izgovarjal: »Ne, ne.« Bilo je zamu. Mustafa se je začel topiti. Ostali so samo: počen lonec, koren

in stara metla.

Potem je padel s postelje. Bilo je že jutro. Hitro se je oblekel in stekel na grič. Ves upehan je presenečen ugotovil, da je Mustafa žil in nepoškodovan. Glasno se je nasmjal in bil vesel, da so hude sanje mimo.

Mirko Dobraj, Linhartova 9, Celje

Naša hiša stoji ob križišču cest. Ena pelje proti Ljubecni, druga proti Skofji vasi, tretja proti Arcelinu in četrta proti Trnovljam. Veliko prijateljev imam in tudi jaz imam mnoge rad. Kadar pride kdo izmed nas po eni izmed teh štirih cest, že priteče nasproti drugi in tretji, pa še črti. Kramljamo, pomislimo na žogo in že igramo odbojko ali igro med dvema ognjema. Potem se skupaj podamo proti potočku, ki se vije skozi našo vas proti Hudinji. Tam se poigramo, zaplesamo, če je sneg, se kepamo in nato ubere vsak svojo pot proti domu. Lepo je pri nas na križišču in lepi in dobri so moji prijatelji.

Rafko Brance, Zadržova 23, Skofja vas

Ivo Zemva, Dobrna 2

Dragica Kodrin, Kočnica, Prevorje

MAMICA ŽE VE

da so M-hcu ob tem letnem času najbolj potrebni vitamini, ve pa tudi, da jih ima Mihec naravno v njihovi oranžni barvi in velikosti žogice, pa je zaradi tega pripravila v proračunu za zimske

mesece velik prostor za pomaranče. Kaj hočemo — tablete, pa čeprav imajo okus po čokoladi, so pač še vedno zdravilo, če jih dobimo v lekarni.

ŽENA · DOM · DRUŽINA

V NOVI TRGOVINI IVANČICI V CELJU

Novi modeli, novi vzorci

Ze takoj tedaj, ko so v Prešernovi ulici odstranili ograjo, smo lahko ugotovili, da je Celje dobilo še eno lepo prodajalno, tokrat prodajalno Ivančico, ki je soimenjakinja svoje matične tovarne iz Varaždina. Prava paša za oči je skozi veliko cestno očno oporokilo, da Ivančica ni kar tako in da si velja ogledati trgovino, njeno zalogo in tudi kaj kupiti. Ogledala sem si predvsem njihove zaloge. Kaj kmalu sem ugotovila, da je radovedne več, saj skozi izločeno okno le preveč prijazno vabijo prelepi modeli. No, poglejmo. V Ivančici imajo naravnost ogromno izbiro spalnih srajčk v vseh barvah, vzorcih, krojih in sveda vseh velikosti. Kar je pohvale vredno, je, da so tudi cene kaj različne in bo tu res vsaka žena lahko izbrala tako, da bo zadovoljna in ne bo preveč obremenjena proračuna. Zaloga ženskih pižam, otroških spalnih srajčk in kar nekaj lahkih metaljastih pižam tina baby je res nedogledna. Seveda je prav tako izbira ženskega perila, svilenega, iz raznih sintetičnih vlakn in trilevija. Tudi za dečice lahko kupite kombinirane, čopraj pa punčke in majhna. Poleg tega pa razpolaga Ivančica z bluzami v prijetnih pastelnih barvah. Te bluze so iz tropičala in se odlično perejo, barve so sveda obstojne. Hlače za domače delo so zelo praktične, lepi krojev in poveni. Da ne bom preveč podrobno naštevala, (sicer ne bom nikoli gotova) pri Ivan-

čici si lahko žena oskrbi skoraj vse zase, za svoje male, šale in kravate pa tudi za moža. Mnoge stvari med njimi smo prej zaman iskale, mnoge smo drago pla-

O set prtičih

Set prtiči so se uveljavili zlasti v zadnjem času, ko so barvaste ultrapas plošče zamenjale stare plošče jedilnih miz. Pogrinjanje take mize pa ni več potrebno zaradi tega, da zagnemo ploščo kuhinjske mize ali morda obarvanemu furniru na mizi v jedilnici, temveč v glavnem zaradi lepote. Zato so nastali set prtiči velikosti 30 krat 40, ki jih položimo pod vsak posamezen krožnik. So: garnitura, ki jo zaenkrat še zmanjšano v trgovinah, pa je komplet prtiča in serviete. Prednosti set prtičev so očitne. Laže jih peremo, kakor velike prte, posebno primerni pa so prtiči tedaj, če jedo družinski člani posamezno, ker imajo razločen delovni čas. No, tudi lepši so, kakor pa veliki prti.

Set garniture lahko kupite le v Centru nam zavoju za poplaševanje gospodinjstva v Ljubljani. Te garniture so ali iz čistega nobeljenega lenovega platna z robovi iz sneskega materiala v različnih pastelnih barvah ter garniture iz lanenejša platna v raznih pastelnih barvah okrašene s strojno vezjenih. Set garniture pa lahko naravnost doma. Prav domi-

čevale, zdaj pa lahko z gotovostjo trdimo, da ima Ivančica lepe stvari, ostalim trgovinam za žensko konfekcijo, pa so nižje cene pri Ivančici tudi dober pouk.

Ne verjemimo še soncu

Zadnji dnevi so bili tako lepi in sončni, da smo si kar hitro želeli odložiti plačče in se pritegniti na toplem soncu. Seveda, razlika v temperaturi je v nekaj dneh pokazala več kakor 20 stopinj, to pa je že takšna razlika, da pomislimo na postelje, ali pa vsaj na pomlad in na cvetje. Seveda so prav malčki tisti, ki nečakano s'čijo plaččke in kapice in silijo kar v oblekicah v sončno popoldne. Vendar pa prvim sončnim žarkom ni zaupati, še posebej ne, če so tako zgodnji, topli in vabljivi. Vsekakor še vedno velja, da ostanimo jeseni dolgo »vroči«, pozimj pa le do tistega sonca, ki mu že tudi po koledarju lahko verjamemo, da že dovolj greje.

Naipogostejše izdelamo set garniture iz blaga tako, da »vlečemo nitke«. Preden naredimo reze, rob obdelamo na vseh štirih straneh prtiča. Črtast vzorec naredimo tako, da tam kjer naj bi tekla barvasta črta, izpullo iz prtiča nitko. Še prej privežemo na to nitko barvno prejšico, ki jo sedaj vpletujemo v blago hitraj z nitko, ki jo vlečemo iz blaga.

Pa še to. Na temno mizno ploščo poagamo set garniture svetlih barv, (lahko je vsak prtič v drugi barvi, da med malimi ne bo prepir), na svetle plošče pa usrežne temnejše odtente.

4.8 milijarde za investicije

V osrednji točki dnevnega reda zadnje skupne seje obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Celje ni bila samo razprava o pripombah na smernice petletnega perspektivnega programa, temveč prav tako debata o družbenem planu celjske občine za letošnje leto.

Na podlagi povečanega obsega proizvodnje in storitve predvidevajo, da se bo družbeni bruto proizvod v letošnjem letu povečal za 11,5, družbeni proizvod za 12 in narodni dohodek za 12,3 odstotka v primerjavi z lanskim letom.

Zelo zanimivo je tudi gibanje družbenega bruto proizvoda, družbenega proizvoda in narodnega dohodka na enega prebivalca. V primerjavi z lanskim letom se bo družbeni bruto proizvod na enega prebivalca v letošnjem letu povečal za 9,3% in bo znašal nekaj nad en milijon dinarjev, družbeni proizvod za 9,8% (465.000 din), narodni dohodek na enega prebivalca pa za 10 odstotkov in bo znašal 437.000 dinarjev.

V posameznih gospodarskih področjih se predvideva naslednje povečanje družbenega bruto proizvoda: v industriji 11,6, v kmetijstvu 11, v gozdarstvu 7,2, v gradbeništvu 10, v prometu 8, v trgovini 10, v gostinstvu 23, v obrti 12 ter v komunalni dejavnosti 10 odstotkov.

Investicijska dejavnost se bo v letošnjem letu razvijala po smernicah petletnega perspektivnega programa gospodarskega razvoja celjske občine. V glavnem pa se bodo investicijska sredstva uporabljala za nadaljevanje tistih že začelih del, ki zagotavljajo povečanje proizvodnje. Razen tega bo večja pozornost posvečena dograditvi objektov v kmetijstvu, trgovini, obrti in gostinstvu ter graditvi objektov družbenega standarda kot stanovanjem, komunalnim napravam in šolstvu.

Po predvidenem programu bodo znašale vse investicije skupaj štiri milijarde 882 milijonov dinarjev, kar je za 46% več kot lani. Od te vsote bo tri milijarde 250 milijonov porabljenih za gospodarske ter ena milijarda 632 milijonov za negospodarske investicije. Investicije v gospodarstvu bodo v industriji porabljene za nadaljevanje oziroma za dovršitev začelih rekonstrukcij, v kmetijstvu za pospešen razvoj živinoreje, vinarstva ter za dograditev mlekarne, v gradbeništvu za nabavo novih prevoznih kapacitet, v trgovini za povečanje in modernizacijo trgovin na drobno ter za dograditev skladišč za živila, v gostinstvu in turizmu za dograditev hotela in za restavracijo za družbeno prehrano ter za modernizacijo nekaterih obratov. V obrti bodo investicijska sredstva potrošena za povečanje zmogljivosti, zlasti pa za zidavo obrtnih centrov in servisnih obratov ter za na-

bavo strojev in orodja.

Negospodarske investicije pa so namenjene takole: za šolstvo 180, za prosveto in kulturo 32, za zdravstvo in socialno skrbstvo 130, za telesno vzgojo 72, za komunalne objekte 277 in za stanovanjsko izgradnjo 940 milijonov dinarjev.

Sredstva občinskega investicijskega sklada bodo letos znašala 312 milijonov dinarjev, od tega bodo 27 milijonov porabili za poravnavo nekaterih starih obveznosti. Sredstva občinskega stanovanjskega sklada, ki jih bo možno črpati v letošnjem letu pa bodo predvidoma znašala 690 milijonov dinarjev. Ker pa je bilo 341 milijonov dinarjev angažiranih že lani, ostane za letošnje leto razpoložljivih še 349 milijonov. Ta denar pa bi se naj porabil takole: 231 milijonov za gradnjo stanovanj, 33 milijonov za komunalne investicije ter 85 milijonov za poslovne lokale.

Skrb za borce

V nedeljo je bila v Mozirju občinska konferenca organizacije Zveze borcev, ki so se je udeležili številni delegati in gostje. Občinski odbor Zveze borcev po-

Protestno zborovanje

Prefekli teden je bilo v Kozjem protestno zborovanje proti tragičnim dogodkom v Kongu. Na zborovanju, ki ga je organizirala krajevna organizacija Socialistične zveze, se je zbralo nad petsto ljudi, ki so izražali nezadovoljstvo nad umorom zakonitega kongoskega premiera Patricea Lumumbe.

vezuje deset osnovnih organizacij, v katere je vključeno nad tisoč šest sto članov, ker pa je buo območje Zgornje Savinske doline res zibekna partizanstva, je na terenu še precej ljudi, ki imajo pogoje za sprejem v članstvo. Temu bodo prihodnje leto posvetili več pozornosti.

Pri občinskem odboru je zahtevno nalogo opravljala komisija za otroke padlih borcev, ki jih je na območju mozirske občine 77. Otroci prejemajo invalidski dodatek in pomoč v drugih oblikah. Vsi se lahko redno šolajo. Poleg te komisije je pri občinskem odboru delala tudi komisija za zbiranje zgodovinskega gradiva. Uspelo ji je, da so zbrali življenjepis vseh, ki so padli v narodnoosvobodilni borbi, zapori in taboriščih. Podobno delo je opravljala komisija za spomeniško varstvo, ki je ugotovila, da še 79 grobov in grobišč ni urejenih. V teh grobovih je pokopano skoraj šest sto borcev. V letošnjem letu nameravajo grobove urediti in za vse to delo bodo potrebovali 20 milijonov dinarjev.

Komisija za borce je preskrbela nekaterim borcem stanovanje, jim omogočila zdravljenja, letovanja, v letošnjem letu pa bo poskrbela tudi za to, da bodo vsi zdravniško pregledani.

Na občinski konferenci so še posebej razpravljali o proslavljanju 20. obletnice vstaje Jugoslovanskih narodov in se domenili, da bo osrednja proslava v Homu pri Radmirju.

R. Z.

V Kozjem dve veseloigr

V zadnjem času se je v Kozjem zelo počela kulturno prosvetna dejavnost. Preteklo nedeljo je kulturno umetniško društvo »Bohor« iz Kozjega uprizorilo veseloigro »Jirga Butolen« ali »Tri dni direktor«. Uprizoritev je lepo uspela in prebivalci Kozjega so igralce nagradili s prisrčnim aplavzom.

V nedeljo pa je Delavski oder »Svoboda« Celje uprizoril veseloigro »Sestero mušketirjev«. Tudi to pot je bila dvorana nabito polna in prebivalci Kozjega so se od prikupnih mladih celjskih igralcev poslovlili z željo, da bi še kdaj prišli mednje.

Pastovanje v Braslovčah

Prejšnji ponedeljek je šola v Braslovčah ob pomoči Društva prijateljev mladine organizirala otroško maskarado, ki je bila zelo prisrčna. Skozi trg, kjer so se zbrali domala vsi domačini, so se vrstile skupine okusno opremljenih malih šm. Pri tem se je rokazala vsa domiselnost braslovških mamic, ki so svojim malčkom želele prijetno veselje. Za dobro voljo so skrbeli trije harmonikarji. Po končani povorci so maskare odšle v okusno opremljeno sobo, kjer so jih pogostile članice Društva prijateljev mladine s pecivom in čajem. Najboljše maske so bile nagrajene. Prvo nagrado je dobila domiselna Pika Nogavička.

TEČAJI ZA GOSPODINJE V VELENJU

Društvo za napredek gospodinjstva v Velenju si je v novi osnovni šoli lepo uredilo kuhinjo. Tako ima po dolgih letih čakanja le pogoje, da bo lahko pričelo delati. V najkrajšem času bo pričelo kar s tremi tečaji.

Z Lopate v Galicijo...

Od Celja do Zalca je ravno

polje... Z Lopate v Galicijo pa je gorje. Tam cesta občinska tretjega reda v popotnika trudnega žalostno gleda.

Pred leti so jame na cesti zijale, ob dežju v njih žabe so v regljale.

Kotanje zasuli so, cesto zravnali, po njej se delavci so laže peljali.

Spet cesta je slaba — skalovje na njo!

Ob takim kamenju vse k vragu bo šlo.

Naj občina celjska to cesto pregleda!

Nikdar ne zasluži tretjega reda!

Za dokumentacijo slika naj priča, da se ne laže Silvester z galjskega griča.

Prpriave za turistično sezono

Na pobudo sveta za turizem in gostinstvo občinskega ljudskega odbora Mozirje in okrajne gostinske zbornice Celje je bil pred kratkim v Mozirju sestanek z vsemi gostinci z območja mozirske občine.

Na sestanku so največ govorili o pravočasnih pripravah za letošnje turistično sezono. Temu vprašanju bo potrebno posvetiti vso pozornost zlasti pa še letos, ko pripravljajo I. Turistični teden Zgornje Savinske doline. Občinski odbor bo v kratkem imenoval posebno komisijo, ki bo pregledala vse gostinske obrate v občini in dala napotke za odpravo nepravilnosti.

Uspeh krvodajclstva

Pred dnevi je v Celju zasedala republiška komisija za krvodajalstvo glavnega odbora Rdečega križa Slovenije. Pomembnega srečanja so se udeležili tudi nekateri predstavniki političnih in družbenih organizacij celjskega mesta in prav tako predstavniki nekaterih delovnih kolektivov. Konferenco so v Celju sklicali z namenom, da se pogovorijo o problemih krvodajalstva prav v kraju, kjer se možnosti za odvzem krvi niso povsem izkoriščene.

Predsednik komisije dr. Branko Stangl je najprej ugotovil, da se Slovenija po količini odvzete krvi, kljub temu, da je na prvem mestu v Jugoslaviji še vedno ne uvršča med nekatere evropske države. V preteklem letu so krvodajalci darovali petnajst ton krvi, kar je sicer veliko, toda med okraji so še vedno precejšnje razlike. Delne nusphe pripisujejo neenakomernosti akcij, pomanjkanju organizacijskih in propagandnih sposobnosti, pa še nekaterim drugim vzrokom.

Velike zasluge pri krvodajalskih akcijah imajo nekateri požrtvovalni aktivisti Rdečega križa, saj so marsikje sami odgovorni za pripravo teh akcij. Toda kljub njihovim naporom krvi še vedno primanjkuje. Zato so na konferenci razpravljali tudi o možnostih za izpopolnitev konserviranja krvi. Drugi podatki pa so pokazali, da je mera krvi, ki jo pri nas odvajamo enemu krvodajalcu precej nizka. Morda bi bilo prav, če bi se — kot je to v navadah tudi že v drugih državah — mera približala polovici litra, kar zdravju še ne škoduje.

Na konferenci so spregovorili še o številnih problemih krvodajalstva, hkrati pa sklenili, da bi dan krvodajalcev v letošnjem letu praznovali med tednom Rdečega križa.

Delo je šolska reforma

Vedro se je smehljaj, kakor usak dan, ko ubira pot med šmarsko osnovno šolo in pisarno občinskega ljudskega odbora. Vsekakor so učni uspehi v prvem polletju in situacija v šolstvu v redu, sem pomislil ko sem ga takega opazil na križišču. Skoraj mi je hotel uiti pa sem ga le ujel za rokav, narkar mi je tovariš JOZE JAKOS referent za šolstvo šmarske občine, v skopih besedah orisal delo pretega polletja:

»Učnega osebja res nimamo preveč. Posebno na obrobnih šolah, kot so Vinski vrh, Sladka gora, Stojno selo, nam manjka učiteljev. Sicer pa smo letos že nekoliko bolj zadovoljni, ker je občinski odbor uredil vprašanje nagajevanja Sol imamo 26, na katerih je 168 oddelkov s 4907 učenci. Kar čedno številu! Uspehi v prvem polletju so prav primerni: brez negativne ocene je izdelalo 4035 učencev, torej 82,2 odstotka, kar je lep uspeh. Če pa prštejemo še tiste učence, ki so izdelali pogojno z eno ali dvema negativnima ocenama, je uspeh 95,6 odstotkov; več v šmarskih pogojih skoraj ne bi mogli pričakovati. Gledanje na pogojno napredovanje, če tako rečem, pa je zelo različno. Nekateri menijo, da otrokom s tem niso dosti pomagali, ker večina takih dobiva tudi letos negativne ocene, kar pa prav gotovo ne vodi k uspehu. Na naši šmarski šoli je v veliki meri tako. Seveda, to so le začetni koraki in se tudi sami učitelji še niso navadili na novo delo v šoli, če tako rečem. Šolska reforma je predvsem delo in uspehi so vsekakor širši, kot bi jih lahko ocenjevali samo z razponom petih številčk. Zivljenje ne more biti utesnjeno v tako ozek kalup in učenci, čeprav v določenih smereh ne uspevajo najbolje, se v življenju lahko uveljavljajo, kar je praksa že večkrat potrdila. Osebno mnenje? Hm? je skominjal in se skoraj hudomušno nasmehnil.

Delo je šolska reforma. To je dejstvo. Na šmarskih šolah, čeprav nimajo najugodnejših delovnih pogojev, ker je materialno stanje na šolah še zelo šibko, prizadevno delajo in zato uspevajo. Posebno so razgibali izvenšolske dejavnosti. Vseh 26 pionirskih odredov se je vključilo v veliko pionirsko tekmovanje. Tovariš Jakos je polletno delo ocenil za uspešno in to je

res. Tudi šmarski šolski odbori so se živo razgibali, kar pripomore k uveljavljanju šolske reforme. Predviden proračun za šole: 120 milijonov.

»Kaj me jezi? Kaj me veseli? Teško je reči! Mirna kri: to je predpogoj za zadovoljstvo pri delu. V šoli učim, na občini ugajam administracijo, sicer pa še šmarski radio, pa mi ni pušto!« S.

Z OBČNEGA ZBORA ZVEZE BORCEV V SENTJURJU

Osrednja proslava na Resevni

Pred dnevi je bil v Sentjurju občni zbor Zveze borcev, ki so se ga poleg 71 delegatov osnovnih organizacij Zveze borcev šentjurske občine udeležili še predsednik okrajnega odbora Zveze borcev Ivan Kovačič-Efenka, predsednik šentjurske občine Peter Hlastec, sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov Srečko Pratinemer in drugi.

Občni zbori osnovnih organizacij Zveze borcev so pokazali veliko aktivnost članov zveze borcev. Na občnih zborih so le-ti razpravljali o problemih socialistične graditve, pomoči mlajšim, vzgoji otrok padlih borcev in žrtve fašističnega terorja, problemih članov itd. V šentjurski občini deluje zdaj osem osnovnih organizacij s 391 člani, ki posegajo na vsa področja družbenega dogajanja.

Pri občinskem odboru Zveze borcev je v preteklem letu izredno požrtvovalno delala komisija

Slovo od Mlakarjeve mame

Pred dnevi so na mestnem pokopališču pokopali Mlakarjevo mamo, ki je med vojni izgubila štiri izmed petih otrok.

Takoj po okupatorjevem vdru v naše kraje je Mlakarjeva mama z vsemi svojimi otroki začela pomagati narodnoosvobodilni borbi. Leta 1942 je v partizane odšlo vseh njenih pet otrok in nekaj mesecev nato je padel njen prvi sin Rudl. Hčerki Angelco in Francko so ubili rafali brzostrelki, ko sta se pred fašisti kot žanjici zatekli na njivo. Kmalu nato so ji ubili še četrtega otroka — sina Toneta, ki so ga prej zvezanega in izmučenega vodili po Loški dolini.

Mami pa so prizadeli še eno bolečino. Upepelili so ji domačijo, ker so vedeli, kako veliko ji pomeni. Po vojni je Mlakarjeva mama z edinim preživelim sinom — Francem prišla v Celje in tu tudi pred dnevi umrla.

Ni mnogo imen, ki bi bila svetlejša zapisana na žrtveniku naše ljudske revolucije, kot je ime Mlakarjeve mame. Vsi se ji za njeno veliko ljubezen in žrtve zahvaljujemo in ji želimo miren počitek v svobodni slovenski zemlji.

OBČNI ZBOR GASILCEV

Pred dnevi je imelo gasilsko društvo v Kozjem svoj redni letni občni zbor. Društvo je eno najboljših v šmarski občini in je prav v preteklem letu doseglo najlepše uspehe. Razveseljuje je, da ima to društvo v svojih vrstah mnogo mladine, žena in pionirjev. Sklenili pa so, da bodo tudi prihodnje leto posvetili največ pozornosti požarni preventivi in da bodo v društvo vključili še več mladine.

Prometna KRONIKA

Na cesti nisi sam

Torej pozor! Pri vožnji s kolesom bodimo prisrčni, koncentrirajmo svoje misli na vožnjo in prilike na cesti. Ogledno si tabelo nezdgo po letih starosti v letu 1960 za LRS:

Leta starosti	Smrtne nezgode	Telesne poškodbe
do 18 let	5	105
do 25 let	9	292
do 35 let	11	246
do 45 let	6	101
do 55 let	17	154
do 65 let	8	59
ostali	5	66

Zato pomnite! Pri vožnji s kolesom upoštevajte tudi leta starosti in se zavedajte, da ste vsako leto manj spretni. Pri vožnji s kolesom lahko naredimo

nešteto napak, s katerimi kršimo pravila cestnega prometa, ali pa se kljub na videz pravilni vožnji podajamo v nevarnost.

ZAVIJANJE V LEVO

Ker vozimo po desni strani desnega cestniča, prečkamo pri vsakem zavijanju v levo celotno cestniče. S tem prekrizamo pot vsem tistim, ki vozijo za nami in onim, ki vozijo proti nam. Ene in druge moramo pravočasno obvestiti o naši nameni, zato je najno, da to pravočasno nakazujemo z roko.

Toda kljub temu, da se večina kolesarjev ravna po tem pravilu, naredijo čezno grobo napako s tem, da se ne prepričajo, če je za njimi morda kakšno vozilo tako blizu, da voznik kljub nakazanemu signalu ne bi mogel več reagirati. Pomnite torej! Zavijanje na levo je dolg proces in ga ne morete opraviti na zadnjih nekaj metrih pred križiščem.

Prepričani smo, da ne bo odveč, če opišemo potek zavijanja v levo v posameznih fazah:

1. Pravočasno cca. 20 m pred zavojem, potem ko ste zmanjšali brzino, se ozrite nazaj in presodite situacijo. Če ugotovite, da ni nobenega vozila tako blizu, da bi vas pri zavijanju ogrozilo, tedaj
2. nakazite z iztegnjeno roko v levo,

da boste začeli zavijati.

3. V tem trenutku se postopoma približujete sredini ceste tako, da jo dosežete tik pred križiščem, nato

4. pa nadaljujete zavijanje v stransko cesto, medtem ko še vedno z iztegnjeno levico nakazujete smer.

Pri tem pa se morate prepričati, če je tudi pred vami cesta prazna. Če ni, potem se ustavite na sredini ceste tik pred križiščem, ter počakajte, da odpeljejo nasproti prihajajoča vozila.

Statistični podatki nam povedo, da je bilo v letu 1959 zaradi nepravilnega zavijanja 11 smrtnih nezgod, 171 telesnih poškodb in 41 nesreč z materialno škodo.

Na križiščih pa veljajo še naslednja pravila:

1. Če ureja promet na križišču miličnik, mora kolesar brezpogojno upoštevati njegove znake.

2. Če je miličnik obrnjen s hrbtom ali licem proti kolesarju, tedaj je cesta za kolesarje zaprta.

3. Če je miličnik obrnjen z bokom proti kolesarju, pomeni, da je za kolesarja cesta odprta.

Pri tem pa pomnite! Prednost imajo vsa ona vozila, ki ne zavijajo.

Na cesti niste sami, a poleg tega ste najpogostejši med vozili. Na križiščih, kjer ne usmerja promet niti miličnik niti semafor, bodite posebno previdni. Predvsem morate vedeti, da razkrijemo dvoje vrst križišč: šole tedaj, ko smo ga mi zapustili. Če pa smo pred križiščem na cesti, ki nima prednosti, tedaj moramo vedeti, da imajo vsa vozila, ki prihajajo z naše leve ali desne pred nami prednost, ne glede na to ali vozijo naravnost ali pa zavijajo.

Da nima cesta, na kateri ste, prednost, nam pove za to določeni znak (redneč obroblieni trikotnik z rumenim poljem), ki stoji na desni strani pred križiščem.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Z OBČNEGA ZBORA AD KLADIVAR

Široko zaledje mladih

Za predsednika je spet izvoljen tov. Fedor Gradišnik

Obračun za jubilejno, deseto leto samostojnega dela atletskega društva Kladiivar, doslej nima primere, Prepolna dvorana društvenega doma, uspešna bilanca ter jasna perspektiva in povezanost s celotnim družbeno političnim dogajanjem terena, to so značilnosti, ki bi jih lahko zapisali v uvod poročila. Če kdajkoli prej ne, potem je prav ta zbor pokazal, da društvo tudi lani ni nazadovalo, pa čeprav ni imelo predsednika in četudi se je borilo z premnogimi težavami. Šlo je naprej in tako spet osvojilo neuradni naslov absolutnega državnega prvaka. Razen zagrebške mladosti je bil Kladiivar edini, ki je imel v finalu vseh skupin ekipnega prvenstva države vse svoje ekipe. Če so moški, predvsem zaradi okrajne postave nekoliko zatajili, pa moramo dati polno priznanje atletinjam. Stalna povezanost z mladino, to je bilo geslo, ki so ga pri svojem delu uresničevali. Tu je treba iskati tudi začetke uspehov, tu in pa v množični osnovi. Tristopedeset aktivnih privrženecv kraljice športa je bilo dovolj močno zaledje za kvalitetno selekcijo.

Svojo največjo moč je kolektiv celjskih atletov pokazal prav v ekipnih tekmovanjih. Tako je članska vrsta osvojila v finalu peto mesto, ženske so bile druge, mlajši mladinci prav tako drugi. Najvišji naslov pa so osvojili starejši mladinci in mladinke. Ti rezultati najbolj zgovorno dokazujejo, da je društveno delo v glavnem slonelo na mladih ljudeh. Zlasti viden vzpon pa je bil dosežen pri ženskah, za kar je imel največ zaslug tov. Fedor Gradišnik.

Člani in članice celjskega Kladiivarja so lani nastopile na sto enim tekmovanju, od tega na petnajstih mednarodnih, 34 zveznih, desetih republiških itd. Doma so imeli šestinajstdeset nastopov. Uspešno bilanco športnega dela pa kažejo še naslednje številke: član Kladiivarja so osvojili 53 republiških in 24 državnih prvenstev, razen tega so dosegli enajst dru-

štvenih, štirinajst republiških in devet državnih rekordov. V državni reprezentanci pa je sodelovalo osemnajst članov, oziroma članic. In končno lanskim olimpijskim igram v Rimu se je udeležilo pet tekmovalcev. Če je bila udeležba celjskih atletov in atletinjam na tekmovanjih v drugih krajih pa tudi v tujini vedno polnoštevilna in uspešna, pa smo v Celju lani pogrešali večjih prireditev. Zlasti je čudno to, da najmočnejši atletski kolektiv v državi ni bil organizator nit enega mednarodnega tekmovanja. To je napaka, ki se ne sme ponoviti!

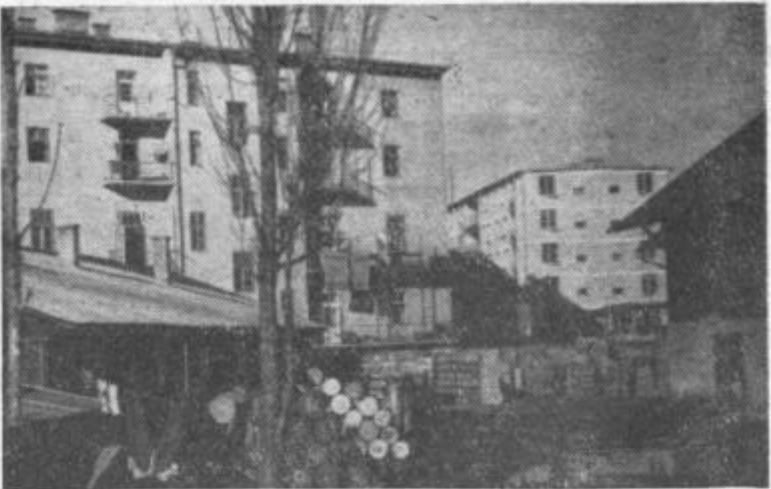
Zelo zanimiva je tudi analiza rezultatov, ki so jih atleti in atletinje dosegli v posameznih disciplinah. Če pogledamo najprej moške vidimo, da so nazadovali v tekih na kratke proge, da pa so dosegli izredno stopnjo v tekih na 800 in 1500 m. Teka na 5 in 10 tisoč metrov sta še vedno slabo zasedena. Prav tako je Kladiivar izgubil primat v tekih čez nizke ovire. V teku na 200 metrov čez ovire pa sploh ni imel tekmovalca. V skokih se stanje bistveno ni spremenilo; razveseljivo je le to, da se je pri skoku ob palici zmanjšala razlika med najboljšimi in ostalimi. Za mete lahko rečemo, da stagnirajo, v kopju pa so bili doseženi celo slabši rezultati.

Ženske so v vseh disciplinah, razen pri krogli, lepo napredovale. Zlasti razveseljivo je napredek v teku na 800 metrov.

Kot rečeno, pa letošnji občni občni zbor AD Kladiivarja ni pomemben samo zaradi dosežkov na športnem področju, temveč tudi v odločitvi, da bo v prihodnje znova delal atletski svet, v katerem pa niso samo aktivni tekmovalci (ki po številu prednjačijo), temveč tudi zaslužni atletski delavci in zastopniki gospodarskih ter družbenih organizacij. Tako si je društvo znova zagotovilo pomembno in nujno povezavo s terenom in življenjem na njem. Društvo je namreč del njegove celote, zato ne more živeti ločeno.

Na letošnjem zboru pa se je kot močan imperativ pojavila zahteva po poklicnem trenerju. Tako, kot je šlo do zdaj, ko je celotno delo slonelo na trenerjih-amaterjih, res ne more iti več naprej.

Tajne volitve so dale pričakovane rezultate, zlasti pa v tem, da so člani izrekli veliko zaupnico tovarišu Fedorju Gradišniku in ga izvolili za svojega predsednika. M. B.

Celjski kontrasti

»DVANAJST Odstotkov« - v številkah

V zadnji številki našega lista smo obširno poročali o pobudi Občinskega ljudskega odbora Celje, za kateri naj bi delovni kolektivi sodelovali pri sofinansiranju nekaterih komunalnih in ostalih objektov družbenega standarda. Kot smo napisali že pred enim tednom je akcija dosegla svoj namen in pokazala pripravljenost delovnih kolektivov pri reševanju najnujnejših problemov družbenega standarda.

Na anketi, ki jo je razpisal ljudski odbor, med industrijskimi in nekaterimi drugimi večjimi podjetji celjske občine, je odgovorilo sedemnajst kolektivov. Od teh se je kar deset kolektivov odločilo da bo v skupni občinski sklad prispevalo predvidenih dvanaest odstotkov sklada skupne porabe. To so kolektivi Celjskega tiska, Ingrada, Celjske opekarne, Etola, Ope-

karne na Ljubečni, LIP Savinje, Veležitarja, Aera, Metke in Avtobusnega prometa. Ostali kolektivi so se spričo stanja odločili za manjše prispevke od štiri do deset odstotkov sklada skupne porabe.

V celoti pa so se vsi ti kolektivi skupaj odločili prispevati v občinski sklad 110 milijonov 600 tisoč dinarjev v letošnjem letu.

Anketa je zajela tudi pripravilnost kolektivov pri sofinansiranju gradnje Srednje tehnične šole. Tako je že zdaj kolektiv Zične obljubil prispevek v višini 400.000 dinarjev, LIP Savinja 1.5 milijona, Tovarna emajlirane posode 2,5 ter železarna v Stora 2 milijona dinarjev. Mimo tega pa bodo za to šolo prispevali še določeni zneski sklada za kadre kolektivi Vrvice, Opekarne Ljubečna in Celjske opekarne.

Uspela smučarska prireditev

V POČASTITEV POHODA ŠTIRINAJSTE DIVIZIJE

V počastitev pohoda Štirinajste divizije je okrajna komisija za smučanje izvedla v nedeljo na Paškem Kozjaku (vrh Visoko) tekmovanje v slalomu. Prireditev so združili z lepo proslavo, na kateri je predsednik smučarske komisije Franc Lužnik govoril o pohodu Štirinajste divizije na Štajersko. Proslava pa je bila združena še z enim spominskim datumom. Točno pred sedemnajstimi leti, v noči od 18. na 19. februarja, je namreč divizija prav tu prebila okupatorjev obroč in krenila preko Pake na Graško goro in Sentvid.

Smučarska prireditev je bila skrbno pripravljena in prav tako brezhibno izvedena. Tudi udeležba (55 tekmovalcev) je bila zadovoljiva. Vreme je bilo tekmovalcem izredno naklonjeno, prav tako snežne razmere.

Pet sto metrov dolgo progo, ki je imela pri 140 metrih višinske razlike 42 vratice, je postavil tov. Drago Zadavec. Tekmovalci pa so se v članski in mladinski skupini odrezali takole:

CLANI: 1. Uršič (SD Celje) 47,1, 2. Lisec (SD Celje) 56,3, 3. Dolenc (SD Novinar, Ljubljana) 56,5, 4. Veber (Zalec) 66,8, 5. P. Četina (SD Celje) 68,0 itd. V tej skupini je ugodno presenetil Dominko Uršič, je zmagal z veliko prednostjo.

MLADINCI: 1. Zupančič (SD Novinar) 54,3, 2. P. Rosina 65,0, 3. P. Henčič 73,5, 4. M. Rosina 74,5, 5. Meznarič (vsí SD Celje) 86,2 itd.

OLIMP - SPET IZGUBIL

tekmovanja, ki bo od njih zahtevalo izredno borbenost, srčnost in prav tako učinkovitost.

KLADIVAR : BRATSTVO 13:2

Moštvo, ki je eno nedeljo prej na domačem, hrastniškem igrišču, premagalo Olimpa s 3:2, je to nedeljo doživelo v spodu s Kladiivarjem pravo katastrofo. Gostje res niso bili doraseli nasprotniku in so bili lahko samo veseli, da je njihov vratar samo trinajstkrat pobral žogo iz lastne mreže.

Nogomet

V nedeljo popoldne so dali nogometaši celjskega železničarskega kluba dobro lekcijo Olimpi, članu slovenske conske lige. Rezultat 6:1 v korist Celja pove veliko, na vsak način pa to, da so bili železničarji dosti bolj učinkoviti. Razen tega pa so zmagovalci prekašali svojega nasprotnika še v tehniški igranju.

Ker je to že drugi poraz Olimpa v prijateljskih tekmah v letošnjem letu, se vprašujemo, kako se Gaberčani sploh pripravljajo na začetek spomladanskega dela

Lepo darilo za uspešno delo

Strelska družina »Bohor« v Prevorju je ena najmlajših v celjskem okraju. V glavnem so njeni člani mladinci in pionirji. V materialnem pogledu spada med tiste, ki v blagajnah nikoli nimajo preveč denarja.

Člani te družine so v soboto zvečer pripravili lepo proslavo na čast dvajsetletnice ljudske revolucije. To proslavo so izkoristili tudi člani Okrajnega strelskega odbora, ki so družini prinesli v dar dve zračni in eno malokalibrsko puško, ki so bile nabavljene s sredstvi Okrajne zveze prijateljev mladine ter Okrajnega sindikalnega sveta. Tega darila so se mladi strelci zelo razveselili, zato so obljubili, da bodo delali še bolj pridno.

Ob zaključku proslave so si vsi skupaj ogledali še film »Kako sem postal strelce«.

Rokomet

PARTIZAN CELJE — ZMAGOVALEC

Rokometaši celjske garnizije JLA so v nedeljo priravili turnir, na katerem so nastopila štiri moštva. Dve od teh je dal Partizan Celje mesto, po eno Partizan s Polju ter prireditelj.

V izločilnem tekmovanju je ekipa JLA premagala drugo moštvo celjskega Partizana s 15:7, zatem pa prvo moštvo Partizana iz mesta Polje s 20:19, v odločilni tekmi pa je Partizan Celje mesto odpravil moštvo JLA s 15:7.

Med strelci na gol se je najbolj odlikoval Jelič (JLA), ki je dosegel trinajst golov, drugi je bil Goršič (Polje) devet, tretja pa Franc in Peter Hribernik s po osem itd.

Streljanje
SD »BARNOK IVANUS«
ŠE NADALJE V VODSTVO

Na pobudo Občinskega strelskega odbora v Celju se je pred kratkim začelo občinsko ligaško tekmovanje v streljanju z zračno puško. Po drugem kolu prvenstva je stanje na tabeli naslednje: SD Branko Ivanus, SD Tempo, SD Kovinar Store, SD Avtoobnova, SD Ivo Lola Rihar in SD Ingrad. Med posamezniki pa je še zmeraj na čelu najboljši Polje iz Trzane.

Nogomet med tednom:
CELJE : MARIBOR 3:1

STRELCI MOZIRSKE OBČINE

PODALI OBRAČUN DELA

Pred kratkim je bila v Mozirju konferenca tamošnjega Občinskega strelskega odbora. Iz poročila o delu te organizacije, ki ga je podal predsednik Janez Zagar, je bilo očitno, da deluje na območju mozirske občine osem strelskih družin, ki štejejo 409 članov. Lani so na novo ustanovili družini v Smihelu nad Mozirjem ter v Smartnem ob Dretli. Delo strelskih organizacij v preteklem letu ni bilo najboljšo. Družine so bile preveč toge. Delo ni bilo nazadno. Med najslabše družine sodi ona v Gornjem gradu. Za slabo delo strelskih družin so precej krivi odbori, del odgovornosti za tako stanje pa nosijo tudi druge krajevne organizacije, ki so posvečale strelstvu premalo pozornosti. Delegati pa so povedali, da imajo veliko težav še zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov. Po mnenju drugih pa bi ta okolnost ne smela predstavljati ovire pri delu, saj je na tem terenu veliko število rezervnih oficijev, ki so poklicani in dolžni, da pomagajo strelskim organizacijam.

Po zelo izčrpnih razstavi so sprejeli načrt dela, ki posveča posebno skrb organizacijski utrditvi strelskih družin, nadalje delu s pionirji itd. Strelske organizacije bodo aktivno sodelovale tudi pri proslavljanju 20-letnice revolucije.

Na konferenci so izvolili nov občinski odbor, za njegovega predsednika pa spet tov. Janeza Zagarja. Ob zaključku konferenca se majhna slovesnost, pri kateri je zastopnik Okrajnega strelskega odbora Celje Ivan Cokan podelil predsedniku in tajniku Občinskega odbora slike s posvetilom v znak priznanja za uspešno delo v preteklem obdobju.

Fedor Gradišnik

Pred obračunom dela

OKRAJNEGA STRELSKEGA ODBORA

JUTRI POPOLDNE SE BO V DVORANI NARODNEGA DOMA ZAČELA REDNA LETNA SKUPŠČINA OKRAJNEGA STRELSKEGA ODBORA CELJE.

Strelstvo v celjskem okraju ne predstavlja samo najpopularnejši in najbolj množični šport, temveč po svoji vsebini izrazito patriotično organizacijo.

Na območju celjskega okraja dela poleg okrajnega še osem občinskih strelskih odborov, ki povezujejo 87 družin. V njih pa je 6.690 članov. Medtem, ko je bilo še 1959. leta v okraju 68 družin, jih je zdaj že za 28 odstotkov več. Pri ustanavljanju novih družin so največ napravili v šmarnski občini, saj so lani dobili kar šest novih organizacij. Za štiri so povečali število strelskih družin v celjski občini. V ostalih občinah pa so na novo formirali po največ

dve družini, le v laški so ostali pri starem. Ze iz tega se vidi, da so nekateri občinski strelski odbori znali prisluhniti potrebam za ustanavljanje novih družin.

Vzporedno s tem se je večalo tudi število članov. Od 5.125 v 1959. letu je število strelcev in strelk v lanskem letu naraslo za 1.565. V glavnem je šel ta porast na račun novih družin, le v manjši meri pa so povečali število članov v obstoječih družinah.

Okrajni strelski odbor je večkrat na svoji seji razpravljal o vlogi in uveljavljanju občinskih strelskih odborov in strelskih družin. Velja pribiti, da so v glav-

nem vse organizacije delavne. Dosti manj pa je takih, ki se pri svojem delu še niso znašle. Odstotek takih v okrajnem merilu ni velik, niti bistven, drugače pa se nedelavnost družin odraža na terenu. Analiza sektorskih konferenc je pokazala, da so občinski odbori pri izvajanju akcijskih nalog sposobni in aktivni, nimajo pa določene načrtnosti in širine. Zraven tega pa jim, vsaj v glavnem, manjka še zadostna povezanost z vodstvi svojih organizacij in preko njih z vsemi člani. V njihovo korist pa je treba povedati tudi to, da so občinski strelski odbori mladi in ne preveč izkušeni. Premalo pomoči pa jim je nudil tudi okrajni strelski odbor. Mnogokje leži odgovornost za delo le na nekaterih članih.

Poseben problem, s katerim se organizacije in nekateri občinski strelski odbori ukvarjajo že več let, je vprašanje finančnih sredstev. Še zmeraj je nekaj družin, ki navzlic veliki prizadevnosti odborov, životarijo, ker pač ni-

majo na razpolago niti minimalni sredstev.

Na splošno je ocena dela strelskih organizacij v minulem letu zadovoljiva. Zvezno tekmovanje okrajnih in občinskih strelskih odborov ter družin je vzbudilo vsesplošno razgibanost. Zato tudi uspeh pri tekmovanju ni izostal. Prav zato gre priznanje vodstvom strelskih organizacij in občinskim odborom, ki so ob sodelovanju in pomoči okrajnega odbora glavni nosilci tega uspeha. Veliko pripravljenost so organizacije pokazale tudi v nabiralni akciji za pomoč alžirskim otrokom, saj so člani zbrali blizu dva milijona dinarjev.

Eno osnovnih dosedanjih pomanjkljivosti je še zmeraj opaziti v nezadostni povezanosti občinskih strelskih odborov z ostalimi družbeno političnimi organizacijami. To stanje bo treba popraviti, saj so ravno politične organizacije vedno in povsod pokazale največ razumevanja za delo in probleme strelskega športa.

NOVA IMENOVANJA

Na predlog komisije za imenovanje direktorjev sta oba zbora Občinskega ljudskega odbora v Celju potrdila imenovanje tov. *Jurija Klanjška* za direktorja trgovskega podjetja »Avtomotor« v Celju ter tov. *Tugomerja Vogo* za direktorja v Železarni Store.

Razen tega so imenovali občinsko komisijo za popis prebivalcev, za njenega predsednika pa podpred-

sednika ljudskega odbora *Beni Krivca*. Na predlog sveta za gradbene in komunalne zadeve je ljudski odbor potrdil še imenovanje občinske urbanistične komisije. In končno odborniki obeh zborov so glasovali tudi za imenovanje upravnega odbora novoustanovljene občinske Delavske univerze v Celju.

AVTOBUSNA ČAKALNICA

Te dni so na celjski avtobusni postaji ob Ulici XIV. divizije začeli postavljati temelje za prvo pokrito čakalnico za potnike, ki se prevaja z avtobusi.

OBČINSKA DELAVSKA UNIVERZA

Ljudski odbor celjske občine je na zadnji seji sprejel sklep o ustanovitvi občinske Delavske univerze. Ustanovitev samostojnega občinskega zavoda je bila nujna spričo preobnove Okrajne delavske univerze.

TEČAJI ZA FOTO AMATERJE

Foto kino društvo Celje bo v marcu in aprilu priredilo foto tečaj za začetnike. Pismene prijave sprejema društvo, ki ima svoje prostore v Cankarjevi ulici številka 11. O začetku tečaja bodo prijavitelci obveščeni pravočasno.

Razen tega bo društvo sprejemalo tudi informativne prijave za nadaljevalni B tečaj. Zadnji rok za prijavo v obeh tečajih pa je 5. marec.

PRIPOROČAMO ...

Tako imenovani Pantnerjev most čez Savinjo je že v takem stanju, da se človek zanj res boji, da ga bo odnesla že malo večja voda. To pa bi bil zelo hud udarec za prebivalce Zagrada in Pečovnika, zlasti pa še za šoloobvezne otroke z levega brega Savinje. Če bi namreč voda porušila most, potem bi morali otroci z drugega brega Savinje opraviti do šole na Poltuah izredno dolgo pot. Morali bi iti do mesta in preko novega mostu na Breg ter od tam do šole. Takšna je perspektiva če vprašanje Pantnerjevega mostu ne bo rešeno v doglednem času. Zato priporočamo preventivne ukrepe, da ne bo pazneje prepozno.

KRONIKA NESREČ

PADCA S KOLESOM
Karl Završnik s Polzele je padel s kolesom in si pretresel močganec. — Franc Dolar iz Levca pa je pri padcu s kolesom dobil notranje poškodbe.

V PREPIRU
je Antonijo Hrnič iz Založ pri Polzeli poškodovala sosedka z udarcem po glavi.

ZLON NOGE
Pri padcu sta si zlomila nogo Jože Ribič iz Preboda in Marija Kavčič iz Pernovega pri Zalcu.

Gibanje PREBIVALSTVA

V času od 1. do 18. februarja 1961 je bilo rojenih 19 dečkov in 30 deklic. Poročili so se: Blaž Koje, delavec, in Silva Pešaj, uslužbenka, oba iz Creta. Vlado Vodnik, delavec iz Zagrada, in Katarina Rakitničan, delavka iz Creta.

Umrli: Anton Krajšek, upokojenec iz Celja, star 58 let, Marija Hauptman, upokojenka iz Jagnjenice, stara 65 let, Franc Bertonec, uslužbenec iz Celja, star 59 let, Peter Bals, otrok iz Smorja, star 10 mesecev, Milan Kresnik, otrok iz Rimskih Toplic, star 1 dan, Anton Prah, stekloslikar iz Topol, star 20 let.

KOMISIJA ZA USLUŽBENSKE ZADEVE PRI OKRAJNEM LJUDSKEM ODBORU CELJE
razpisuje delovno mesto
KATASTRSKEGA REFERENTA
v Katastrskem uradu Celje.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba z ustreznno prakso. Interesenti naj vložijo pismene ponudbe z navedbo kvalifikacije in dosedanje zaposlitve v 15 dneh po objavi na Okrajni ljudski odbor Celje.

Okrajni ljudski odbor Celje
Komisija za uslužbenske zadeve

Na podlagi sklepa upravnega odbora Železarne Store

razpisuje

komisija za sprejemanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri DS Železarne delovno mesto

tehnični direktor

Pogoj: fakultetna izobrazba metalurške ali strojne stroke z najmanj 5 letno prakso, ali pa višja šola enake stroke z 10 letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah.

Interesenti naj pošljejo lastnorочно napisane prošnje z obširnimi življenjepisom do 15. marca 1961 v kadrovskem oddelku Železarne Store.

KOMUNALNO PODJETJE JAVNE NAPRAVE CELJE

sprejme v službo 2 delavca za odvoz smeti in več čistilcev (čistilk) za čiščenje ulic. Delo po učinku. Prijave sprejema uprava podjetja, Zidanska 18.

UPRAVNI ODBOR VZGOJNEGA ZAVODA CELJE

razpisuje delovno mesto 1. KUCHARICE Pogoji: kvalifikacija in najmanj dveletna praksa. 2. HISNIKA Pogoji: nekvalificiran, več ravnaja s centralno pečjo. Za obe mesti je na razpolago opremljeno samsko stanovanje. Plača po Uredbi o plačah tehnične osebe v javnih ustanovah. Ponudbe pošljite na naslov: VZGOJNI ZAVOD CELJE

obvestilo

Obveščamo, da so se združile kmetijske zadruge z o. j., in sicer:

- Kmetijska zadruga Braslovče
- Kmetijska zadruga Galicija
- Kmetijska zadruga Gomilsko
- Kmetijska zadruga Griže
- Kmetijska zadruga Petrovče
- Kmetijska zadruga Polzela
- Kmetijska zadruga Ponikva pri Zalcu
- Kmetijska zadruga Prebold
- Kmetijska zadruga Sešče
- Kmetijska zadruga Sempeter v Savinjski dolini
- Kmetijska zadruga Tabor
- Kmetijska zadruga Trnava
- Kmetijska zadruga Vinska gora
- Kmetijska zadruga Vransko
- Kmetijska zadruga Zalec—Gotovlje

v novo kmetijsko zadrugo »SAVINJSKA DOLINA« s sedežem v Zalcu.

Nova zadruga prevzame vse obveznosti bivših zadrug od 1. januarja 1961 dalje. Redno pa začne poslovati od 1. marca naprej.

Vsem poslovalcem in poslovnim prijateljem želimo v sodelovanju z novo zadrugo polno uspehov.

Uprava
KZ »Savinjska dolina«
Zalec

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Zalec razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) v zvezi z 58. členom Uredbe o kmetijskih zadrugah (Uradni list FLRJ, št. 18/58) mesto

direktorja

Kmetijske zadruge »Savinjska dolina« v Zalcu.

Pogoji: Srednja, višja ali visoka strokovna izobrazba in praksa v kmetijskem zadrugstvu.

Kolkovane prošnje s priloženimi dokazili o strokovni izobrazbi in praksi je treba poslati Občinskemu ljudskemu odboru Zalec najkasneje do 10. marca 1961.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ

pri podjetju »VODOVOD« Zalec, sedež Sempeter, razpisuje naslednja delovna mesta:

1. TEHNIČNA PRIPRAVA DELA
2. FINANČNI KNJIGOVODJA

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osební dohodek po dogovoru, prednost pod št. 1, imajo gradbeni ali strojni tehniki. Zadnji rok prijave 28. februar 1961.

Sindikalna podružnica Okrajnega ljudskega odbora Celje sprejme v honorarno zaposlitev za čas od 1. maja do 31. oktobra 1961

ekonomista

za sindikalni potniški dom v Selcah.

Pismene ponudbe z potrebnimi podatki je dostaviti na naslov: SINDIKALNA PODRUŽNICA PRI OLO CELJE, najpozneje do 5. marca tega leta.

KMETIJSKE ZADRUGE, GOSPODARSTVA, GOSTINSKI OBRATI IN INDIVIDUALNI PROIZVAJALCI — POZOR!

AGROINVESTPRODUKT — MARIBOR, prej KPPZ Maribor, Partizanska cesta 6, vam nudi po ugodnih cenah:

1. prvovredni drevesni material vseh sort, na raznih podlagah;
 2. prvovredni trsní material, vseh sort;
 3. enodnevni piščanci in račke, vseh pasem;
 4. pohance.
- Za cenjena naročila se priporoča kolektiv.

AGROINVESTPRODUKT — MARIBOR
Partizanska cesta 6, telefon 30-88

KOMISIJA ZA RAZPIS DIREKTORJEV PRI OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU MOZIRJE

razpisuje mesto

upravnika

Gostišča »TURIST« v Gornjem gradu Pogoj: Visokokvalificirana moč z gostinske stroke z najmanj 3-letno prakso na vodilnem mestu, ali kvalificirana moč iste stroke z najmanj 5-letno prakso. Prošnje kolkovane z 250 din, spričevalom in življenjepisom je vložiti najkasneje do 15. marca 1961 pri Občinskem ljudskem odboru Mozirje.

OBJAVA

Podjetje »Mesnine« Celje obvešča potrošnike, da prodaja v vseh mesnicah na področju mesta Celje goveje meso I. vrste po 420 din za kg in goveje meso II. vrste po 380 din za kilogram.

Pod meso II. vrste se smatrajo sledeči deli: Podplečna rebra, trda rebrca, vozno meso, podplečna bržola, vrat in meso od bočnikov.

Mlada pitana goveda do starosti dveh let in baby beef iz naslova načrtnega pítanja I in Ia vrste, katerih nabavna cena je bistveno višja kot ostali živini proste proizvodnje, nudimo potrošnikom tako meso po 440 din za kilogram.

Vse naše poslovalnice — mesnice imajo nad določenimi vrstami vidne cenike o vrstah in cenah mesa.

KOMUNALNO PODJETJE »OBNOVA« KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. 1 GRADBENEGA TEHNIKA — srednja gradbena tehnična šola z nekaj prakso
2. 1 KALKULANTA — ANALITIKA, srednja šolska izobrazba, znanje kalkulacij in analize
3. 2 KVALIFICIRANA PEČARJA
4. VEČ KVALIFICIRANIH KLJUČAVNICARJEV
5. VEČ NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV IN ZIDARJEV

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osební dohodki po tarifnem pravilniku. Ponudbe pismeno ali osebno na naslov: Komunalno podjetje »OBNOVA« Celje, Zidanska 18/1.

Pod 1. in 2. podjetje nudi v teku enega leta družinsko stanovanje. Razpis velja, dokler ne bodo vsa razpisana delovna mesta zasedena.

OGLAŠUJTE V

Celjskem tedniku

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega dragega moža in ateka

FRANJOTA BERTONCLJA

se prisrčno zahvaljujem vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence.

Posebej se zahvaljujem predsedstvu in sindikalni podružnici OZZ Celje, Okrajnemu in Občinskemu odboru sindikata, kolektivu KZ »Savinjska dolina« Zalec, Organizaciji ZK in množičnim organizacijam za izkazana sočustvanje in pomoč.

Zalujoča žena Marija, hčerka Nevenka in sorodstvo

GLEDALIŠČE

MALI ODER SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA CELJE

Zaradi bolezni v ansamblu je prestavljena premiera Zmavčeve drame »Rok in Lea« na torek, 28. februarja 1961 ob 19.30 uri.

Torek, 28. febr. ob 19.30 — Janez Zmavec: Rok in Lea. Krstna predstava. Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji. Četrtek, 2. marca ob 19.30 uri — Janez Zmavec: Rok in Lea. Izven. Vstopnice so v prodaji. Predstavi bosta v foyerju gledališča.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 25. febr. ob 19.30 uri — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje v Braslovčah.

Nedelja, 26. febr. ob 19. uri — Stefan Kalšnik: Ozka spranja za sonce. I. nedeljski dopoldanski abonma. ob 15.30 uri — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. Izven. Vstopnice so v prodaji po znižanih cenah.

Sreda, 1. marca ob 19. uri — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje v Petrovčah.

Petek, 3. marca ob 15.30 uri — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. II šolski abonma.

Sobota, 4. marca ob 20. uri: Gledališki ples v vseh prostorih Narodnega doma. Začetek programa ob 20.30 uri. Vstopnice prodaja gledališka blagajna ali pa se lahko rezervirajo telefonično na št. 29-66.

Nedelja, 5. marca ob 15.30 uri — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje v Zrečah.

OBVESTILA

INTERNIRANEC OBČINE ZALEC

V nedeljo, 5. marca 1961 bo imela sekcijska internirancev pri občinskem odboru Zveze borcev v Zalcu redni občni zbor ob 9. uri v dvorani Hmeljarskega doma v Zalcu.

Vabimo vse internirance občine Zalec, da se občinskega zbora 5. marca 1961 obvezno udeležijo. Nasvidenje!

Sekcijska internirancev pri občinskem odboru Zveze borcev Zalec

STANOVANJA

ZAKONCA brez otrok iščeta sobo v mestu ali bližnji okolici. Za uslugo šivam. Ponudbe na upravo lista pod KROJAC.

ZAPOSLjeni delavci dam stanovanje in hrano za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO sobo v Celju za eno leto iščem. Po želji plačam vnaprej. Lahko dam tudi večje posojilo. Naslov v upravi lista.

DIJAKA in dve mlajši moški osebi vzhnem na stanovanje. Naslov v upravi lista.

ODDA se soba 25 m² parket, pripravno izključno za pisarno ali skladišče za manufakturno ali galanterijo, Celje, Kidričeva 4, prej Leskovaška ulica.

OPREMLJENO sobo s posebnim vzhodom sušno rabim. Vplačam vnaprej ali dam nagrado. Naslov v upravi lista.

RAZPISI

DELAJSKA UNIVERZA IN DRUSTVO STENOGRAFOV IN STROJEPISCEV V CELJU

razpisujeta vpis v naslednje tečaje:

1. Začetni stenografski tečaj Pogoj za vpis je uspešno končana osnovna šola. Prednost pri vpisu imajo zaposlene osebe. Tečaj bo dvakrat tedensko v popoldanskem času. Začetek meseca marca.

2. Nadaljevalni stenografski tečaj Pogoj za vpis je uspešno končan začetni stenografski tečaj oziroma daljša praksa. Prednost pri vpisu imajo zaposlene osebe. Tečajnikom bodo posredovana tudi osnovna poglavja iz pravopisa, pravorečja in osnov korespondence. Tečaj se je že začel in je prostih le še nekaj mest.

3. Nadaljevalni strojepisni tečaj Pogoj za vpis je uspešno končan začetni strojepisni tečaj oziroma daljša praksa. Prednost pri vpisu imajo zaposlene osebe. Tečajnikom bodo posredovana tudi osnovna poglavja iz pravopisa, pravorečja in osnov korespondence. Tečaj bo dvakrat tedensko v popoldanskem času.

Za vpis v vse tri tečaje je treba izpolniti prijavnico, ki jo dobe zainteresirani v upravi Delavske univerze, Malgajeva ulica 4. Zadnji rok za prijavo je 28. februar 1961.

RAZNO

CISTIM strokovno sadno drevje. Dopise na upravo lista.

RDECO denarnico sem izgubila v soboto okoli 11. ure popoldne v Ljudskem magazinu. Proti nagradi jo vrnite na naslov: Kroflič Ljudmila, Stanetova 15, Celje.

RENAJE MARIJA, natakarica iz Celja, Prešernova 2, preključenjem in obžalovanjem žaljivke izrečene proti RATEJ OLGJ, uslužbenki iz Celja, Gregorčičeva 3 in se zahvaljujem, za odstop od tožbe.

Sadna drevesnica »MIROSA« Petrovče, vam nudi vsak delavnik od 7. do 15. ure po zelo ugodni ceni eno in dve letne sadike jablan, hrusk, višenj, česenj, breskev, sliv ter sadike črnega ribeza za vrt in sadne plantaže.

RAZPRODAJA Hotel Evropa Celje razprodaja v ponedeljek, dne 27. 2. 1961 s pričetkom ob 7. uri zjutraj za splošni družbeni sektor in od 8. ure dalje za zasebni sektor rabljene sode različnih velikosti, gostinske mize, stole, kuhinjsko opremo, zabojce, steklenice itd. po zelo ugodnih cenah.

Podpisani D. F. prosí prizadete soferje na progi Celje-Planina, katere je žalil s žlankom v Celjskem tedniku, ker je vsebina neresnična.

PRODAM

LIGUSTER za ograjo vrta in parku naprodaj. Ribič Peter, Vojnik.

SPALNICO kompletno, oreh, poceni prodam. Naslov v upravi lista.

HIŠO ob glavni cesti Sentrupert—Letuš, 30 arov zemlje (njive), prodam. Naslov v upravi lista.

POCENI prodam hišo z inventarjem, sadovnjakom, vinogradom ter nekaj gozda. Zgajner Marjan, Mariborska 174, Celje.

OGRODJE zidanega štedilnika in sobno kredenco prodam. Cesta na Dobrovo 67. KOZOLEC šestokenski, prvovrsten jabolčnik in jabolka v Zalcu naprodaj. Naslov v upravi lista.

STEDILNIK levi, dobro ohranjen, vzidan, prodam. Naslov v upravi lista.

ZELO dobro ohranjen zidan štedilnik ugodno naprodaj. Borovšak, Ljubljanska 6/III, Celje.

PRODAM dobro ohranjen TELEVIZIJSKI APARAT znamke »RIZ« (Philips) po ugodni ceni (150.000 din). Informacije v računovodstvu »Manufakture«, Celje Cankarjeva ulica 1.

KUPIM

Kozolec dvojni z 8 okni kupimo takoj. Ponudbe poslati na upravo lista.

KINO

KINO UNION 27. 2.—2. 3. 1961 »BURNI LETI«, ameriški Csc film

KINO METROPOL 27. 2.—2. 3. 1961 »ILIIJA MUROMEC«, ruski barvni Csc film

MATINEJA Dne 26. 3. 1961 »GORA«, ameriški barvni VV film

GIMNAZIJA CELJE — SOLSKI KINO Dne 25. in 26. 2. 1961 »LAZNI KAPETAN«, nemški film

Predstave v soboto ob 16. uri ter v nedeljo ob 10. in 16. uri. Vstopnina enotna 20 dinarjev.

DPD »SVOBODA« CELJE — MLADINSKI KINO Dne 25. in 26. 2. 1961 »NE ČAKAJ NA MAJ«, slovenski film

Predstave v soboto ob 15. in 17. uri ter v nedeljo ob 10., 15. in 17. uri.

KINO DPD »SVOBODA« — SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI Dne 25. in 26. 2. 1961 »MLADA KRALJICA«, ameriški barvni Csc film.

CELJSKI tednik

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštini predal 16 — telefon 25-25 in 24-25 — uprava: Celje, Trg V. kon gresa 3 — poštini predal 152 — telefon 25-75 in 2089 — Tekoči račun pri Komunali banki Celje 665-70 1-656 — izdaja ob petkih — letna naročnina 900, polletna 400, četrt letna 200 din — inostranstvo 2.400 — pomeniška številka 29 dan roklopanja se vračama

Prvi belec v Kongu - SLOVENEK

Kongoške vaščanke pri mlačvi žita. Opravilo, kakršnega je videl pred sto leti naš raziskovalec Janez Klančnik.

Kdo bi si mislil, da je bil prvi belec, ki je prodril najdlje v poročje Srednjega Konga, Slovenec. To je bil Janez Klančnik katerega devetdesetletnico smrti smo pozabili 16. februarja letos.

Odkritje Konga so vselej pripisovali belgijskemu raziskovalcu Stanleju. Ta predhodnik belgijske kolonizacije Konga je raziskal obširno področje porečja Konga v letih 1874 do 1877. Toda ko je Stanley odšel na pot, je bil Janez Klančnik že tri leta mrtev.

Janez Klančnik, doma iz Dovja na Gorenjskem, je leta 1853 odšel v Afriko kot član spremstva misionarja J. Možgana. Bil je spreten rokodelce, saj je obvladal več obrti. Deloval je v Srednjem Kongu med rodovi plemena Njam Njam. Nekaj časa se je ukvarjal kot trgovec s slonovino in pri tem prodril zelo daleč v notranost, kamor dotle belci še niso prišli. Pozneje se je pridružil holandski ekspediciji Tine von Capellana. S svojim pionirskim delom se ni okoristil, tembolj pa so to storili drugi, zlasti Belgijci, ki so si pozneje po raziskani stezi Janeza Klančnika utrlj pot kolonialne oblasti v Kongu.

Tako Karl Klančnik nima v Kongu spomenikov, kot ga ima poznejši kolonizatorski raziskovalec Stanley, po katerem se imenuje mesto Stanleyville, kjer ima sedež vlada Lumumbinih somišljenikov.

Otročarije...

Otroci se gredo vojsko... Prava reč... Otročarije...

To je bilo od nekdaj, pa tudi bo. Od Grönlandije do Rta Dobre nade, od San Francisca do Kamčatke. Kakšna sreča, da se gredo vojno le otroci.

Da, da, ti otroci. Čudne so te otročarije, kadar se gredo beli otroci preganjanje črno prepleškanega, kadar se gredo ameriški otroci bradate Castrovce (na sliki), kadar se gredo »ravbarje in žandarje« v moderni privedbi: beli zoper črne, rdeči zoper rumene, rumeni zoper vse... Ti otroci in njihove otročarije...

Se spominjate dni, ko so se šli nekje Arjice zoper Zide, ko so se šli najprej s pipci, nehalji pa so se s topovi. Ti otroci...

RAKETA NA VENERO

V prejšnji številki smo pisali o ruski vesoljski ladji, ki je vzbudila tolikšno prekanje v svetu. Nekateri so bili mnenja, da je v tej ogromni 6500 kg težki ladji človek, prvi človek, ki je poletel v vesolje. Kot smo že takrat podvomili v to, le novice niso bile osnovane. Ta ruski satelit je imel povsem drugačno nalogo. Raziskati je moral vse možnosti in okoliščine za podvig, ki ga lahko primerjamo s prvim ruskim umetnim satelitom, ki se je pred leti ognjal na pot okoli Zemlje.

Omenjenemu satelitu je pred dnevi sledil drugi, prav tako velik in težak. Ko je ta vesoljska ladja, ki jo lahko mirno imenujemo »odskočna deska« v Venero, dosegla višino izven zemljine privlačnosti, se je na ladji z močno eksplozijo odrinila v vsemirje manjša raketa, ki so jo ruski znanstveniki poslali proti Veneri, skrivnostni sestri naše Zemlje v družini našega osončja.

Zakaj na Venero? Zato ker je v tem času bila Venera v najugodnejšem položaju za izstrelitev rakete na njo. Pa vendar ni tako blizu, kot bi si naivnež predstavljal. Če bi raketa letela naravnost, bi morala premagati 40 milijonov kilometrov. Ker pa raketa le-

ti v obliki loka, je njena pot toliko daljša.

Venera je od nekdaj privlačevala pozornost astronomov. Nihče doslej še ni videl njene prave površine. Obdana je z debelim slojem oblakov. Tako so mislili do nedavnega. Zdaj so učenjaki mnenja, da je planet Venera obdan z debelim slojem goste pare in da je njena površina vse prej kot prikladna za življenje.

S kamnom nad volka

Volkovi v naši državi niso redkost. Največ jih je v Makedoniji, Bosni, pa tudi na Hrvaškem in v Sloveniji jih srečajo.

V našem največjem nacionalnem parku, ki obkroža biser prirodnih lepot Plitvička jezera, so popadljivi bratci celo zaščiteni. Le kadar se krvoločki preveč razplodijo, priredijo nanje lov.

Letos se je zgodilo nekaj zelo zanimivega. Vas Jezerce v zgornjem delu Plitvičkih jezer je znana tudi po volčereji. Pastirji, ki pasejo vse do trde zime, se večkrat

srečajo z neljubimi sivci. Tako je tudi šestnajstletni Rade Mihajlovič pasel svojo čredo blizu vasi. Naenkrat so se ovce začele plašiti, ko mednje plane lačen volk. Požeruh je že popadel ovco, ko je pogumni pastir pobral kamen in ga zalučal v zver. Zadel ga je tako dobro, da se je volk zgrudil. Rade je nato s istim kamnom treščil lakotnika nekajkrat po betici, dokler ga ni čisto dotokkel. Pogumni fant je rešil ovco in ker ni uporabil strelnega orožja, mu smrti zaščiteni zverine ne bo nihče očitil.

Če se ji ne bo poprej kaj pripetilo.

Čvrst stoletnik

Stevo Kuljanin, kmet iz Bradine v Bosni ima 104 let. Možakar je še krepko na nogah. Vsako nedeljo gre v sosednjo vas, ki je oddaljena od Bradine 8 kilometrov. Zvečer se vrača. Tudi sluh ga ni zapustil, saj obožuje lahko glasbo, časopise pa čita brez očal.

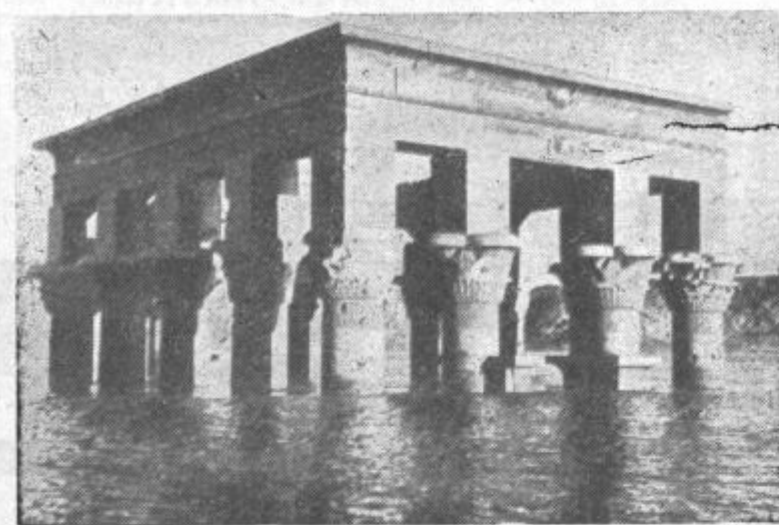
EDDIE NELSON iz Brčkega

V Brčkem živi 22 letni mladenič, ki mu je ime Eddie Nelson. Njegov oče, ki je bil lastnik kina v Brčkem, je dal svojemu sinu ime po takrat zelo popularnem pevcu in filmskem igralcu. Veliki zvezdnik je baje tako imenovanje z veseljem odobril. Brček Eddie Nelson je zdaj študent — in te zna peti.

Svet rešuje 3.000-letno kulturo

Pred tri tisoč leti in še več je ob Nilu v cvetela veličastna kultura starih Egipčanov. Ob »svetem Nilu«, ki so ga Egipčani s' avili kot božanstvo, ker je s poplavami dajal

ru OZN, da bi rešili te spomenike s področja, ki ga bo po zgraditvi jezua prep. avila rjava voda Nila. Na sliki Izidin tempelj v Philah, ki je že zdaj do počovice v vodi.

Izidin tempelj, ki je že sedaj vsako leto v vodi dosedanega akumulacijskega jezera pri Asuanu.

deželi rodovitnost, so nastala veličastna svetišča, sijajni dvorci in spomeniki. Kakor da so ljudje hoteli okriti dobrotoverno reko in se ji pripustiti. Vsako leto so Nilu žrtvovali žive device. Nil je bil tisti, ki je ustvaril pri Egipčanih kult Izide in Oz risa.

Ko pa so v začetku drugega tisočletja nomadska arabska plemena naselila dolino ob Nilu, je bilo vedno manj hrane za ljudi, katerih število je naraščalo. Gigantski napajalni sistem, ki je mogel obratovati le v pogojih suženstva, je propadal. Puščavski pesek je vdiral na zelenice in spreminjal cvetoče vrtove v puščavo.

Tujsi so Egipt razvili v zadnjih dveh stoletjih le toliko, kolikor je bilo potrebno za njihovo korist. Jez pri Asuanu je zadostna komaj za razsežna bombažna pojava, elektrika s centrale pa za promet in skromno industrijo. Zdaj pa, ko gradi Egipt s pomočjo Sovjetske zveze gigantski jez, so v nevarnosti številni spomeniki 3000-letne kulture. Egipt ne zmore vseh stroškov, zato mu pomagajo druge države v okvi-

LEGENDA K SONCNEMU MRKU
Da ne bo preprirov z zvezdoglede o minutah in sekundah, je naš reporter uporabil krajevno obelodavanje sončnega mrka med vožnjo s »licotom« pri hitrosti 60 do 70 km na uro po vrsti.
Sonce nad Petrovcami, pred Vranskim, ob prihodu na Trojane, po malici v trojanski krcmi, obrče se zmanjša do skrajnosti, potem se glazi čez vrh in se odpira na nasprotni strani. Za črto pojenja-joči sončni mrk v obeh tistih, ki so gledali okajeni skozi šipo...

Poznaš svoja očja damavina?

(Zgornja Savinjska dolina)

Kdo je zgradil Nazarski grad, v katerem je zdaj lesno rojdetje? Vovbraženi? Celjski grofje? Cerkevna gosposka?

Kdo je bil lastnik dvorca v Rečici? Plemič? Grof? Skof?

Kje so med vojno partizani gradili zasilno letališče? V Logarski dolini? V Radmirju? Pri Pobrežju?

Kje je bil dolgo sedež partizanskih tiskarn? V Letušah? V Mozirju? V Holmcu?

Kaj je bilo leta 1944 najpomembnejšega v Ljubnem? Sedež IV. operativne zone? Stab odreda? Kurirska postaja?

Kaj je bilo v Robanovem kotu med NOB? Gospodarska baza? Sedež XIV. divizije? Partizanske bolnice?

Kdo je leta 1945 zahrbtno napadel partizansko bolnico »Nova Stiča« v Podvolovjeku? Nemci? Belogardisti? Ustaši?

Kaj so odkrili v temeljih stare cerkve v Sentjanžu, ko so jo prezidali? Staroslovansko selišče? Keltsko naselbino? Rimske ostanke?

PRAVILNI ODGOVORI
— Nazarski grad, — Rimske ostanke, — Belogardisti, — Partizanske bolnice, — Sedež XIV. operativne zone, — Stab odreda, — Celjski grofje, — Skof Ivan Tavcar, — Krcma Ivan Tavcar, — Krcma Ivan Tavcar.

Sončni mrk na Trojanah

»Fičoc je tekmoval z Luno, ki se je preteklo sredo zjutraj namenil prekriati dober del zlatega Sonca. Na celjskih ulicah sva srečavala šolarje, ki so s počrnelimi šipami zapuščali zamegljeno mesto. Ko sva zapustila meje mestne občine, nama je na cesti proti Ljubljani razmeroma toplo februarško sonce prijetno grelo v hrbet. Kazalci na uri so kazali čas, ko bi naš hladni trabant — Mesec že moral naleteti žarečo ploščo sonca. Kos šipe sva okadila s svečo in vžigalnikom kar v avtu. Ko sem prvič nekje pri Petrovcah pogledal skozi črno šipo, je Soncu že manjkali mali del, kakor da bi otroci odgriznil veliki medeni pogači prvi grižljaj.

Savinjska dolina se je kopala v soncu in nič se še ni poznalo, da bi veličastnemu izviru svetlobe in toplote karkoli manjkalo. Vzdolž ceste so stali ljudje s šipami in obali pred nosom. Otroci, žene, kmetje.

Franček je vneto pritiskal na plin in me ljubosumno gledal, saj sem kot njegov sopotnik lahko opazoval vse faze, kako se temno lunino telo vse bolj zajeda v žareče Sonce.

Pri Vranskem, ko cesta zavije v klance skozi sotesko vsekano v hribe, se nama je Sonce skrilo za temne gmote hribov. Zdaj je bil »fičoc« tisti, ki je dobil nalogo, da nas pripelje na Trojanse še pravi čas in od koder sva si obetala najlepši razgled na nebo.

In res. Ko sva se zaustavila na dvorišču slovitega gostišča in pokukala skozi šipo, si je Mesec privoščil še polovico Sonca. Toda če si pogledal s prostim očesom, sicer samo za hip, je Sonce še vedno sijalo v svoji polni okroglini. Predmeti so po rjavkastostih tleh metali ostre sence. Le nekaj sva opazila, da je postalo hladneje in menda ne samo zastran višine Trojan. To naju je vzpodbudilo, da sva »mrknili« mi-

mo številnih gostov in natakarc na stopnišču v gostinski prostor.

Kot Mesec Sonce, takn sva tudi midva pospravljala vsak svoj kosček pečnice in kozarec modre frankinje. Vmes pa sva hodila na prag in skozi šipo opazovala boj nebesnih teles, boj teme in svetlobe.

— Se en konjak, — je zahteval gost ob pultu. — Držim se navodil... —

— Navodil? Kakšnih navodil? — Kaj ni bilo v tisku in radiu toplo priporočeno, da je treba gledati sončni mrk okajen skozi šipo? —

Ta, le za malenkost spremenjena navodila, so sprožila salvo smeha v točilnici...

Pogled skozi okno... Sence drevov so na travniku bile le še slabotne in nejasne.

Šip na stopnišču pred gostiščem je bilo premalo za vse. Podajali smo si jih na posodo. Krajček Sonca je

bil zdaj že čisto ozek. Interesantno je bilo gledati tudi okolje. Svetloba je pojenjala, nebo je postalo temno-sivo, osvetljeni zidovi niso več žareli. Bili so mlečno bledi, tako nekako kot vse drugo, tudi naši obrazi. Barve niso bile več take, kot navadno, bolj motne in nedoločene. Sence so bile bledikave kot so kdaj v jasni noči, ko sveti polna Luna. Ne vem, če je bilo res, toda imel sem vtis, da je na pokrajino legla čudna tišina. Čez klanc ni hrume-la, kot po navadi, nepretkana vrsta vozil. Vsi so se na poti ustavili in opazovali vrhunec mrka, ki je bil le malenkost manj kot popoln tudi pri nas.

Objela me je v zija Zemlje čez nekaj milijonov let... Sonce bo šbko, njegova moč bo oneša'a. Taka bo tedaj njegova svetloba. Bo še dajala pogoje žitljenju?

Proč s tem. Zaenkrat tega strahu še ni. Pogled mi je ujel postavnega fanta, ob njem brško natakarc, ki sta stisnila glavi in gledala skozi eno šipo. Vsi znaki so kazali, da utegneta tudi ona dva nekam mrkniti.

Koliko ljudi bo ta sončni mrk združil? Začelo se bo novo žitljenje kot je začel na nasprotni strani počasi rasti krajček zatamnjenega Sonca...

Cim bolj sva se bližala Ljubljani tem močnejše je sijalo Sonce. Vse tja do Črnuč, kjer je v »klasične ljubljanski megli mrknilo vse, tudi Sonce, ki je zdaj še neokrnjeno potovalo po nebesu. J. K.

Vzidane steklenice na strehah

V Hrvaškem Primorju imajo običaj, ko sezidajo hišo, da izpijejo zidarji steklenico najboljšega, steklenico pa vzdajo na sleme nove strehe.

Dekliška vas

Krajiško selo v Bosni bi lahko imenovali »deklška vas«. Tam je nad šestdeset dečlet preko trideset let starosti in samo trije neozelenjeni možiki. Je to prirodni fenomen? Ne. Fantje so padli v NOB.

»Milijonarka«

IZGNANKA IZ LJUBEZNI

Uboga Zofka Lorenova! Začelo se je v Grčiji, kjer je Carlo Ponti snemal film »Strast pod brezilo«. Ko sta se zagledala, je izbruhnila ljubezen na prvi pogled, poljub in že sta odpočivala v Svico, da se pomenita, kaj jima je storiti. Potem sta se poročila. V Mehiki, čeprav nista šla tja. Poročili so ju prek namestnikov. V Italiji je nastal skandal. Carlo Ponti je bil obojen kot b'gam'st, ker ni ločen od svoje prve žene. V Italiji velja le cerkevna poročila.

V Italijo baje nima'a vstopa? Pregarjana ljubezen! Zofka je šla in osvojila Hollywood, potem je v Londonu zab'vestela v »Milijonarka«, kjer so ji ukradli biserne, toda izven filmske vloge.

Zofija Loren, izgnanka zaradi ljubezni, okradena v tujini, toda še vedno ji za tolažbo ostanejo — milijoni.